

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

*Ευχή των ορφικών: Να τελειώσουν οι κύκλοι των
ενσαρκώσεων και να αναπνεύσουν από την
κακότητα των ανθρώπων*

ΗΠΟΚΛΑΟΥ (Εις τον Τίμαον Πλάτωνος, Ε')

*(...ής και οι παρ' Ορφεί τω Διονύσω και τη κόρη
τελούμενοι τυχίν εύχονται κύκλον τ' άν λήξει και
αναπνεύσει κακότητος)*

ΕΤΟΣ 40ον

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1995

219

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

σελ.

Παν. Βλαχοπούλου: Πενταδικές μορφές.	1
Από τα ωραιότερα λαϊκά μας δίστιχα.	6
Κ. Ψάχου: Δύναμη και επενέργεια της μουσικής.	7
Μετενσάρκωση και εκκλησία.	9
Κ. Μελισσαροπούλου: Οι πρώτοι σοφοί της Ελλάδος.	10
Κ. Παλαμά: Η ευτυχία. Ποίημα.	21
Τι λέει η λαϊκή σοφία για τη μοίρα.	22
Από όσα είπε ο Λάο - Τσε.	23
Γ. Δροσίνη: Γαλήνη. Ποίημα.	24
Α. Παπαδομηλέακη: Μύθος, μύση, μυστήρια.	25
Η αγαμία των διάκων και των επισκόπων.	33
Χριστ. Καρρωτάκη: Το φίδι που δάγκωσε το παιδί.	33
Ι. Βασιλή: Ο ιπποτισμός σαν ανθρωπιστικός θεσμός.	34
Ο έρωτας του σώματος και η ανώτερη αγάπη.	43
Χαρ. Μπάρακλη: Η θεμελιώδης δύναμη της αγνότητας.	44
Αιδ. Ζ. Γουγούτα: Και γυναίκες ιερείς.	46
Χριστ. Καρρωτάκη: Ηλίας ο προφήτης.	46
Μεν. Παλλάντιου: Υγεία, διατροφή και μέτρο στους αρχαίους Έλληνες.	47
Rudha Burnier: Ομιλία στη συνέλευση των θεοσόφων το 1993.	51
Μεταθανάτιες εκδηλώσεις της ψυχής.	55
Σοφοί λόγοι.	57
Οι επιδράσεις της αγνής υπαίθρου.	58
Η αλήθεια.	59
Ο ανώτερος έρωτας.	60
Το μέλλον μας κτίζεται τώρα.	60
Π. Αναγνώστου: Μυσταγωγική απεικόνιση και πνευματική κυριαρχία.	61
Πρόγραμμα ομιλιών Θεοσ. Εταιρείας	62 - 63
Απριλίου - Μαΐου - Ιουνίου.	
Μεταξύ μας	64

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 362.0702

Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής: + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Συντακτική Επιτροπή: Π. Αναγνώστου, Χ. Μπάρακλης, Π. Πατασιώτης

Έτος 40ον , Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 1995, Τεύχος 219

ΠΕΝΤΑΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

Πενταπέταλα άνθη

Κάθε στιγμή παρουσιάζεται μπροστά μας ένα υπέροχο πανόραμα του φυσικού μας κόσμου. Εικόνες, με μιά χωρίς διακοπή εναλλαγή, από σχήματα συμμετρικά, που συνθέτουν ένα αρμονικό σύνολο είναι η πρώτη επαφή μας μ' αυτόν τον κόσμο. Ποιητές και ζωγράφοι και γενικά κάθε λειτουργός της Τέχνης, σ' οποιαδήποτε σχολή και εποχή κι αν ανήκει, αυτή την ομορφιά προσπαθήσανε και προσπαθούνε με ποικίλους τρόπους ν' αποτυπώσουν στα έργα τους. Το σχήμα και ο αριθμός, που είναι τ' αποτέλεσμα της αφαίρεσης από τα πράγματα της φύσης κάθε ιδιότητας, αποτελούν το κλειδί γιά να προχωρήσει ο άνθρωπος μέσα στην πυραμίδα της Γνώσης.

Αλλ' εκείνο, που αποτελεί σημαντικό σημείο είναι η συμμετρία και η αριθμολογική σταθερότητα σε ποικίλες εικόνες του φυσικού μας κόσμου. Αυτό παρατηρείται όχι μόνο στο βιολογικό κόσμο της ξηράς και του νερού αλλά και σε κάθε φυσικό χώρο τ' ουρανού και της Γης. Έτσι σιγά σιγά συγκεντρωνόμαστε στο φυσικό κόσμο, που η συμμετρί-

κότητα στα φύλλα και στ' άνθη δίνει εικόνες συμμετρίας, τάξης κι αριθμολογικής σταθερότητας. Κι αναλύοντας τη σχηματική τους δομή φτάνουμε σε ιδεατά αποτελέσματα, που η μητέρα φύση φαίνεται ότι λύνει πολλά άλυτα γιά μας προβλήματα.

Το άνθος κάθε φυτού και ιδιαίτερα μερικά απ' αυτά δίνουν ένα ευάρεστο συναίσθημα όρασης και όσφρησης. Οι δύο αυτές αισθήσεις διεγείρονται με πρωτοφανή τρόπο στο αντίκρουσμα κάθε άνθους. Αλλά αν εξεταστεί αυτό το θέμα πιό γενικά, βλέπουμε ότι η όραση διεγείρεται πιό πολύ από την χρωματική και σχηματική σύνθεση κάθε άνθους με τη συμμετρική παρουσία στα πέταλά τους. Ακόμη και ο αριθμός σαν πλήθος και διάταξη στα πέταλά τους παρουσιάζεται πιό έντονα και μ' αριθμολογική θέση. Έτσι, ερευνώντας σε πολλά φυτά τη διάταξη που έχουν τα πέταλα στ' άνθη τους και τον αριθμό τους, βλέπουμε την πενταδικότητα και σ' άλλες σειρές να επαναλαμβάνεται μ' αριθμολογική δομή.

Μέσα σ' αυτή την έρευνα γιά να βρω την πενταδικότητα σε σχήμα κι αριθμό στα πέταλα κάθε άνθους βρήκα δέκα απ' αυτά να έχουν πέντε πέταλα. Πιστεύω ότι υπάρχουν κι άλλα πολλά με πενταπεταλική μορφή. Αυτά λοιπόν, που βρήκα με πέντε πέταλα είναι:

- Το ινδικό Φούλι
- Το άνθος Βίνκα
- Το κυκλάμινο
- Το άνθος Τριφυλίου
- Το άνθος Δάφνης
- Μενεξέδες
- Άνθος Φλασκιού
- Νυκτολούλουδο
- Άνθος Τζερανιού
- Γιασεμί κατά πλειοψηφία 95 %

Απ' αυτά παρατηρούμε μία γενική προτίμηση της φύσης στον αριθμό πέντε. Έτσι γεννιέται το ερώτημα : «Γιατί αυτή η πενταδικότητα της φύσης;» Σ' αυτό το σημαντικό ερώτημα είναι αρκετά δύσκολο να δώσουμε απάντηση. Πιστεύουμε ότι δεν είναι τυχαία αυτή η δομή. Αν πιστεύσουμε «εκ των προτέρων» ότι είναι θέμα τύχης τότε δεν υπάρχει ανάγκη να προχωρήσουμε πιο πέρα απ' αυτή τη δεκάδα μιάς πενταδικής αριθμολογικής θέσης του φυσικού μας κόσμου. Όμως δεν είναι τυχαία. Η φύση εκλέγει τα σχήματά της και τους αριθμούς της με νόμους, που μας είναι άγνωστοι. Η επιστήμη διαπιστώνει μ'εξισώσεις τα γεγονότα, που συμβαίνουν στη φύση. Αλλά το γιατί συμβαίνουν μ' αυτόν τον τρόπο

πο δεν μας το ερμηνεύει. Αν και υπάρχουν περιπτώσεις μιας τέτοιας ερμηνείας σε κάποιο βαθμό βάθους. Ωστόσο πιο κάτω σταματάει...

Η Χρυσή τομή στη φύση

Τα φαινόμενα, που εκδηλώνονται κάθε στιγμή στη φύση βρίσκονται μέσα σε μια δομή τάξης και κανονικότητας. Κι' ακόμη τείνουν να γίνουν και να μείνουν συμμετρικά με τελική άφιξη την αρμονία. Η δομή του ατόμου της ύλης με την αρμονική λειτουργία του παρουσιάζει μια εικόνα κανονικότητας και συμμετρίας. Ο πυρήνας του με τα πρωτόνια και τα ουδετερόνια, και η συνέχεια περιπροφή γύρω απ' αυτά των ηλεκτρονίων, είναι σύνολο συμμετρίας και τάξης. Κι αν προχωρήσουμε και σ' άλλα πολύπλοκα συστήματα της φύσης βλέπουμε ότι με τον ίδιο τρόπο λειτουργούν κι εμφανίζονται μπροστά μας. Ξεκινώντας απ' αυτή τη διαπίστωση, που έκαμε η Επιστήμη της έρευνας, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι η φύση μέσα στον οργανισμό της προχωρεί με συμμετρικούς νόμους και με κανονικότητες της Γεωμετρίας.

Αυτά, που ο Γεωμέτρης μ' απλούς τρόπους παρουσιάζει (συμμετρία, ομοιότητα, ομοιοθεσία) πρώτα ενορατικά κι έπειτα πρακτικά και θεωρητικά, δεν είναι ιδανικές θέσεις βαλμένες απ' αυτόν τον ίδιο. Η ενόραση και η αισθητική είναι δύο ανθρώπινες λειτουργίες αλληλένδετες. Αυτές οι κανονικότητες, που έρχονται στο ανθρώπινο πνεύμα ενορατικά από πού πηγάζουν; Προϋπήρχαν κάπου στη φύση σαν άνθος, σαν άτομο, σαν κίνηση των άστρων κλπ. Επομένως αυτή η δομή της φύσης είναι κάτι, που το επιδιώκει η ίδια να φτάσει κι εμείς είμαστε απλά δέκτες, οι ερευνητές, που στο τέλος αν συντονιστούμε μ' αυτή την κανονικότητα βλέπουμε τις μορφές να περνάνε από μπροστά μας σαν Αριθμολογική πραγματικότητα.

Η πενταδικότητα σε τόσα πολλά άνθη σύμφωνα με τις πιο πάνω σκέψεις έχει την αφετηρία της στο κανονικό πεντάγωνο, που κάθε πλευρά του είναι αποτέλεσμα του προβλήματος της Χρυσής Τομής. Η Φύση μ' ένα αξιοθαύμαστο τρόπο λύνει τα πιο δύσκολα προβλήματα, που ο άνθρωπος κάνει τόσες προσπάθειες και με τόσα όργανα (Διαβήτη - Κανόνας) για τη λύση τους. Αλλά η προτίμηση της φύσης στο πέντε αποτελεί μία πηγή για Αριθμολογική έρευνα και συμβολισμό. Επομένως η Χρυσή Τομή είναι η εκλογή της και μας την παρουσιάζει με την πενταδικότητα σε πολλά άνθη της, με κάποια μυστικότητα κρυμμένη στα ενδότερα της λειτουργίας της.

Συμβολική πενταδικότητα

Οι Πυθαγόρειοι με τον αριθμό 5 συμβολίζανε το φυσικό σώμα και με τον 6 το έμψυχο. Ο Πρόκλος έλεγε «το δε πεποιημένον την πεντά-

δα». Δηλαδή αφού η δημιουργία έφτασε την τετάρτη φάση της, διαμορφώθηκε στην πέμπτη η ύλη σε μορφή κι οργανώθηκαν τα φυσικά σώματα. Στην Πέμπτη λοιπόν φάση έχουμε διαμόρφωση, οργάνωση, εργασία για να δημιουργηθούν τα σώματα με την εσωτερική κι εξωτερική τους αρμονία.

Ακόμη ο αριθμός 5 συμβολίζει το γάμο γιατί ο αριθμός αυτός είναι ένωση του πρώτου άρτιου και του πρώτου περιττού αριθμού στην ακολουθία των φυσικών αριθμών, δηλαδή 2 και 3 ίσον 5. Γιατί ο περιττός συμβολίζει το αρσενικό και ο άρτιος το θηλυκό...Οι πέντε αισθήσεις τ' ανθρώπου αποτελούν τις κεραιές που έρχεται σ' άμεση επαφή με τον εξωτερικό κόσμο. Μ' αυτές έχουμε τις πρώτες εμπειρίες και γνώσεις. Ο άνθρωπος με την εργασία και τη γνώση του πηγαίνει από την αταξία, που αντιμετωπίζει στην Πραγματικότητα, σε κάποια τάξη...

Σύμφωνα με τις αντιλήψεις του Πλάτωνα κι' Αριστοτέλη ο κόσμος αποτελείται από 5 διαφορετικά στοιχεία, που είναι «γη, νερό, φωτιά, αέρας και ουρανός (αιθέρας)».

Σύμφωνα με τον Όμηρο ο κόσμος αποτελείται από 5 μέρη «θεοί, δαίμονες, ήρωες, άνθρωποι, και θηρία». Επίσης στην αρχαία εποχή διαιρούσαν το αγαθό σε πέντε μέρη «το μέτριο, το σύμμετρο, ο νους, οι επιστήμες και τέχνες που αναφέρονται στον ψυχικό κόσμο και το πέμπτο η ηδονή χωρίς λύπη».

Όπως αποδεικνύεται στη Γεωμετρία υπάρχουν μόνο 5 κανονικά στερεά (Τετράεδρο, Εξάεδρο, Οκτάεδρο, Δωδεκάεδρο, Εικοσάεδρο), που τα ονομάζανε «Πυθαγόρεια» ή «Πλατωνικά». Ο Κέπλερ στο περίφημο βιβλίο του «MYSTERIUM COSMOGRAPHICUM» γράφει την ανακάλυψή του με βάση τα 5 κανονικά τετράεδρα, των νόμων του πλανητικού μας συστήματος...

Γενίκευση της πενταδικότητας

Οι διάφοροι φιλόσοφοι της αρχαιότητας, που χωρίζανε τα πράγματα του κόσμου σε σύνολα από πέντε στοιχεία το καθένα ξεκινούσαν από μία ενδόμυχη ακτινοβολία. Η φωτιά αυτής της ακτινοβολίας βρίσκεται στα βάθη κάποιας σκοπιμότητας της φύσης για πενταδική έκφραση. Απ' εκεί πηγάζει κάθε ενέργεια τ' ανθρώπου για να παρουσιάσει ένα σύστημα, που να εκφράζει την Αλήθεια.

Στο ανθρώπινο κύτταρο, που είναι ένας πολύπλοκος μηχανισμός σε τελική ανάλυση βρίσκουμε το άτομο με τα λίγα στοιχεία του (ηλεκτρόνια, πρωτόνια, ουδετερόνια). Σ' αυτό το άτομο συγκεντρώνονται όλα τα μυστικά της ψυχοπνευματικής ζωής τ' ανθρώπου. Ο J. SULLIVAN στο βιβλίο του «Κατακτήσεις της Επιστήμης» γράφει ανάμεσα σ' άλλα:

«Προικίζοντας το άτομο μ' αρκετόν αριθμό ιδιοτήτων θα το κάνουμε κατάλληλο να εξηγήσει όχι μόνον τα φαινόμενα της Φυσικής και της Χημείας αλλά και τα φαινόμενα της ζωής και της νόησης». Επομένως αυτό φέρνει μαζί του τα μυστικά του κόσμου και συντονίζεται με κάθε ενεργητικότητα της φύσης. Αν έχει ο φυσικός μας κόσμος σε κάποιο χώρο του σχέδιο μιας συμμετρικής και κανονικής εικόνας με βάση την αρχή της συνέχειας, ενότητας, ακτινοβολεί και το άτομο του κυττάρου μας συντονίζεται μ' αυτό. Κι έτσι ο μελετητής εκφράζει με σύμβολα κι αλληγορικά σημεία αυτά τα μηνύματα.

Τα πενταπέταλα άνθη και η πενταδική δομή σ' άλλα άγνωστα για μας ακόμη φαινόμενα ακτινοβολούνε συνέχεια σπ' ανθρώπινα κύτταρα τις πενταδικές μορφές. Έπειτα τις παίρνει ο άνθρωπος και τις εκφράζει συμβολικά. Μ' απλότητα βλέπουμε το χώρο μέσα από τρεις διαστάσεις (μήκος, πλάτος, ύψος). Στον τριδιάστατο χώρο συμβαίνουν όλα τα γεγονότα της φύσης και στη συνέχεια της ζωής μας. Αλλά υπάρχει και η παντοτεινή κίνηση, που δημιουργεί στο χώρο τον χρόνο. Έχουμε λοιπόν εδώ ένα πανταδικό σύνολο «τρεις διαστάσεις και δύο κίνηση - χρόνος». Αυτή η πενταδικότητα, που τόσο συμμετρικά και κανονικά εφράζεται από τον άνθρωπο είναι η εικόνα μιάς μακρονης «οντότητας» με συντελεστή την ΤΑΞΗ κι' ΑΡΜΟΝΙΑ.

Αν δε μπορείς να πράττεις εις τον άλλον, ό,τι θέλεις να πράττουν για σένα, τότε εκείνο το οποίο σπ τουλάχιστον αποκρούεις, μην το πράττεις εις τους άλλους.

Α. ΤΟΛΣΤΟΗ (Αι νέαι ιδέαι, Αθήνα 1924 σελίς 15)

Θέλετε να λέγουν καλά για σας; Μη λέτε εσείς παρόμοια για τον εαυτό σας.

ΠΑΣΚΑΛ (Νεολόγος, Εβδομαδιαία επιθεώρησης, 2/8/1892)

ΑΠΟ ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΛΑΪΚΑ ΜΑΣ ΔΙΣΤΙΧΑ

Η'πομονή στον άνθρωπο, είναι μαργαριτάρι,
κι οποι' μπορεί και τη βιασιά έχει μεγάλη χάρη.

*

Η γλώσσα είναι δίκοπο και τρομερό μαχαίρι,
κι αν δεν την προσέχουμε, πολλές πληγές μας φέρει.

*

Ο λόγος στην ώρα του, χίλια τοιπαίνια αξίζει,
κι αν δεν του πεις στην ώρα του, τίποτα δεν αξίζει.
(τοιπαίνια: φλουριά)

*

Ζωή κι αγάπη οι δυο μαζί, τι ταιριαστό ζευγάρι:
είν' η αγάπη λούλουδο κ' είν' η ζωή κλωνάρι.

*

Όταν σ' εγέννα η μάνα σου, ο ήλιος εκατέβη,
και σου 'δωσε την ομορφιά και πάλι μετανέβη.

*

Έχε τα πόδια σου ζεστά, την κεφαλή σου κρύα,
και το στομάχι σ' αλαφρύ, γιατίρού δεν έχεις χρεία.

*

Τον αγάριστον η ψυχή, τρύπισο πιθάρι μοιάζει,
που το γεμίζεις με νερό και μονομιάς αδειάζει.

*

Πόσοι και πόσοι γαίνονται, το δέντρο ότι αγαπούνε,
κι όταν του φάνε τον καρπό, το δέντρο λησμονούνε!

*

Σαν ασχοντίν' ο άνθρωπος, θαμπώνεται το φώς του,
και δεν γνωρίζει το φτωχό, ας είναι κι αδελφός του!

*

Είς τον χαρούμενο καιρό, πολλοί φίλοι λογιούνται,
μα σαν γροιάς' ο θλιβερός, όλα ξελησμονιούνται.

*

Με τον καιρό τα δύσκολα και τα βαριά λαφραίνονν,
κι οι πληγωμένες οι καρδιές με τον καιρό ντως γαίνονν. (Κρήτης)

Από τα δέντρα δέντρα ναι, κι απ' τα νερά νερά ναι,
κι απ' άνθρωπον ως άνθρωπο, μεγάλη διαφορά ναι.

*

Μία χάρι, όταν θέλεις να την κάμεις και μπορείς,
κάμε την, διπλή την έχεις, όταν δεν αργοπορείς.
(Ανώφילו το πότισμα, σαν ξεραθεί το δέντρο!)

*

Αυτόν τον κόσμο μάτια μου, άλλοι τον είχαν πρώτα,
και μας τον εδανείσανε, μα δε μας τον εδώκαν.

*

Όποιος δεν επερπάτησε τη νύχτα με φεγγάρι,
και την αυγή με τη δροσιά, τον κόσμο δεν εχάρι.

*

Μην απελπίζεις άνθρωπο με τη δική σου γνώση,
γιατί δεν ξέρεις ο Θεός τι έχει να του δώσει.

*

Τα γράφει η μοίρα στο χαρτί, πελέκιο δεν τα κόβει,
κι' ανέ πελέκιο κόψει τα, η μοίρα δεν τα κόβει. (Κρήτης)

Στου Χάρου τις λαβωματιές, βοτάνια δε χωρούνε,
μήτε γιατροί γιατρεύουνε, μήτε άγιοι βοηθούνε.

*

Άνθρωπος διπρόσωπος, ατός του κι απατός του,
κάνει κακό της μοίρας του, που δεν το καν' ο εχθρός του.

* * *

ΛΗΘΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΕΠΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Κ.Α. ΨΑΧΟΥ, ΑΘΗΝΑΙ 1905

Η λέξη Μουσική παράγεται εκ του ρήματος μίω, που σημαίνει επινοείν τι, ζητείν τι διανοητικώς... Την Μούσα οι αρχαίοι Έλληνες εδόξαζαν ως θεά της ψαλμωδίας, του άσματος, της ωδής, της ποιητικής, της χορευτικής, γενικά δε κάθε επιστήμης που έχει σκοπό την εξημέρωση των ηθών. Αλλ' εδόξαζαν αυτήν και ως θεά που εμπνέει τον αιοδόν και μάντιν. Υπό το πνεύμα δε αυτό απαντά η λέξη στον Όμηρο, ο οποίος στην Ιλιάδα και στην Οδύσεια, εις τας μάλλον ποιητικός του αναλα-

μπάς και κρισίμους σιγμάς του έπους του, την Μούσαν επικαλείται. Εις αυτόν απαντά η λέξι και στον πληθυντικό αριθμό Μούσαι, οι οποίες στην Οδύσσεια (Ω,60) ορίζονται εις εννέα: Κλειώ, Ευτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ερατώ, Πολύμνια, Ουρανία και Καλλιόπη. Αυταί εθωροούνται συνάμα και ως έφοροι και προστάτιδες των ωραίων τεχνών και επιστημών, κυρίως της μουσικής και της ποιητικής...

Την Μουσική εθεώρουν οι αρχαίοι Έλληνες ως εύρημα αυτόχροημα των Θεών. Και ο Πλάτων ρητά εγκωμιάζει αυτήν ως θεών δώρον, ο δε Πλούταρχος την αποκαλεί «σεμνήν κατά πάντα και θεών εύρημα, θείον τε και μέγα»... Κατά τας μαρτυρίας πολλών συγγραφέων, η μουσική αποτελούσε όχι μόνο αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσως, αλλά και των φιλοσόφων το τερπνότατο ψυχαγώγημα.

Ο Πλάτων λέγει ότι: «Εν τη παιδείσει αρχτέον από της μουσικής», η οποία συμπεριλαμβάνει κάθε ψυχική μόρφωση... Την μουσική, επίσης οι αρχαίοι Έλληνες παραδέχονται και ως πολλαπλώς ενεργούσα επί του ανθρώπου. Ο Αριστοτέλης όταν είπε το: «Πότερον θετέον την μουσικήν, παιδείαν ή παιδιάν;» θέλησε βεβαίως ν' αποδειξεί ότι η μουσική τον άνθρωπον δεν τον τέρπει μόνο, χωρίς να τον ωφελεί, ούτε τον ωφελεί μόνο, χωρίς να τον τέρπει. Διπλή έχει στον άνθρωπο ωφέλεια η μουσική: ψυχική και σωματική. Ο ίδιος φιλόσοφος **την κάθαρση της ψυχής εξαρτά εκ της μουσικής**. Ο Θεόφραστος λέγει ότι η μουσική θεραπεύει διάφορα της ψυχής πάθη. Η μαρτυρία του δε αυτή εις τους σημερινούς μάλιστα χρόνους της νευρολογίας, είναι επιστημονική αλήθεια, την οποίαν πειραματικά αποδεικνύουν οι σχολές του Charcot και του Bernheim. **Ο Πλάτων ονομάζει την μουσική τροφή της ψυχής...** Ο Πυθαγόρας ως προς την επανόρθωση των ηθών μεγαλύτεραν δύναμη δίδει εις τον αυλόν παρά εις την διδασκαλία των φιλοσόφων. «Πλείον τι των φιλοσόφων δύνασθαι τους αυλητάς »...

Το νόημα της μουσικής δεν διαφεύγει την αντίληψη κανενός που είναι προικισμένος με νόηση και με καρδιά. **Είναι η καταλληλότερα γλώσσα προς έκφραση των υψηλοτέρων μας αισθημάτων**. Η μουσική είναι επομένως η μησητριώδη εκείνη δύναμη, η οποία προξενεί στον ακροατή αίσθημα ευφρόσυνο, μαλάσσει την καρδιά και ανιψεί το πνεύμα του πέραν του πραγματικού κόσμου, εις καθαρούς, αδόλους και υψηλούς ορίζοντες του απείρου. Κατά τον Σαιξπήρον ο άνθρωπος, που δεν έχει μουσική και δεν συγκινείται υπό της αρμονίας, επλάσθη διά προδοσία και δόλο· οι αισθήσεις του πνεύματος αυτού είναι ζοιφώδεις όπως η νύκτα, κάθε δε φύτρο αυτού είναι μέλαν.

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Η πρώτη χριστιανική εκκλησία παρεδέχθη τη θεωρία της μετενσαρκώσεως, την οποία διακήρυξαν οι Γνωστικοί και ανέπτυξαν πολλοί πατέρες της εκκλησίας: Κλήμης ο Αλεξανδρεύς, ο Αγ. Ιερώνυμος, κ.α. Η θεωρία αυτή εχαρκτηρίσθη κατ' αρχάς, το 553 μ. Χ. ως αίρεση. Την εποχή εκείνη πολλοί χριστιανοί ενόμιζαν ότι η θεωρία της μετενσαρκώσεως παρείχε άφθονο χρόνο στον άνθρωπο για την προσπάθεια της σωτηρίας του και συνεπώς ανέβαλε την προσπάθεια αυτή. Μία αλήθεια όμως που διαστρέφεται, οδηγεί σε πλείστα σφάλματα... Παλήθεια είναι πως ο άνθρωπος μετενσαρκώνεται επί της γης, έως ότου αντιληφθή μόνος του, ότι επανέκτησε τη θέση του ως υιός του Θεού.

Η. ΓΙΟΓΚΑΝΑΝΤΑ (Η αυτοβιογραφία ενός γιόγκι)

Η χριστιανική θρησκεία δεν παραδέχεται τη μετενσάρκωση. Παλαιότερα όμως την παραδεχόταν. Οι τέσσερις πρώτες Οικουμενικές Σύνοδοι παραδέχονταν τη μετενσάρκωση. Οι Σύνοδοι αυτές ήταν και οι πολυπληθέστερες και τη δέχονταν αναντίρρητα. Η πέμπτη όμως Σύνοδος, η οποία ήταν και ολιγάριθμη, έθεσε το ζήτημα σε ψηφοφορία. Με διαφορά λίγων μονάχα ψήφων αρνήθηκαν τη μετενσάρκωση. Αλλά το κεφαλαίωδες αυτό ζήτημα της ανθρώπινης ζωής, δε λύνεται από την ψηφοτριών - τεσσάρων επισκόπων, αλλά από την αδυσώπητη πραγματικότητα... Ο Χριστός όμως ο ίδιος άφησε να ενοηθεί η μετενσάρκωση, όταν ρωτούσε τους μαθητές του: «Τίνα με λέγουσιν είναι;». Η ερώτηση είναι σαφέστατη. Δηλαδή τίνος προηγούμενου Προφήτη μετενσάρκωση θεωρούμαι ότι είμαι; Και οι μαθητές του απάντησαν ότι άλλοι τον θεωρούν ως τον Μωυσή και άλλοι ως τον Ηλία. «Και σεις τίνα με λέγεται είναι;» Δηλαδή ο Χριστός δεν έσπευσε να διορθώσει την εσφαλμένη δοξασία της μετενσάρκωσης, η οποία ήταν με πολλούς τρόπους παραδεκτή από το λαό, αλλά ήθελε να δοκιμάσει τη δοξασία των μαθητών του γι' Αυτόν.

Ι. Γιαλιράκη (Ο σύγχρονος πνευματισμός)

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΣΟΦΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Αποσπάσματα ομιλίας του Κ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
στον «Παρνασσό» στις 14 Μαρτίου 1967*

Η αρχή της σοφίας των Ελλήνων χάνεται στα βάθη των αιώνων. Χάνεται στην αχλή της Ελληνικής Μυθολογίας.

Η επιστήμη τοποθετεί στην αρχή της Ελληνικής Φιλοσοφίας τον Θαλή τον Μιλήσιο, με τους διαδόχους του Αναξίμανδρο και Αναξίμενη. Είναι οι τρεις Μιλήσιοι της Ιωνικής Σχολής, οι ονομαζόμενοι και Φυσικοί. Απ' αυτούς περνάει στον Πυθαγόρα και τη Σχολή του, στον Πράξιππο, τους Ελεάτες, τον Εμπεδοκλή, τον Αναξαγόρα, τους Ατομικούς. Αυτοί είναι οι πρώτοι Έλληνες σοφοί. Σοφοί, ή μάλλον φιλόσοφοι, όπως τους προτιμάει η ελληνική σειμνότης.

Η α' περίοδος της φιλοσοφίας ονομάζεται και «κοσμογονική», διότι αντικείμενο της μελέτης της είναι κυρίως η σύσταση του κόσμου και η αρχή των όντων. Από τους σοφιστές και τον Σωκράτη αρχίζει η ανθρωπολογική περίοδος της φιλοσοφίας, με αντικείμενο εξετάσεως τον άνθρωπο και τις ηθικές αξίες, την κοινωνική και πολιτική ζωή. Αυτή όμως η περίοδος δεν θα μας απασχολήσει. Θα περιορισθούμε στους πρώτους που αρχίζουν από τον Θαλή τον Μιλήσιο.

Εν τούτοις, φρονώ ότι δικαιούμεθα και μπορούμε να αναζητήσουμε την αρχή της Ελληνικής Φιλοσοφίας πολύ πριν από τον Θαλή και την Ιωνική Σχολή, στους Θεολόγους ποιητές και στα Λαχαία Μυστήρια. Θεολόγοι ποιηταί ονομάζονται οι μυθικοί Ορφεύς, Λίνος, Εύμολπος, Μουσαίος. Κατ' επέκταση ο Όμηρος και ο Ώσιδος, καθώς και οι νεώτεροί τους και σύγχρονοι των Μιλησίων Θέογνις και Φωκυλίδης. Των Μυστηρίων η αρχή χάνεται στα βάθη της αρχαιότητας. Στον Ελληνικό χώρο, εκτός από τα Ορφικά και τα Έλευσινια, των οποίων η απήχηση ανευρίσκεται στον Πράξιππο και στον Πυθαγόρα, υπήρχαν αρχαιότερα τα Μινωϊκά, τα Καβείρια, τα Μυστήρια των Λυκομηδών. Ο Θείος Πλάτων, αναφερόμενος στα Μυστήρια, λέγει ότι εκείνοι που τα ίδρυσαν δεν ήσαν άνθρωποι τυχαίοι, και ότι οι μεμνημένοι δεν ήσαν άλλοι, παρά εκείνοι που φιλοσοφούσαν με τον σωστό τρόπο, οι «ορθώς πεφιλοσοφηκότες».

Η πρώτη, λοιπόν, φιλοσοφία εδιδάχθη στα Λαχαία Μυστήρια και δεν ήταν γνωστή στους αμήνητους, δεν περιελήφθη σε συγγράμματα. Λ-

πήχηση αυτής της διδασκαλίας βρίσκεται στην Ελληνική Μυθολογία, όταν επιμελώς απαλλαγεί από τα παρδείσματα και όταν σωστά ερμηνεύεται, καθώς και στα αποφθέγματα των επτά σοφών της Ελλάδος, οι οποίοι όπως ξέρουμε δεν ήταν μόνον επτά, αλλά πολύ περισσότεροι, μεταξύ αυτών και ο Θαλής ο Μιλήσιος. Άλλοι από τους επτά σοφοί ήταν ο Πιττακός ο Μιτιληναίος, ο Βίας ο Πριηνεύς, Μύσων ο Χινηεύς, Σόλων ο Αθηναίος, Χίλων ο Λακεδαιμόνιος, Περίανδρος ο Κορίνθιος, Κλεόβουλος ο Λίνδιος, Πυθαγόρας ο Σάμιος, ο από τη Φαιστό της Κρήτης «σοφός περί τα θεία» Επιμενίδης, Ανάχαρσις ο Σκύθης, Έλλην και αυτός, όχι εκ καταγωγής, αλλά εκ παιδείας.

Όλοι αυτοί ονομάζονταν περιληπτικώς οι επτά σοφοί της Ελλάδος η Επτάς η σοφωτάτη. Και ήταν γνωστοί από τα σοφώτατα λακωνικά αποφθέγματά τους ή γνωμικά.

Θα αναφέρουμε ενδεικτικώς μερικά:

Πρώτα-πρώτα τα γνωστότατα και σοφώτατα Δελφικά γνωμικά:

Γνώθι σαυτόν. Μηδέν άγαν.

Του Πιττακού:

Αρχή άνδρα δείκνυσι. Συγγνώμη τιμωρίας κρείσσων.

Του Βία:

Οι αγαθοί εναπάτητοι. Άκουε πολλά. Λάλει καιρία.

Πλούτον άδικον φεύγε.

Του Σόλωνος:

Μηδένα προ του τέλους μακάριζε. Τα σπουδαία μελέτα.

Γηράσκω αεί πολλά διδασκόμενος

Του Περίανδρου:

Αι μεν ηδοναί θνηταί, αι δε αρεταί αθάνατοι.

Μηδέν χρημάτων ένεκα πράτειν.

Του Κλεόβουλου:

Βία μηδέν πράττειν. Μέτρον άριστον. Αδικίαν φεύγειν.

Του Χίλωνος:

Χρόνου φείδου. Πρεσβύτερον σέβου. Μη επιθύμει αδύνατα.

Του Ανάχαρση:

Πολέμιον ανθρώποις αυτοί εαντοίς.

Του Πυθαγόρα:

Ου τα πάντα τοις πάσι ρητά. Μη εν πολλοίς ολίγα λέγε, αλλ' έν ολίγοις πολλά. Σιγάν την αλήθειαν, χρυσόν έστι θάπτειν.

Όπως βλέπομε, η αποφθεγματική αυτή φιλοσοφία έχει βαθύτατο ηθικό και κοινωνικό περιεχόμενο, και έχει προηγηθεί της κοσμολογικής περιόδου της φιλοσοφίας. Αλλά δεν είναι εύκολο να σπάσει κανείς το

ταμπού των παραδεδωμένων.

Έτσι, παραμερίζοντας τη σοφία των Μυστηρίων, των θεολόγων ποιητών και των επτά σοφών της Ελλάδος, σημειώνουν σαν αφητηρία της Ελληνικής φιλοσοφίας τον Θαλή τον Μιλήσιο, τον επονομαζόμενο Πατέρα της φιλοσοφίας, τον αρχηγό της Ιωνικής Σχολής.

Η φιλοσοφία των Ιώνων είναι συνδεδεμένη με τη φυσική Επιστήμη. Εξετάζει το πρόβλημα της ουσίας της ύλης και του κόσμου, καθώς και της αρχής των όντων. Η φιλοσοφία της Ιωνικής Σχολής εσφαλμένως νομίζεται υλιστική. Οι Ίωνες θεωρούν τη φύση έμφυχη. Θα εξετάσουμε τους τρεις Μιλησίους, που αποτελούν τη Σχολή των Ιώνων ή Φυσικών. Είναι ο Θαλής, ο Αναξίμανδρος και ο Αναξίμενης.

ΘΑΛΗΣ Ο ΜΙΛΗΣΙΟΣ (264 - 546)

Έζησε περίπου το 600 προ Χριστού, δηλαδή 100 χρόνια πριν από τους Μηδικούς πολέμους. Ο Θαλής ήταν πρωτοπόρος για την εποχή του, φυσικός επιστήμων και συγχρόνως φιλόσοφος. Πρώτος αυτός μεταξύ των Ελλήνων υπελόγησε και προέβλεψε έλλειψη του Ηλίου, που έγινε τον Μάιο του 585 π.Χ. Κατασκέπασε διαστημόμετρο, για να υπολογίζει την απόσταση των πλοίων από την παρὰλία. Εδίδαξε τον νυχτερινό προσανατολισμό από τον αστερισμό της Μικράς Άρκτου. Σαν πρωταρχική ουσία θεωρούσε το Ύδωρ, από το οποίο τα πάντα προέρχονται. Η ύλη δεν είναι άψυχη και νεκρή, αλλά ζωντανή και έμφυχη. Ο κόσμος είναι γεμάτος από θεούς. «Τον κόσμον έμφυχον και δαιμόνων πλήρη» γράφει ο Διογένης ο Λαέρτιος, αναφερόμενος στις διδασκαλίες του Θαλή. Ο ίδιος ο Θαλής δεν έγραψε τίποτα. Κάθε πληροφορία την έχουμε από τους μεταγενέστερους. **Ο Θαλής απέφυγε την κρεοφαγία, την πολυφαγία και την οινοποσία, καθώς και κάθε απώλεια χρόνου. Συγκαταλέγεται μεταξύ των Επτά σοφών. Σ' αυτόν αποδίδονται τα γνωμικά «Χαλεπόν εαυτὸν γνῶναι», «Μη πάαι πίστευε», «Ειρήνην αγάπω», «Ουδέν τον θάνατον διαφέρειν του ζήν»...**

ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ (610 - 545)

Σύγχρονος με τον Θαλή, αν και κάπως νεότερος, ήταν ο συμπολίτης του Αναξίμανδρος... Ο Αναξίμανδρος σαν πρωταρχική ουσία θεωρούσε το Άπειρο, που είναι στοιχείο άψυχο και αθάνατο, από το οποίο τα πάντα προέρχονται, για να ξαναγυρίσουν και πάλι σ' αυτό κατά το τέλος της μορφικής τους υπέρθεσης. Δεχόταν, δηλαδή, την ανακύκλωση, που αποτελούσε διδασκαλία των Ορφικών. Το Άπειρο είναι άμορφο, δεν έχει σχήμα, ούτε μορφή. Είναι ανώλεθρο και αιώνιο. Λπ' αυτό, με μια διαρκή κίνηση, σχηματίζονται οι μορφές, τα όντα, κάθε τι που υπάρχει. Αλλά κάθε μορφικό φθείρεται και με τη διάλυση της μορφής, η

ουσία ξαναγυρίζει στο άμορφο και αιώνιο Άπειρο.

Ο Αναξίμανδρος έλεγε ότι στον ατελείμητο χώρο του σύμπαντος υπάρχουν αναρίθμητα κοσμικά συστήματα, και πρώτος στην Ελλάδα, 20 αιώνες πριν από τον Κοπέρνικο, εξέφρασε την τολμηρή ιδέα ότι η Γη αιωρείται στο διάστημα. Ο Αναξίμανδρος λέγεται ότι κατασκεύασε το πρώτο ηλιακό ωρολόγιο και ότι εσχεδίασε χάρτη της Γης και του Ουρανού.

ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ (585 - 528)

Ο Αναξίμενης, νεώτερος από τους άλλους δύο Μιλησίους, ήταν μαθητής του Αναξίμανδρου. Θεωρούσε σαν πρωταρχική ουσία τον Αέρα, ο οποίος βροίσκεται σε αέναο κίνηση και μεταβολή. «Μανόμενος», δηλαδή αερούμενος, θερμαίνεται και μεταβάλλεται σε πυρ. Πυκνούμενος ψυχραίνεται, συμπέλλεται και μεταβάλλεται σε ύδωρ και περαιτέρω σε γη. Ο Αναξίμενης edίδασκε ότι η αρχή που εμψυχώνει υπάρχει μέσα στην ύλη... Ότι το φώς της Σελήνης οφείλεται σε αντανάκλαση από τον Ήλιο. Ότι οι εκλείψεις του Ηλίου και της Σελήνης προέρχονται από την παρεμβολή ουρανίων σωματίων, παρομοίων με τη Γή, τα οποία περιφέρονται στο σύμπαν...

Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ

Ο Πυθαγόρας ο Σάμιος είναι ίσως η μεγαλύτερη μορφή της Αρχαίας Ελλάδος. Μολονότι έχουν γραφεί τόσα πολλά γι' αυτόν, τίποτα δεν είναι εξακριβωμένο. Οι νεοπλατωνικοί Πορφύριος και Ιάμβλιχος έγραψαν βιογραφίες τους, αλλά 8 αιώνες μετά το θάνατό του. Θεωρείται βέβαιο ότι ο Πυθαγόρας γεννήθηκε στη Σάμο, την οποία εγκατέλειψε εξ αιτίας της τυραννίδος του Πολυκράτη. Άλλοι τον παρουσιάζουν μαθητή του Φερεκζόδη και άλλοι του Αναξίμανδρου και άλλων. Αφού ταξίδεψε στην Αίγυπτο και στην Ελλάδα εγκαταστάθηκε στην Κρότωνα της Κάτω Ιταλίας. Λέγεται ότι στην Αίγυπτο εμψήθη στα Αιγυπτιακά Μυστήρια και ότι στην Ελλάδα έγινε δεκτός με μεγάλες τιμές από τους ιερείς της Ελευσίνος (όπου ο Ιεροφάντης του παρεχώρησε τη θέση του στα Μυστήρια) και του Μαντείου των Δελφών (το οποίον ανεμόρρωσε). Στην Κρότωνα ίδρυσε τον Πυθαγόρειο Δεσμό ή Σχολή, το περίφημον «Ομαζοεΐον», όπου δεχόταν μαθητάς, αφού τους υπέβαλε σε αυστηρή εξέταση. Οι μαθηταί αποτελούσαν τρεις τάξεις ή μάλλον τρεις διαδοχικούς βαθμούς μνήσεως και ζούσαν όλοι κοινοβιακώς, σύμφωνα με τα δωρικά έθιμα, υποχρεωμένοι ν' ακολουθούν ωρισμένους κανόνες αυστηρής ζωής και πειθαρχίας. «Πυθαγόρειος τρόπος του βίου». Ήταν μια πρακτική εφαρμογή της διδασκαλίας των Ορφικών.

Ο Πυθαγόρας δεν έγραψε κανένα έργο. Τα αποκαθέγματα του τα ε-

χάραζαν στη μνήμη τους οι μαθηταί του, που είχαν απέραντο θαυμασμό και σεβασμό για τον Διδάσκαλο, λέγοντας «Αιτός έφα». Βάση της διδασκαλίας του λέγεται ότι ήταν η **αθανασία της ψυχής, που περνάει από αλλεπάλληλες ενσαρκώσεις σε διάφορα ανθρώπινα σώματα, αναλόγως του τρόπου ζωής κατά τον προηγούμενο βίο...** Για τον Πυθαγόρα έλεγαν ότι θυμόταν 10 ή 20 προηγούμενες ενσαρκώσεις του σε μεγάλους ήρωες και σοφούς της παλαιάς αρχαιότητας και έτσι εξηγούσαν την καταπληκτική πολυμάθειά του και την υπερανθρώπινη σοφία του. Τον θεωρούσαν υιό του Απολλώνος και έλεγαν ότι είχε τη δύναμη να κάνει θαύματα, να θεραπεύει ασθενείς, να προλέγει τα μέλλοντα.

Κατά τον Πυθαγόρα ουσία των όντων είναι ο αριθμός. Τα πάντα «εγένοντο κατ' αριθμόν», δηλαδή σύμφωνα με αριθμητικές αναλογίες. Και οι νεώτερες ανακαλύψεις της Φυσικής και της Χημείας επιβεβαιώνουν την αποχωρμιστική διδασκαλία του Πυθαγόρα, κατά την οποία τα πάντα είναι διατεταγμένα με τάξη και αρμονία. Η απόκριση αριθμολογία ή αριθμοσοφία αποτελεί μέρος της διδασκαλίας του Πυθαγόρα, ο οποίος διετύπωσε το περίφημο «Πυθαγόρειο θεώρημα» και είχε αναγράψει στην είσοδο του Ομαχείου «Μηδείς αγεωμέτητος εισίτω».

Η μουσική κατέχει επίσης σημαντική θέση στην Πυθαγόρεια Σχολή. Η μουσική αρμονία βασίζεται σε μαθηματικές αναλογίες. Για τον Πυθαγόρα έλεγαν ότι άκουγε τη μουσική που έκαναν, καθώς διέτρεχαν το διάστημα, τα ουράνια σώματα. Οι Πυθαγόρειοι εγνώριζαν ότι η Γη και οι άλλοι πλανήτες κινούνται στο διάστημα, σύμφωνα με νόμους που βασίζονται όλοι σε αριθμητικές σχέσεις. Οι Πυθαγόρειοι άρχιζαν την ημέρα τους με μουσική, ξυπνώντας πριν από την ανατολή του ηλίου, αφού πρώτα έπαιρναν το λουτρό τους και γυμνάζονταν. Έτσι επεδίωκαν τον καθαρό σώματος και ψυχής. Και κάθε βράδυ, πριν κοιμηθούν, έκαναν αυστηρό αυτοέλεγχο στις πράξεις τους της ημέρας. «Πη παρέβην; Τι δ' έρεξα; Τι δε μοι δέον ουκ ετελεύθη;» (Τι κακό έκανα; Τι καλό έκανα; Τι καθήκον είχα να κάνω και δεν το έκανα;) Επηρούσαν αυστηρούς κανόνες ζωής. Οι κανόνες αυτοί ρυθμιζονταν από ηθικές αρχές ανωτέρας πνοής. Οι νεοφώτιστοι ήταν υποχρεωμένοι να τηρούν αυστηρή και απόλυτη σιγή. Ήταν οι «ακουσματικοί», διότι μόνον ν' ακούν είχαν δικαίωμα, όχι όμως και να μιλούν. Κανένας δεν έτρωγε κρέας ή κουνιά. «Κρέας και κνύμους μη τρώγειν».

Άνδρες και γυναίκες ήταν αδιακρίτως δεκτοί στο Ομαχείον και ισότιμοι. Πολύ φυσικό, αφού κατά τις διδασκαλίες του Πυθαγόρα οι ψυχές ενσαρκώνονται τότε σε σώματα ανδρών, τότε σε σώματα γυναικών. Οι Πυθαγόρειοι συνδέονταν μεταξύ τους με άρρηκτους δεσμούς

αδελφότητα και είχαν μυστικά σημεία, με τα οποία αναγνωρίζονταν μεταξύ τους.

Για τον θάνατο του Πυθαγόρα δεν υπάρχει βεβαιωμένη πληροφορία. Λέγεται ότι κάποιος υπομήτριος μαθητής, που δεν έγινε δεκτός ξεσήκωσε τον όγλο εναντίον του Πυθαγόρα και επιρρόλησε τη Σχολή, μαζί με το διδάσκαλο και τους μαθητάς.

Η επίδραση του Πυθαγόρα δεν εσταμάτησε με τον θάνατό του. Επί μακρούς αιώνες οι Πυθαγόρειοι ξεχώριζαν από το ήθος τους και την αρετή τους. Αυτό δείχνει ότι ο Πυθαγόρειος Δεσμός θεμελιώθηκε πάνω σε σοφές βάσεις. Οι Πυθαγόρειες διδασκαλίες επέδρασαν επάνω στον Πλάτωνα και στους Στωϊκούς. Οι Νεοπυθαγόρειοι και οι Νεοπλατωνικοί σ' αυτές εστήριξαν τη μυστικιστική ροπή τους. Οι Πυθαγόρειοι διακρίθηκαν όχι μόνον σαν φιλόσοφοι, αλλά και σαν ιατροί, θεμελιώνοντας τη φυσική υγεία επάνω στην αρετή και στην αρμονία του σώματος. Επίσης διακρίθηκαν για τον λιτό τρόπο ζωής τους...

ΠΡΑΚΛΕΙΤΟΣ (544-484)

Ο Ηράκλειτος γεννήθηκε στην Έφεσο... Αντίπαλος της τυραννίδος, καθώς και της οχλοκρατίας, αποσύρθηκε στη μόνωση του Ιερού της Άρτέμιδος, αηδιασμένος από την παρακμή της εποχής του και τη χαλάρωση των ηθών, που έφερε ο πλούτος και η κατάκτηση της Εφέσου από τους Πέρσας. Ο Ηράκλειτος ανεζήτησε την Αλήθεια στην αυτο-οιγζένωση και έγραψε έργο «περί φύσεως» στο οποίο μεταχειρίζεται χτυπητές ιερατικές φράσεις, πλούσιες σε εικόνες, αλλά βραχύλογες και σκοτεινές, σαν χρησμούς Μαντείου. Γι' αυτό ονομάστηκε «Ηράκλειτος ο σκοτεινός».

Ο Ηράκλειτος φρονεί ότι οι αισθήσεις δεν μπορούν να δώσουν ασφαλή γνώση, και γι' αυτό στηρίζεται στη νόηση και στον λόγο. Θεωρεί τον κόσμο σαν ενιαίο Όλον, το οποίον ούτε γεννήθηκε, ούτε θα πεθάνει. Το ενιαίο Όλον αποτελεί τη θεότητα, το πάνσοφον Έν. Αλλά βρίσκεται σε διαρκή ροή, σε αδιάκοπη εναλλαγή. Εμφανίζεται συνεχώς με νέες μορφές. Το κάθε τι αλλάζει, περνάει από διαφορετικές καταστάσεις, μεταβάλλεται. «Πάντα ρε»... «Πάντα χωρεί και ουδέν μένει». Υπάρχει, λοιπόν, ένα αιώνιο Γίγνεσθαι, σε διαρκή ροή και κίνηση. Πίσω όμως από τη μεταβολή υπάρχει ο θεός Λόγος...

Ύψιστο αγαθό κατά τον Ηράκλειτο είναι η εναρμόνιση με τη θεία διάταξη του κόσμου. Ευδαιμονία της πολιτείας είναι η συμμόρφωση όλων με τους νόμους της πόλεως. Στις θρησκευτικές δοξασίες ο Ηράκλειτος απέδιδε συμβολική σημασία και ήταν αντίθετος με τη λατρεία των αγαλιμάτων και τις αιματηρές θυσίες προ τους θεούς της εποχής

του. Ο Πράκλειτος θεωρείται ο βαθύτερος μεταξύ των προσωκρατικών φιλοσόφων. Λέγεται ότι τις φιλοσοφικές του ιδέες τις πήρε από τις διδασκαλίες των Ορφικών. Προσφιλείς του ιδέες είναι η ενότητα του Όλου, η διηνεκής εναλλαγή και η νομοτέλεια της κοσμικής τάξεως. Λείψων Πυρ, αιώνιον Γένεσθαι, ακατάπαυστη ανακυκλική δημιουργία.

ΟΙ ΕΛΕΑΤΑΙ

Σύμφωνα με τη Σχολή της Ελέας, ο κόσμος είναι μεταβλητός, αλλά το «Είναι» παραμένει αναλλοίωτο και ενιαίο. Γι' αυτό, το έμβλημά της είναι «Εν το παν». Ιδρυτής της Ελεατικής Σχολής είναι ο Ξενοφάνης ο Κολοφώνιος.

Ξενοφάνης (570-475)

Εγκατέλειψε νέος την πατρίδα του Κολοφώνα, όταν κυριεύθηκε από τους Πέρσας, και αφού περιπλανήθηκε σαν ραψωδός σε διάφορες χώρες, εγκαταστάθηκε στην Ελέα της Κάτω Ιταλίας. Εκεί έγραψε δύο επικά ποιήματα, καθώς και σατιρικά ποιήματα στα οποία εσατίριζε την παρακμή των Ιώνων, που τους διέφθειρε ο πλούτος και η γλιδή, καθώς και τον Όμηρο και τον Ησίοδο, διότι παρουσιάζουν τους θεούς ανθρωπομορφικούς και με ανθρώπινα πάθη. Ο Ξενοφάνης, αντίθετα από τη μόνωση του Πράκλειτου, αγαπούσε τη στενή επαφή με τον λαό... Τις φιλοσοφικές του ιδέες εξέτασε σ' ένα ποίημα, επιγραφόμενο «Περί φύσεως».

Η βασική ιδέα της φιλοσοφικής κοσμοθεωρίας του είναι η ενότητα των όντων, το περίφημο «Εν το παν» των Ελεατών φιλοσόφων. «Εν το παν» είναι η χωρίς γέννηση και φθορά θεότητα, όμοια πάντοτε προς τον εαυτό της, δηλαδή αμετάβλητη. Ο «Είς Θεός» είναι σύμφυτος με τον κόσμο, τελείως διαφορετικός από τους θεούς, όπως τους φαντάζεται ο λαός από τις περιγραφές των ποιητών...

Π α ρ μ ε ν ί δ η ς: (540-470)

Ο Ελεάτης Παρμενίδης καταγόταν από μεγάλη πολιτευόμενη οικογένεια. Αλλ' ο Πυθαγόρειος διδασκάλός του Αρμενίας τον έπεισε να προτιμήσει την ηρεμία της φιλοσοφίας από την ταραχή της πολιτικής. Στις Πυθαγόρειες διδασκαλίες οφείλει τη γνώση ότι η Γη είναι σφαιρική, ότι της Σελήνης το φως προέρχεται από αντανάκλαση του Ηλίου, ότι ο Αποσπερίτης και ο Αυγερινός (Έσπερος και Εωσφορός) είναι το ίδιο ουράνιο σώμα, δηλ. η Αφροδίτη. Αργότερα απολούθησε τις διδασκαλίες του Ξενοφάνη και κατά το παράδειγμα του διδασκάλου του εξέθεσε τις απόψεις του σ' ένα ποίημα, στην αρχή του οποίου ταξιδεύει μ' ένα άρμα προς τη θεά, η οποία του αποκαλύπτει την Αλήθεια και του υ-

ποδεικνύει τις ψεύτικες δοξασιές των ανθρώπων. Κατά τον Παρμενίδη μόνον το Όν υπάρχει. Το μη ον δεν υπάρχει. Το Ον δεν έχει ούτε αρχή, ούτε τέλος. «Νυν έστιν ομοί παν εν ξυνεχές». Είναι αιώνιο, αμετάβλητο, ακίνητο και αδιαίρετο. Τα πάντα απ' αυτό εκπορεύονται και περιλαμβάνονται μέσα σ' αυτό. Όλα τα πράγματα βρίσκονται σε διαρκή ροή. Πίσω όμως από τη φαινομενική αλλαγή υπάρχει το όντως Όν, το αναλλοίωτον Είναι. Οι αισθήσεις δεν είναι δυνατόν να αντιληφθούν την αληθινή ουσία. Ο κόσμος των αισθήσεων είναι απατηλός. Μας δίνει «δόξαν» των πραγμάτων και όχι «γνώσιν» βεβαίαν και ασφαλή, την οποία ζητεί ο φιλόσοφος...

Ζήνων και Μέλισσος Ο Ζήνων και ο Μέλισσος είναι οι διάδοχοι του Ξενοφάνη και του Παρμενίδη στην Ελεατική Σχολή. Ο Ελεάτης Ζήνων - άλλος είναι ο Ζήνων ο Κιτιεύς, ο ιδρυτής της Στωϊκής φιλοσοφίας - ήταν ο αγαπημένος μαθητής του Παρμενίδη. Ο Σάμιος Μέλισσος, ήταν ναύαρχος και νίκησε τον στόλο των Αθηναίων. Έγραψε σύγγραμμα «Περί φύσεως ή περί του όντος», απευθυνόμενος στους φιλοσόφους και υποστηρίζοντας το ενιαίο, την αφθαρσία και την αιωνιότητα του όντος «Αεί ην ό,τι ην και αεί έσται».

Αυτοί ήταν οι σημαντικότεροι φιλόσοφοι της Ελεατικής Σχολής...

Μετά τον Πυθαγόρα, τον Ηράκλειτο και τους Ελεάτες ερχόμαστε στον Εμπεδοκλή, τον Αναξαγόρα, και τους Ατομικούς, με τους οποίους τελειώνουν οι παλαιότεροι από τον Σωκράτη και τον σοφιστάς Έλληνες φιλόσοφοι.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ (495 - 435)

Ο Εμπεδοκλής καταγόταν από αρχοντική οικογένεια του Ακράγαντα της Σικελίας. Ακολουθώντας το παράδειγμα του πατέρα του Μέτωνα ανακατεύτηκε ενεργητικά στην πολιτική και κάποτε οι Ακράγαντινοι του προσέφεραν το βασιλικό στέμμα, το οποίον όμως ο Εμπεδοκλής αρνήθηκε, όπως παλαιότερα ο Σόλων είχε αρνηθή την τυραννίδα των Αθηνών. Αργότερα οι διαθέσεις των συμπολιτών του μεταβληθήκανε και ο Εμπεδοκλής εξορίστηκε στην Πελοπόννησο, όπου επέθανε... Από τα συγγράμματά του εσώθησαν μόνον αποσπάσματα από δύο ποιήματά του «Περί φύσεως» και «Καθαρισμοί», στα οποία είχε εκθέσει τη διδασκαλία του. Όπως ο Πυθαγόρας, έτσι και ο Εμπεδοκλής είχε σχεδόν θεοποιηθεί από τους συγχρόνους του. Του απέδιδαν υπερανθρώπινες δυνάμεις, τις οποίες και ο ίδιος ισχυριζόταν ότι είχε, λέγοντας ότι θυμόταν τις προγενέστερες ενσαρκώσεις του, ότι εθεράπευε ασθενείς και επέβαλλε τη θέλησή του στα στοιχεία της φύσεως. Εδίδασκε ότι, με την κάθαρση και την αγνότητα των αισθήσεων και του νου, δύναται να κυ-

ριαρχηθεί η φύση. **Ο Εμπεδοκλής, όπως ο Πυθαγόρας και οι Ορφικοί, edίδασκε την ακρωφαγία.**

Ο Εμπεδοκλής, ερμηνεύοντας τον φυσικό κόσμο, προσπαθεί να συμβιβάσει τις απόψεις του Ηρακλείτου, δηλαδή την αδιάκοπη μεταβολή και ρευστότητα, το αιώνιον Γίνεσθαι, με τις απόψεις των Ελεατών, δηλαδή το άφθαρτον και αναλλοίωτο Είναι, καθώς επίσης και με τις διδασκαλίες των Ιώνων φυσικών περί αρχεγόνων στοιχείων. Ο Εμπεδοκλής είναι ο πατήρ της θεωρίας των τεσσάρων στοιχείων (πυρ, αήρ, ύδωρ, γη) από τα οποία αποτελείται ο κόσμος. Τα πάντα προέρχονται από τη διαφορετική ανάμιξη των αγέννητων, άφθαρτων και αναλλοίωτων στοιχείων, τα οποία ονομάζει «ριζώματα πάντων». Τα στοιχεία αναμιγνύονται και αποχωρίζονται, «μίξις και διάλλαξις», από δύο αντίρροπες δυνάμεις, τη «φιλότητα» και τον «κότον». Φιλότης, στοργή, αρμονία, Αφροδίτη, είναι η δύναμη που ενώνει τα στοιχεία. Και κότος ή νείκος είναι η δύναμη που αποχωρίζει και διαιρεί τα στοιχεία.

Τοιουτοτρόπως, το ύδωρ του Θαλή, το άπειρο του Αναξιμάνδρου, τον αέρα του Αναξιμένη, τον αριθμό του Πυθαγόρα, το αείζων πυρ του Ηρακλείτου, αντικαθιστά στον Εμπεδοκλή η φιλότης και ο κότος, που προκαλούν την ένωση και τον χωρισμό των στοιχείων, τη γένεση και φθορά των όντων...

Η διδασκαλία του Εμπεδοκλή θεωρείται ότι εμπνέεται από τους Ορφικούς και τους Πυθαγορείους. **Απαγορεύει τις αιματηρές θυσίες και την κρωφαγία και αποδοκιμάζει τους πολέμους σαν γέννημα του κότου.** Κατά τον μυθικό χρυσό αιώνα ο πόλεμος ήταν άγνωστος, διότι τότε βασιλευε η Κύπρις, δηλ. η αγάπη. Γι' αυτό ο Εμπεδοκλής συμβούλευε τη συμφιλίωση των πόλεων και τη συναδέλφωση των ανθρώπων...
ΑΝΑΞΑΓΩΡΑΣ (500- 428)

Ο Αναξαγόρας ο Κλαζομένιος καταγόταν κι' αυτός από αρχοντική και πλούσια οικογένεια, αλλ' αδιαφόρησε για την πολιτική, παραμέλησε την περιουσία του, και αφοσιώθηκε αποκλειστικά στη μελέτη. Αντίθετα από τον Εμπεδοκλή, δεν είχε κανένα δεσμό με τις Ορφικές διδασκαλίες και τη μυστικιστική ροπή, στηριζόμενος στη διανόηση και στον ορθολογισμό για να λύσει το πρόβλημά της γνώσεως του κόσμου, κατά τα πρότυπα των Ιώνων φυσικών.

Ο Αναξαγόρας εγκατέλειψε τας Κλαζομενάς και ήλθε στις Αθήνας, όπου έζησε 30 χρόνια σε στενή συναναστροφή με τον Περικλή, την Ασπασία, τον Φειδία και τον Ευριπίδη. Αλλά η δημαγωγία έκανε τον όγκλο να δυσπιστεί προς τον Ίωνα φιλόσοφο, με την πρόφαση ότι οι διδασκαλίες του ήταν αντιθρησκευτικές. Και ο μάντις Διοπίθης έπεισε την

εκκλησία του Δήμου να καταδικάσει εκείνους που δεν τιμούν τη θρησκεία, αλλά διδάσκουν «αστρονομικές θεωρίες». Ο Αναξαγόρας αναγκάστηκε να φύγει από την Αθήνα και πήγε στη Λάμψακο, όπου μετά 3 - 4 χρόνια επέθανε, θύμα του θρησκευτικού φανατισμού. Έτσι έχουμε Πυθαγόρα, Εμπεδοκλή, Αναξαγόρα, που πέθαναν σε εξορία. Από τα συγγράμματά του «Περί φύσεως», που είχε μεγάλη κυκλοφορία στην Αθήνα, εσώθησαν αρκετά αποσπάσματα.

Κατά τον Αναξαγόρα ο Νους, άυλος, απρόσωπος και ενεργώντας με λογική, είναι ο δημιουργός του κόσμου και των όντων. Και είναι διαφορετικός από την ύλη... Η ύλη, αντιθέτως, είναι σύνθετη. Αποτελείται από πολυάριθμα αόρατα σωματίδια, αγέννητα, άφθαρτα, και αναλλοίωτα, που ο Αναξαγόρας τα ονομάζει «σπέρματα ή χρήματα».

Στην αρχή της κοσμογονίας όλα τα σωματίδια της ύλης ήταν ανάμικτα. «Ομοιά πάντα χρήματα ην». Ο Νούς τα διαχώρισε προκαλώντας σ' ένα σημείο μια δίνη, που περιέλαβε σιγά - σιγά τα πάντα και εξακολουθεί να συνεχίζεται...

ΟΙ ΑΤΟΜΙΚΟΙ (ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ - ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ)

Ο Λεύκιππος θεωρείται ιδρυτής της Σχολής των Ατομικών, σύγχρονος με τον Εμπεδοκλή και τον Αναξαγόρα, χωρίς να είναι γνωστές περισσότερες λεπτομέρειες γι' αυτόν... Η καταγωγή του ήταν κατ' άλλους από τη Μίλητο, κατ' άλλους από τα Άβδηρα, κατ' άλλους από την Ελέα. Εθεωρείτο μαθητής του Ελεάτη Παρμενίδη και του απέδιδαν δύο συγγράμματα «Ο μέγας διάκοσμος» και «Περί νοού».

Ο Δημόκριτος (460-370) ανέπτυξε την ατομική θεωρία του Λευκίππου και επεσκόπησε τον διδάσκαλο, με την ισχυρή προσωπικότητά του και με την καθολικότητα του πνεύματός του, σε τρόπο που ο Δημόκριτος και όχι ο Λεύκιππος να είναι πλατύτερα γνωστός σαν αρχηγός της Σχολής των Ατομικών. Καταγόταν από τα Άβδηρα. Η φιλομάθειά του τον έφερε στη Μίλητο, στην Αίγυπτο, στη Βαβυλώνα, στην Περσία, στις Αθήνας. Κατά το μακρό διάστημα του βίου του - λέγεται ότι έζησε 90 - 100 χρόνια - εγγνώρισε πολλούς φιλοσόφους. Θεωρείται ο περιφημότερος φυσιοδίφης της εποχής του. Από τα πολλά έργα του - διότι ήταν πολυγραφέτατος - εσώθηκαν αρκετά αποσπάσματα...

Ο Δημόκριτος θεωρεί αδύνατη την απόλυτη γένεση και φθορά, δεχόμενος την πολλαπλότητα των όντων και επομένως τη γένεση και φθορά τους μόνον σαν συνθέτων όντων. Το ον είναι το «πλήρες» και το μη ον το «κενόν». Το πλήρες διαιρείται σε αναρίθμητα σωματίδια, μη αισθητά επειδή είναι πάρα πολύ μικρά, που χωρίζονται αναμεταξύ τους από κενό. Είναι άτηητα. Γι' αυτό και ονομάστηκαν «άτομα» ή «ναστά»,

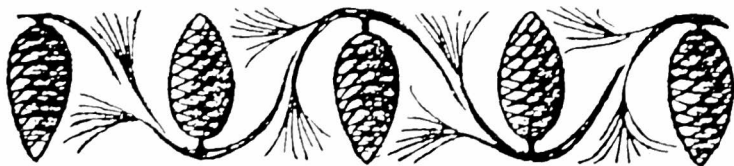
δηλαδή πυκνά σώματα. Είναι αγέννητα και ανώλεθρα και στην ουσία τους ομοειδή και αναλλοίωτα. Μεταβάλλουν μόνον θέση στη διάταξη που παίρνουν για να σχηματίσουν ένα ον. Κάθε γένεση είναι σύννοδος των χωριστών ατόμων και κάθε φθορά διάλυση της συνόδου...

Τίποτα κατά τον Δημόκριτο δεν γίνεται τυχαίως. Όλα έχουν την αιτία τους και γίνονται αναγκαστικά. «Ουδέν χρήμα μάτην γίγνεται, αλλά πάντα εκ λόγου τε και εξ ανάγκης». Ο άνθρωπος είναι αποτέλεσμα μακράς εξέλιξης, καθώς και ο πολιτισμός... **Η ευδαιμονία βρίσκεται στη φαιδρότητα και στην ηρεμία της ψυχής,** που πραγματοποιούνται με τον μετριασμό των επιθυμιών και με την απαλλαγή από τη δουλεία των παθών (φόβου, οργής). **Τίποτα δεν πρέπει ν' αποφεύγει ο άνθρωπος, όσο μιά πράξη που θα τον κάνει να ντρέπεται γιά τον εαυτό του...**

Ο Δημόκριτος είναι ο τελευταίος από τους λεγόμενους «προσωκρατικούς φιλοσόφους». Μ' αυτόν τερματίζεται η κοσμολογική περίοδος της φιλοσοφίας. Όταν αναλογισθούμε ότι τον καιρό εκείνο, χωρίς τη δυνατότητα διενεργείας πειράματος, μόνον με τη σκέψη, έφθασαν σε τόσον ακριβή συμπεράσματα. Όταν ο Θαλής προϋπολογίζει επιτυχώς έκλειψιν Ηλίου. Όταν ο Αναξίμενης διδάσκει ότι το φως της σελήνης οφείλεται σε αντανάκλαση από τον ήλιο. Όταν ο Αναξίμανδρος μας λέγει ότι στον ατελεύτητο χώρο του σύμπαντος υπάρχουν αναρίθμητα κοσμικά σιστήματα. Όταν ο Εμπεδοκλής συμβουλεύει τη συμφιλίωση των πόλεων και τη συναδέλφωση των ανθρώπων. Όταν ο Πυθαγόρας διδάσκει ότι τα πάντα εγένοντο κατ' αριθμούν. Όταν οι Πυθαγόρειοι εγνώριζαν το ηλιοκεντρικό σύστημα, απορρίπτοντας το γεωκεντρικό, 20 αιώνες πριν από τον Κοπέρνικο και τον Γαλιλαίο.

Όταν ο Ξενοφάνης διδάσκει τον «Ένα Θεόν», το «Έν το παν»...

Όταν ο Αναξαγόρας ομιλεί περί παντοδυνάμου Νου...τότε δε μπορούμε, παρό να μείνωμε κατάπληκτοι από θαυμασμό για τη σοφία των αρχαίων Ελλήνων, γιά την οποία τους θαυμάζει και θα τους θαυμάζει εις τους αιώνες ολόκληρη η σκεπτομένη ανθρωπότης.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Καθόμαστε σαν πάντα οι δύο
βράδυ στο σπίτι αντικρουνά της
γνωμένος ήμοιν στο βιβλίο
κ' ήταν σκυμμένη στη δουλειά της.

Και το βιβλίο αυτό ήταν σίχοι,
ψυχή από λάμψη και αρμονία
έτσι εκεί τ' άνοιξα στην τύχη
και να τι διάβασα: Ευτυχία!

Λουλούδι, σε ποια χώρα ανθίζεις,
σε ποιο γιאלό, μαργαριτάρι;
Λοτέρι, ποιές μεριές φωτίζεις
και ποιες καρδιές, ουράνια χάρι;

Πού, χειρονβείμ, φτερά διπλώνεις;
Νεράϊδα, που οροσολογιέσαι;
Είσαι διαμάντι και δε λινώνεις
ή καταχνιά είσαι και σκορπιέσαι;

Άδης, παράδεισος σε κορβει;
στον κόσμο ή στην ερημία.
μεσ' σε παλάτι ή σε καλύβι
πες μου, που βρίσκεσ' Ευτυχία;

Δίχως τα μάτια απ' τη δουλειά της
να τα σηκώσει: Εδώ! απεχρίθη·
τρομουλιαστή με τη λαλιά της
μια μουσική στο σπίτι εχύθη.

Κ' ένα καρδιόχτυπο με πιάνει,
κ' αμίλητη λαχτάρα αιφνίδια,
γιατί πως άκουσα μονεφάνη
Την Ευτυχία την ίδια!

ΤΙ ΛΕΕΙ Η ΛΑΪΚΗ ΣΟΦΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΙΡΑ

- Τά 'χει η μοίρα μου γραμμένα, δεν παρέχεται κανένα.
- Τά 'χει η μοίρα στο χαρτί, πελέκι δεν τα κόβει.
- Ότι μέλλει δεν ξεμέλλει, κι ό,τι γράφει δεν ξεγράφει
- Απ' το γραφτό σου δε μπορείς να ξεφύγεις.
- Η μάνα γεννά κι η μοίρα μοιράζει.
- Ο πατέρας το βιο κι ο Θεός τη μοίρα.
- Το γραμμένο άγραφο δε γίνεται.
- Ο καθένας με την τύχη του.
- Όπου κι αν πάω την τύχη μου μαζί μου τήνε σέρνω).
- Λάθος γιατρού
θέλημα Θεού.
- Χέρι Θεού,
σφάλμα γιατρού.
- Ο Θεός ορφανό κάνει, άμοιρο δεν κάνει.
- Οι γάμοι είναι στον ουρανό γραμμένοι.
- Τα γράφ' η Μοίρα,
δεν ξεγράφει χείρα.
- Της Τύχης μ' έκαμ' αγωγή κ' η Τύχη μου εμένα
ότι παθαίν' ο άνθρωπος απ' το Θεό γραμμένα! (Ανδρουν)

ΑΠΟ ΟΣΑ ΕΙΠΕ Ο ΛΑΟ - ΤΣΕ

Ο Σοφός προτιμά να είναι έρχατος
κι έτσι γίνεται πρώτος.

*

Όταν προβάλλεσαι, δεν σε προσέχουν.

Όταν καυχέσαι, έχεις αποτύχει.

*

Όταν επιβάλλεσαι, δεν εμπνέεις εμπιστοσύνη.

Όταν υπερηφανεύεσαι, δεν οδηγείς.

*

Ο σοφός, πρόθυμος, βοηθά τους ανθρώπους,
όλους τους ανθρώπους.

*

Να είσαι για τον κόσμο σαν μια λίμνη,
που δέχεται τα ταραγμένα νερά των χειμάρρων
και πάντα τα γαληνεύει.

*

Σκόρπιζε την ακτινοβολία σου,
αλλά να παραμένεις στη σκιά.

*

Είναι σοφία το να γνωρίζεις τους άλλους
και φώτιση το να γνωρίζεις τον εαυτό σου.

*

Ο σοφός στη ζωή του,
ποτέ δεν προβάλλεται σαν μεγάλος.

*

Όταν η δύναμη δεν προβάλλεται
τότε είναι αληθινή.

Όταν η δύναμη επιδείχεται,
τότε είναι μηδαμινή

*

Εκείνοι που γνωρίζουν, δε μιλούν πολύ·
εκείνοι που είναι ομιλητικοί, δε γνωρίζουν.

*

Ο σοφός είναι ειλικρινής, αλλά όχι σκληρός,
μιλά την αλήθεια, αλλά δεν πληγώνει.

*

Δράσε, αλλά να είσαι ήρεμος.
Δέξου τα εμπόδια με καλοσύνη.

*

Ο σοφός δε ζητά αναγνώριση για ό,τι κάνει
πετυχαίνει πράγματα ανέλπιστα, μα όχι για τον εαυτό του.

*

Ο σοφός περνά απαρατήρητος
μ' ένα φτωχό ρούχο ντυμένος,
μα κρύβει ένα πολύτιμο κόσμημα στην καρδιά.

*

Το να γνωρίζεις ότι δε γνωρίζεις
είναι η ύψιστη σοφία.
Το να μη γνωρίζεις και να κάνεις το γνώστη
είναι μια ασθένεια.

(Από το «Ταύτε Τσινγκ». Ανθολόγηση από επιλογή του Κωστή Μελισσαρόπουλου).

ΓΑΛΙΝΗ

Μην τη ζητάς την Εντιχία
σ' την τρέλλα και στην παραζάλη.
Σ' τη σιωπή, σ' την ησυχία,
εκεί θα βρεις την Εντιχία
πάνανη, αμόλυντη, μεγάλη.

Η θάλασσα η γαληνεμένη
την Εντιχία ζωγραφίζει:
ήμερη, ασάλευτη απομένει,
κι αμίλητη, γαληνεμένη,
ο ήλιος τη χρυσάφωτιζει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΜΥΘΟΣ, ΜΥΗΣΗ, ΜΥΣΤΗΡΙΑ

ΛΣΠ. ΠΑΠΑΔΟΜΙΧΕΛΑΚΗ

Η θρησκευτική και φιλοσοφική σκέψη της προϊστορικής και ιστορικής αρχαιότητας δεν θα ήταν γνωστή στον σύγχρονο πολιτισμό μας, αν δεν υπήρχε η μυθολογική παράδοση. Η μυθολογία είναι ο κρίκος που διασυνδέει το άγνωστο ιστορικά παρελθόν με το τρέχον παρόν και είναι αυτή που μεταφέρει τις μεταφυσικές, τις πολιτιστικές, τις κοινωνικές, τις εκπαιδευτικές, τις τεχνολογικές, τις γεωλογικές και τις κλιματολογικές συνθήκες του άγνωστου παρελθόντος και τις παραδίδει με σύμβολα, στη σημερινή ζωή μας.

Η μυθολογία είναι ο τρόπος με τον οποίο φανερώνεται η δημιουργική διεργασία της εσωτερικής ζωής. Ο μύθος είναι ένα σύνολο συμβόλων που, τοποθετημένα με μια επαγωγική συλλογιστική σειρά, διαμορφώνουν μία ιστορία μέσω της οποίας μεταφέρεται ένα μεταφυσικό μήνυμα στον έξω κόσμο. Το δε σύμβολο είναι αυτό που διασυνδέει το εσωτερικό μήνυμα με τα εξωτερικά πράγματα του κόσμου. Η μυθολογία είναι η γραπτή ή προφορική εξωτερίκευση μίας ενιαίας εσωτερικής διαδικασίας η οποία απαριθμεί, κατατάσσει και αναπτύσσει συμβολικά τον τρόπο με τον οποίο η εσωτερική ζωή εξωτερικεύεται σε φύση, νόμους, θεσμούς, δυνάμεις και αρετές, σε ποιότητες είτε καλές είτε κακές, σε είδη ζωής είτε ανόργανης είτε οργανικής και σε φυσικά στοιχεία. Για τον λόγο δε, ότι η εσωτερική ζωή είναι ο πυρήνας της εξωτερικής καθώς και όλων των όψεών της, η απόδοση της εσωτερικής ζωής υπό το σχήμα των μύθων εμφανίζεται ως φαινόμενο παγκόσμιο και διαχρονικό. Η μυθολογία αφορά στην απόκριση ιστορία του πλανήτη μας, της ανθρωπότητας και των φυλών της, στη δημιουργία των εθνικών πίστευων, θρησκειών και πολιτισμών της. Συνεπώς κάθε φυλή και έθνος διαθέτει την ατομική του μυθολογία, το ατομικό άνωθεό του, την ατομική του μυθική αφήγηση όπου κάθε θεός και θεά εκπροσωπεί μία εσωτερική δύναμη που εκδηλώνεται στην επίγεια διάσταση και μετατρέπεται σε δύναμη φυσική, σε στοιχείο της φύσης, σε προτέρημα και ελάττωμα ανθρώπινο και τελικά σε μία δράση που μαζί με τα αποτελέσματά της διαμορφώνει μία δράση που μαζί με τα αποτελέσματά της, διαμορφώνει μία παραμυθένια αφήγηση στον κόσμο του αισθητού.

Επομένως πέραν από την Ελληνική μυθολογία, υπάρχουν οι μυθολογίες της Αιγύπτου, της Μεσοποταμίας των Λατίνων, των Κελτών, των Γερμανών, των Σλάβων, των Μουσουλμάνων, των Ινδών, των Κινέ-

ζων, των Ιαπώνων, των Αφρικανών, των Αμερικανών, των Αυστραλών. Κάθε μυθολογία εξ αυτών, ανήκει στην κοινή παράδοση του συνόλου της ανθρωπότητας, που, καθώς διασπάται σε φυλετικά και εθνικά τμήματα, χρωματίζεται από τα χαρακτηριστικά και την ιδιαίτερη ιδιοσυγκρασία του κάθε τμήματός της. Έτσι εμφανίζονται οι μυθολογίες των λαών που, ενώ διαθέτουν με έναν παρόμοιο πάντα τρόπο θεούς, θεαινές, δαιμόνια, πειρασμούς και φύλακες - αγγέλους, ιερές σκοπιμότητες και αγώνες για την υλοποίησή τους στην τελευταία τους εξωτερική έκφραση εμφανίζονται ως διαφορετικές μεταξύ τους ιστορίες. Το Δωδεκάθεο της μυθολογικής μας παράδοσης, είναι η συμβολική απόδοση της απαρίθμησης και της ιεραρχικής διάταξης των εσωτερικών δυνάμεων της δημιουργίας οι οποίες με τη διάπλυσή τους σε θεούς που παίρνουν τα σχήματα ηρώων, ανθρώπων αλλά και ζώων και ζώων, εμφανίζουν με τις επιθυμίες, τις παρεμβάσεις και τις δράσεις τους στη ζωή, τη σειρά αλλά και τον τρόπο που η εσωτερική ενεργειακή ροή διαμορφώνεται σε πράγματα, σε όντα και σε ποιότητες του φυσικού κόσμου. Κάθε μύθος, χρησιμοποιώντας εικόνες - σύμβολα από το ομαδικό απνείδητο, διαμορφώνεται σε μία κατανοητή αφήγηση που μοιάζει με παραμύθι και αποδίδει ένα εσωτερικό νόημα που αφορά στον κόσμο του πνεύματος και της ψυχής καθώς και των δυνάμεων και των ποιότητων που πηγάζουν απ' αυτές τις ανώτερες διαστάσεις. Οι προσπάθειες των μυθικών ηρώων για την επιβολή της Αρετής, καθώς και ο εσωτερικός αγώνας τους για την επιλογή ανάμεσα στο καλό και το κακό, δεν είναι παρά η συμβολική αναπαράσταση της κοσμικής διττότητας που είναι η Θέση και η Αντίθεση, το Φως και το Σκότος, το Πνεύμα και η Ύλη.

Οι δύο όψεις της δημιουργίας, αντιμαχόμενες εκ των πραγμάτων μεταξύ τους ώστε να διατηρούν το γίνεσθαι του κόσμου, εξπορεύοντας τις ποιότητές τους στη διάσπαση της μορφής υπό το σχήμα της αρετής και της κακίας, δίνουν τη δυνατότητα στον άνθρωπο να γνωρίζει και τις δύο όψεις της ζωής. Ανάμεσα στις δύο, ο άνθρωπος μπορεί να επιλέγει τη μία όψη, να μαθαίνει από τα αποτελέσματα που φέρνει στη ζωή του η ενεργοποίηση της αρετής ή της κακίας και τελικά να αποφασίζει αυτόβουλα την εφαρμογή της αρετής εφόσον μόνον αυτή τον ανταμοίβει με νοητική διαύγεια, ισορροπία και γαλήνη.

Οι άθλοι λοιπόν του Ηρακλή είναι μία συμβολική παράθεση των αδυναμιών που προβάλλει το Κακό πάνω στη μορφή και ο ήρωας που είναι μία ψυχή που προέρχεται από τη διάσπαση του Καλού, έχει χρέος να επιλέξει την αρετή και να την εφαρμόσει πάνω στη γη. Αυτό είναι χρέος κάθε ανθρώπινης ψυχής και συνεπώς κάθε άνθρωπος υποχρεύ-

ππει έναν μυθικό ήρωα μέσα του. Η μυθολογική δε αφήγηση έχει σκοπό αφενός να προβάλλει το ανώτερο ιδανικό στην ανθρώπινη συνείδηση και αφετέρου να ενεργοποιήσει τη ληθαργημένη ψυχική φύση στη συνείδηση του ανθρώπου. Ο μύθος λοιπόν είναι η λογική παράθεση εσωτερικών συμβόλων και στοχεύει να μεταφέρει την απόκριση διαδικασία της ζωής από γενιά σε γενιά, να μεταδώσει το μήνυμα της Αρετής και έτσι να ενεργοποιήσει τον συντονισμό της εξωτερικής ζωής με το ληθαργημένο ψυχικό της στοιχείο. Ένας επιπλέον μύθος που είναι αυτός του ήρωα Θησέα, αποδίδει μυθολογικά την ενσάρκωση της ατομικής ψυχής στην επίγεια διάσταση και τον αγώνα που οφείλει να δίνει η ψυχή στον επίγειο χώρο, ώστε να λυτρωθεί από τα δεσμά της ύλης. Ο αγώνας αυτός αποδίδεται συμβολικά με τον θάνατο του Μινώταυρου που εκτελείται από τον Θησέα, όπου ο Μινώταυρος συμβολίζει τη νοημοσύνη και την ψυχική αρετή, εγκλωβισμένες από τα ένστικτα του ζώου. Μίνως είναι ομόρριζο του μάν - που σημαίνει τη νόηση και είναι το σύμβολο της ανθρώπινης συνείδησης, ενώ ο ταύρος είναι το σύμβολο της ενστικτώδους αίσθησης.

Ο αγώνας επομένως του Θησέα υποδεικνύει τη δοκιμασία της ενσάρκωσης, τα πάθη της γήινης ζωής καθώς και τον αγώνα που δίνει η ενσαρκωμένη ψυχή έως ότου απαλλαγεί από τα περικαλύμματα των εμπειρικών αισθήσεων και έως ότου επιβάλλει στην ύλη τους νόμους της ψυχής. Στον ίδιο μύθο η παρουσία της Αριάδνης που συμπαράσπεται στον αγώνα του Θησέα προσφέροντάς του την κατάλληλη στιγμή τον μέτο ώστε να μη χαθεί στην κάθοδό του στον λαβύρινθο, μεταδίδει αφενός το μήνυμα της συμπαράστασης της ψυχής προς την ανθρώπινη συνείδηση και αφετέρου το γεγονός της εσωτερικής επαγρύπνησης που υφίσταται και που ενυπάρχει σε κάθε ενσαρκωνόμενη ανθρώπινη ύπαρξη. Ο μύθος της Αριάδνης συμβολίζει το νήμα της συνείδησης που υπάρχει σε κάθε ανθρώπινο ον και το οποίο διαπνδύει ως λώρος τον άνθρωπο με το θεϊκό λίκνο του. Ενώ η Αριάδνη συμβολίζει τη συμπαράσταση και τη χάρη που δίνεται στην ανθρώπινη μονάδα, καθώς αυτή βυθίζεται στον λαβύρινθο της επίγειας ζωής. Η χάρη αυτή που προκύπτει από τη Θεία Βούληση, έχει ορίσει για τα γεννήματά της να βοηθούνται και να ελποτεύονται από την ουράνια συνείδηση και ζωή ώστε να μην αποξεχνιούνται στον χώρο της επίγειας ζωής. Η Αριάδνη συμβολίζει την ψυχή του Θησέα που του συμπαράσπεται και τον φωτίζει καθώς ο ήρωας βυθίζεται σε ένα ανθρώπινο σώμα για να πάρει την εμπειρία της ανθρώπινης μορφής. Ο αγώνας του Θησέα είναι ο αγώνας κάθε ανθρώπου και στον καθένα μας υπάρχει μία κρυμμένη Αριάδνη. Σ'

αυτόν δε τον αγώνα ο ήρωας άνθρωπος οφείλει να αντιληφθεί ότι μέσα του κρύβει ένα συνειδησιακό νήμα που τον ενώνει με την Ύψιστη Συνειδηση και ότι το ίδιο νήμα του δίνει τη δυνατότητα να αναπτύξει αφενός τις ουράνιες αρετές και αφετέρου επιβάλλοντας αυτές τις αρετές πάνω στην ύλη, να απαλλαγεί από την επαναληπτική του παρουσία στον λαβύρινθο των αισθήσεων. Η γάθοδος του Θησέα στον λαβύρινθο, ο Μινώταυρος και η Αριάδνη με το μίτο της, είναι τα σύμβολα που αφηγούνται τη διαδικασία της καθόδου της ατομικής ψυχής στα επίπεδα της φύσης και της απτής μορφής. Παράλληλα ο ίδιος μύθος αποκαλύπτει μυστικά τη διαδικασία της εσωτερικής αφύπνισης και τον τρόπο με τον οποίο αυτή η αφύπνιση πραγματοποιείται. Όταν το εσωτερικό μήνυμα μεταβιβάζεται σε μία ώριμη ανθρώπινη συνείδηση υπό το σχήμα της γνώσης και της φιλοσοφίας, τότε λέγεται μύηση. Τότε το σύμβολο Αριάδνη μεταβάλλεται στο σύμβολο του Δασκάλου της Σοφίας ή του μύστη ο οποίος αναλαμβάνει να υπενθυμίσει στον μυούμενο τις αρετές της ψυχής και τον εκπαιδεύει ώστε να εφαρμόζει τις πνευματοψυχικές αξίες στον δακτύλιο της προσωπικότητάς του για όσο υπάρχει στην επίγεια διάσταση.

Η μύηση

Για τον άνθρωπο, η λέξη μύηση είναι το σύμβολο του απόκρυφου και του μυστικού. Στο άκουσμά της προβάλλει στον ανθρώπινο νου η εικόνα της αποκάλυψης η οποία μπορεί να τον χαρίσει την επικοινωνία με τις αόρατες δυνάμεις της φύσεως και του εσωτερικού του εαυτού. Αν και ο όρος μύω σημαίνει την αποκάλυψη μίας κατάστασης που ήταν προηγουμένως κρυμμένη και άγνωστη, ο όρος μύηση έχει καθιερωθεί να αφορά την αποκάλυψη των πνευματοψυχικών δυνάμεων και λειτουργιών του ανθρώπου.

Η μύηση είναι η διαδικασία που στηρίζεται πάνω στις αισθήσεις και στα όργανα αντίληψης του ανθρώπου μέχρι να του αποκαλυφθεί η εσωτερική του φυσιολογία και μέχρι να κατανοηθεί από την προσωπικότητά του η εσωτερική δομή της εκδηλωμένης ζωής. Είναι μία ατομική κυρίως διεργασία κατά την οποία τα στοιχεία της προσωπικότητας και οι λειτουργίες τους εναρμονίζονται μεταξύ τους και παράλληλα ευθυγραμμίζονται με τις λειτουργίες της ψυχής. Η ευθυγράμμιση δε της προσωπικότητας με την ψυχή επιφέρει μία διεύθυνση στην ανθρώπινη συνείδηση, που είναι και ο επιδιωκόμενος στόχος της μύησης. Ο όρος μύηση ενώ στην εννοιολογική του έκφραση αποδίδει την εσωτερική κατήχηση, στην γραμματολογική και φωνητική του απόδοση αποδίδει έναν από τους θεμελιώδεις ήχους της εκδηλωμένης δημιουργίας. Η ετυ-

μολογική ρίζα μν ή μύ αποδίδει τον ήχο μ... που μοιάζει με φωνή που βγαίνει από κλειστά χείλη. Ο ίδιος ήχος μοιάζει με ανθρώπινη φωνή που μουρμουρίζει, μεμψιμοιρεί ή κλαίει με κλειστά χείλη έτσι ώστε ο ήχος να ακούγεται ότι προέρχεται από τη μύτη. Από την ίδια ρίζα πηγάζει το ρήμα μνέω που έχει την έννοια του κατηχώ, διδάσκω, εισάγω στα μυστήρια. Από τη ριζική αυτή γραμματολογική διατύπωση διαμορφώνεται ένα πλήθος λέξεων όπως μύσθης, μυστήριο, μυστικός, μύτη, μύγα, μυκηθμός, μύθος κ.λ.π. Όλες αυτές οι λέξεις εμπεριέχουν τη δύναμη και την έννοια του ήχου μ..., σε διαφορετικές όμως βαθμίδες ποιότητας, αντίληψης και ζωής.

Ο ήχος που αποδίδεται με το γράμμα Μ..., αποτελεί τον ένα από τους τρεις Ήχους της Δημιουργίας. Είναι το τρίτο σκέλος του σπερματικού ήχου του ΛΟΥΜ ή του ΑΜΙΗΝ. Το ΛΟΥΜ ή το ΟΜ θεωρείται το ηχητικό Τρισυπόστατο μέσω του οποίου εμφανίζονται οι τρεις ιδιότητες του Δημιουργού. Το Λ εκφράζει τη δημιουργική ιδιότητα, το ΟΥ εκφράζει την ιδιότητα της συντήρησης και το Μ εκφράζει την ιδιότητα της διάλυσης. Αυτές είναι οι τρεις όψεις της Εκδηλωμένης Θεότητας και αποδίδουν στον εκδηλωμένο κόσμο τις φάσεις της δημιουργίας, της οργάνωσης και της συνεχούς ανασυγκρότησης που συνδέει μέσω της ιδιότητας της διάλυσης τον προηγούμενο με τον κάθε επόμενο δημιουργικό κύκλο. Πάνω στην τριαδικότητα των δυνάμεων, δημιουργία - συντήρηση - κατάλυση, στηρίζεται ο νόμος της Εξέλιξης και πορεύεται η ατομική ζωή. Συγκεκριμένα ο ήχος του Μ... εκπροσωπεί τη δύναμη της κατάλυσης. Η δύναμη αυτή είναι πολύ ουσιαστική, επειδή μέσω αυτής ανανεώνονται και αναδομούνται τα πράγματα του κόσμου. Αν δεν υπάρχει διάλυση, δεν υπάρχει καινούρια δημιουργία και αν δεν υπάρχει δημιουργία, δεν υπάρχει εξέλιξη. Επομένως ο ήχος του Μ... αλλά και κάθε ηχητική και γραμματολογική σύνθεσή του αποδίδει μία σειρά καταστάσεων όπου η κρυμμένη δύναμη τότε καταλυτικά και τότε αναδομητικά, ανανεώνει και συγκροτεί καινούριες όψεις της ζωής. Όταν ο ήχος του Μ... εκφράζεται είτε με το βοήθητό μας μέλισσας ή μας μύγας, είτε με το βρυχηθμό του άγριου ζώου ή με το μουγγαητό του κατοικίδιου, εμφανίζει την καταλυτική δύναμη που όμως με την επίδρασή της σε ένα είδος ζωής, το ανανεώνει και το αναδομεί. Το βοήθητό της μέλισσας που είναι ο ήχος που καταλύει το παλιό και το ανανεώνει σε καινούριους ρυθμούς, κατέχει θέση άσκησης στην τεχνική του γιόγκα και λέγεται brahmarī mudra.¹

Στην περίπτωση που ο ήχος εκφωνείται από τον άνθρωπο, εμφανίζεται με πολλούς τρόπους οι οποίοι προσδιορίζουν και την ποιότητα της

δύναμης αλλά και το είδος της αλλαγής που επιφέρει. Όταν λοιπόν ο άνθρωπος εκφωνεί τον ήχο μ... κλαίγοντας και μεμψιμοιρώντας, εκφράζει την καταλυτική δύναμη η οποία επιβάλλεται στην προσωπικότητά του για να την μεταβάλλει και να την αναδομήσει σε μία νέα κατάσταση συνείδησης και ζωής. Αυτή όμως είναι η αναγκαστική αναδόμηση προκαλεί πόνο, καθώς η προσωπικότητα αντιστέχεται στην αλλαγή. Αντίθετα, όταν ο άνθρωπος καταλύει αυτόβουλα και συνειδητά παλιές όψεις της προσωπικότητάς του και τις αναδομεί σε ανώτερες και καλύτερες, τότε ο καταλυτικός ήχος του μ... εμφανίζεται με το σχήμα της μύησης. Ο ήχος λοιπόν της κατάλυσης, όταν διαπερνά μία εξελιγμένη ανθρώπινη μονάδα, εμφανίζει ένα νέο είδος συνείδησης που αναδύεται μέσα από την προοδευτικά αναδομούμενη προσωπικότητα. Τότε ο ήχος του Μ... ή ο ήχος του Σίβα εκφράζεται ως μνητικός λόγος δια του οποίου η ανθρώπινη συνείδηση αναδιοργανώνεται σε αξίες και ανορθώνεται κλιμακωτά από την γήη προς το πνεύμα. Για τούτο ο θεός του Ινδικού Τριμούρτι, ο Σίβα, που εκπροσωπεί την καταλυτική όψη της ζωής, θεωρείται σπουδαιότερος από τον Βράχμα που εκφράζει τη δημιουργική δύναμη και από τον Βισνού τον συντηρητή. Ο θεός καταλυτής με τη δύναμή του που παρομοιάζεται με την εικόνα του Σίβα να χορεύει πάνω σε πτώματα, είναι αυτός που ανασταίνει τα νεκρά κύτταρα της ζωής και της συνείδησης, ποιότητας και μορφής στο σχήμα της οποίας ενυπάρχει η εμπειρία της παλιάς αλλά και η προς το καλύτερο απομίμηση της αρχέτυπης, αποτελεί την κεντρική ιδέα του Σχεδίου της Εξέλιξης. Η ανανεωτική δε αυτή δημιουργία από το προηγούμενο προς το επόμενο και από το χειρότερο προς το καλύτερο, αποτελεί το status quo της μετουσιωτικής διαδικασίας.

Επομένως η μύηση είναι αυτή που αποκαλύπτει τον πραγματικό σκοπό της ζωής, που είναι η προοδευτική κλιμάκωση της ατομικής ζωής από το συγκεκριμένο προς το αφηρημένο, από το κατώτερο προς το ανώτερο και από το ατομικό προς το συνολικό, αυτή δε η εσωστρεφική κίνηση των ανθρώπινων ποιοτήτων προς τη ρίζα τους, λέγεται μετουσίωση. Η πράξη μέσω της οποίας μπορεί να επιτευχθεί η εσωτερική αυτή ανάβλεψη στην επίγεια διάσταση λέγεται μυστήριο. Η κατήχηση του μυστικού καθώς και η εκπαίδευση του ατόμου σύμφωνα με αυτό, καλείται μύηση. Το άτομο που γνωρίζει τα μυστικά του έσω κόσμου και είναι σε θέση να τα χρησιμοποιεί και να τα διδάσκει χωρίς να βλάπτει την εξέλιξη και τον συνάνθρωπο, λέγεται μύστης. Αυτός που έχει τη δυνατότητα να ακούει και να δέχεται τις αποκαλύψεις, είναι ο μυούμενος. Αυτός που είναι ικανός να αφομοιώνει την εσωτερική κατήχηση και να την

εφαρμόζει, είναι ο μισημένος. Ο δε τρόπος με τον οποίο κάθε άτομο αφομοιώνει την κατηχοίμενη αλήθεια, προσδιορίζει ένα μέτρο που παίρνει τελικά το σχήμα των βαθμών της μύησης.

Το νήμα της Συνείδησης

Η μύηση είναι η διαδικασία της αποκάλυψης των αφηρημένων στοιχείων της ατομικής ζωής, για τούτο είναι αναγκαίο για την κατανόησή τους να λειτουργεί ορθά η συγκεκριμένη διάνοια και η συναισθηματική φύση του μινούμενου. Η μύηση είναι η κατηχητική λειτουργία που επιδιώκει τη συγκρότηση και την ανάπτυξη της ανθρώπινης συνείδησης σύμφωνα με το ψυχικό της αρχέτυπο. Επομένως προϋποθέτει μία φυσική και νοητική υποδομή, ώστε να μπορεί να γίνει αντιληπτό το Πρόγραμμα που εκπονεί ο Θεός Νους. Ο κρίκος που διασυνδέει τον άνθρωπο με τον Δημιουργό του, είναι το νήμα της συνείδησης. Όμως συνείδηση είναι αυτό που υπάρχει μαζί με το είδος, όπου είδος είναι αυτό που γνωρίζει μαθαίνοντας από αυτόβοιλη πρόθεση και εμπειρία. Αυτό λοιπόν που υπάρχει μαζί με το είδος είναι η ιδέα που είναι το γέννημα του Εκδηλωμένου. Η ιδέα είναι το γέννημα του Ύψιστου Νου γι' αυτό και στη φύση της περιέχει ουσία, αξία και νόηση. Το νήμα λοιπόν που διασυνδέει την Παγκόσμια Συνείδηση με την ατομική, εμπεριέχει και τις τρεις ιδιότητες και συνεπώς η ατομική ζωή θα πρέπει και η ίδια να τις εκφράζει.

Η μισητήρια διαδικασία λοιπόν εμφανίστηκε στη γη, όταν η ανθρωπότητα δόμησε υποτυπώδες νοητικό σύστημα και ήταν λογικό η διδόμενη εσωτερική κατήχηση να προσαρμοζόταν στις στοιχειώδεις νοητικές υποδομές των τότε ανθρώπων. Η Μυστική Δοξασία αναφέρει ότι τουλάχιστον πριν από 18.000. 000 περίπου χρόνια ήταν που η προηγούμενη ομαδική ζωή ατομικοποιήθηκε σε σχήμα, συνείδηση και ποιότητα. Τη συγκεκριμένη εκείνη στιγμή το Θείο Σχέδιο προσβλέποντας σε μία ταχύτερη μετουσιωτική διαδικασία της ανθρώπινης σπερματικής συνείδησης, επάνδρωσε τη γη με ένα σώμα εξελιγμένων ψυχών που είχαν ψυχικά συνειδητοποιηθεί σε προηγούμενους κύκλους πλανητικής ζωής και που έγιναν οι πνευματικοί καθοδηγητές της πρωτόγονης γήινης ανθρωπότητας. Αυτοί σχημάτισαν την ομάδα των μυστών, των διδασκάλων της σοφίας, των αρχηγών των θρησκειών, των μεταφυσικών φιλόσοφων και των προφητών. Αυτοί δημιούργησαν τα μισητήρια συστήματα και τις θρησκείες, αυτοί έδωσαν εκπαιδευτικά συστήματα στους ανθρώπους, αυτοί διέδωσαν τα γράμματα, τις τέχνες και τις επιστήμες. Αυτοί είναι οι πνευματοψυχικοί άξονες γύρω από τους οποίους περιστρέφεται η ζωή της ανθρωπότητας και απ' αυτούς σταθμίζεται η εξελι-

πτική της πορείας.

Η πνευματική ομάδα των απεσταλμένων οδηγών, στη διάρκεια των δύο πρώτων φυλών της ανθρωπότητας που ήταν η Δεμούρια και η Ατλάντια, είχαν μία άμεση επαφή με την ανθρωπότητα και έπαιζαν τον ρόλο του θείου καθοδηγητή και του βασιλιά με τους θεϊκούς προγόνους. Η ανθρωπότητα τότε ανέπτυξε και συγκροτούσε φυσικό και συναισθηματικό σώμα, οπότε οι ανάγκες να καθοδηγείται σε νοητικές γραμμές από κάποιους άλλους ήταν μεγάλες. Όμως στην αρχή της περιόδου της Άριας φυλής, που είναι η παρούσα και κατά την οποία αναπτύσσεται η νοητική υποδομή της ανθρωπότητας, η ομάδα των μυστών αποτραβήχτηκε από το προσκήνιο της κοινωνικής ζωής και τελούσε το μετουσιωτικό της έργο μέσω μύθων ατομικών ή ομαδικών, καθώς και με διάφορους άλλους εκπαιδευτικούς τρόπους που αποτείνονταν στις πιο ώριμες ανθρώπινες συνειδήσεις. Αν και το εξωτερικό σύστημα της εκπαίδευσης, της θρησκείας, του πολιτισμού, των τεχνών και των επιστημών του πλανήτη μας έχει χαραχθεί από την ομάδα των μυστών, σήμερα η λειτουργία και η εφαρμογή του συστήματος έχει αφηθεί στα χέρια της εξελισσόμενης νοητικά ανθρωπότητας.

Στην ουσία όμως η αυθεντική μήση συνεχίζει να παρέχεται από έναν μύστη ή έναν διδάσκαλο της σοφίας. Τότε ο μαθητής όχι μόνο αντιλαμβάνεται τους εσωτερικούς νόμους της ζωής αλλά και μαθαίνει πώς να διαχειρίζεται την ατομική του ζωή ώστε να μετουσιώνει και να διευθύνει τη συνειδήσή του. Για τούτη τη μετουσιωτική προσπάθεια δημιουργήθηκαν κατάλληλες ομάδες από τους υπεύθυνους πνευματικούς ηγέτες που συναθροίζοντουσαν σε κατάλληλες τοποθεσίες και σε κατάλληλες εποχές. Αυτή η επιλεγμένη κατάλληλότητα δημιούργησε τα μυστήρια, τους τόπους των μυστηρίων και τις εποχές των μυστηρίων. Η διεξαγωγή δε των μυστηρίων αποσκοπούσε στο να μετουσιώσει το ατομικό υλικό των μυστηρίων σε ποιότητες πιο λεπτές και εξεινενισμένες και να καθοδηγήσει τους πιο ώριμους σε μία τελειοφόρο συνειδησιακή ολοκλήρωση.

1. Ο ασκούμενος εκφωνεί μόνο τον ήχο μ... εισπνώντας και εκπνώντας και εντοπίζει όλη την ηχητική δύναμη στο σημείο ανάμεσα στα δύο φρύδια. Αυτός ο ήχος επιφέρει έναν εξαιρετικό κραδασμό στην περιοχή της κεφαλής και συντονίζει τον ασκούμενο με τα ψυχικά του επίπεδα...

(Συνεχίζεται και τελώνει το άρθρο στο επόμενο τεύχος)

Η ΑΓΑΜΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

Από το περιοδικό «Νουμάς», 1920, τόμος III, σελ. 26

Ένας άντρας αγάπησε μία κόρη. Τον αγάπησε κ' η κόρη τον άντρα κ' ένα πρωί μπήκανε στο τραίνο, τραβήξανε στην Ευρώπη και στεφανωθήκανε. Επειδή ο άντρας έτυχε να φοράει ράσα, νάναι κ' επίσκοπος, σκάνδαλο, χαλασμός κόσμου, άρθρα, χρονογραφήματα, κ.λ.π., κ.λ.π.

Οι φαρισαϊκές εφημερίδες, που καταπίνουν την κάμηλον και διυλίζουν τον κώνωπα, θα βουβαινώντουσαν, ή θα τα βρίσκανε όλα καλά κι άγια, αν ο επίσκοπος, αντί να στεφανωθεί την κόρη που αγαπούσε, τη χειροτονούσε ανιψιά του και σκάρωνε μαζί της μια δυο ντουζίνες ανιψιόπουλα. Μα ο άνθρωπος, βλέπετε, φέροθηκε ηθικά και τίμια, κι έτσι έφυγε από τα καθιερωμένα κοινωνικά συνήθεια.

Να τον κάψουμε λοιπόν το βέβηλο, τον αρετικό. Ωστόσο αυτό που δεν μπορέσανε να νουίσουν όλ' οι σοφοί του φαρισαϊκού τύπου, τόνωσαν ένα διάκος και τους σύστησε, αντί να φωνάζουν για σκάνδαλα και κουροφέξαλα, το καλύτερο ποιήσουν να κάνουν είναι να διαμαρτυρηθούν απ' αφορμή αυτού του γάμου, κατά της αγαμίας διάκων και δεσποτάδων και να ζητήσουν να καταργηθεί το ανήθικο αυτό έθιμο. Γιατί, επιτέλους, ή πρέπει να τους αφήνουν τους ανθρώπους να παντρεύονται, ή πρέπει να κάνουν, πριν τους χειροτονήσουν, ό,τι κάνουν οι Τούρκοι σε κείνους που εμπιστεύονται τα χαρέμια τους.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΙΝΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΤΟ ΦΙΔΙ ΠΟΥ ΔΑΓΚΩΣΕ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

ΑΠΟΔΟΣΗ: ΧΡΙΣΤΟΦ. ΚΑΜΑΡΩΤΑΚΗ

Ήταν μια φορά μια γυναίκα που την έλεγαν Γιουταμή και είχε ένα μονάκριβο παιδί. Μια μέρα ένα φαρμακερό φίδι το δάγκωσε και το μονάκριβο παιδί της πέθανε.

Κάποιος κυνηγός, για να την παρηγορήσει έπιασε το φίδι, της το έφερε και τη ρώτησε αν θέλει να το σκοτώσει. Και κείνη απάντησε ήρεμα: Αφού μ' αυτό δεν πρόκειται να ξαναδώ το παιδί μου, τί ωφελεί ο θάνατος του φιδιού; Και οι θεοί δεν το θέλουν να κάνει κανείς κακό αντί κακού· το εναντίον μάλιστα οι γραφές προστάζουν το καλό αντί του κακού.

Σαν άκουσε το φίδι τα λόγια της γυναίκας πήρε θάρρος και είπε: Δε φταίω εγώ, αλλά ο θάνατος. Αυτός με έσπρωξε να σκοτώσω το παιδί. Κι ο θάνατος, που ήρθε ξαφνικά, σαν άκουσε τα λόγια του φιδιού, προσθέτει: Ούτε εγώ είμαι η αιτία που πήρα το παιδί σου, αλλά ο χρόνος που κυβερνάει τ' ανθρώπινα. Τότε ο χρόνος που παρών βρισκόταν, με τη σειρά κι αυτός αποκρίνεται: Κανείς από μας δε φταίει για το παιδί που πέθανε, αλλά η Μοίρα που κυβερνά την τύχη του ανθρώπου σ' αυτόν τον κόσμο.

Όλα γενικά όσα μας συμβαίνουν, τα γνωρίζει η Μοίρα κι ο νους του Διός σ' όλη τους τη διάρκεια.

(Όσα γίνεται ημίν, Μοίρα τε και Διός ούδε νόος διαπαντός άπαντα).

ΟΡΦΙΚΟΝ (Ύμνοι, Μοιρών, 13-14, Hermann)

Ο ΙΠΠΟΤΙΣΜΟΣ ΣΑΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ

ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣΙΛΗΗ

Η λησμοσύνη είναι η μεγαλύτερη αδυναμία του ανθρώπου που τον βαρύνει σαν κατάρρα από την εποχή που έφθασε στην κατάσταση του έμφρονος ανθρώπου. Από τότε ο άνθρωπος κρατάει πάντα στο χέρι το σφυγγάρι. Άλλοτε πρόθυμος να σβύνει από τη μνήμη του την εικόνα των γενναίων ψυχών, που με τις μεγάλες τους πράξεις βοήθησαν στην πρόδοό του και συνετέλεσαν στην πνευματική του ανύψωση και άλλοτε έτοιμος να το βουτήξει στο οξός για να ποτίσει τον ευεργέτη.

Έτσι νομίζει, ότι μπορεί να απελευθερωθεί, κόβοντας το νήμα που τον ενώνει με το παρελθόν, που χωρίς αυτό δεν θα υπήρχε το παρόν, του οποίου καρπός και σύνθεσης είναι ο σύγχρονος πολιτισμός και του οποίου απολαμβάνουμε εμείς με άνεση τα αγαθά.

Αλήθεια, σκεφθήκατε ποτέ σοβαρά, ποιά θα ήταν η σύγχρονη ηθική και κοινωνική κατάσταση των ανθρώπων, εάν δεν είχαν προηγηθεί τα μεγάλα εκείνα πνεύματα της Γης, που με τη σοφία τους, με τους ηρωϊσμούς και τις θυσίες τους εξαθάρωσαν τον δρόμο, ώστε να μπορεί σήμερα ο άνθρωπος να βαδίζει σταθερά την λεωφόρο της προόδου και της εξελίξεως; Αναλογισθήκαμε ποτέ ή και ρωτήσαμε καν, ποίοι ήσαν οι εργάτες εκείνοι που δούλεψαν και πάλαισαν τόσο σκληρά για να μας

δημιουργήσουν συνθήκες ζωής χωρίς την αγωνία και το άγχος της αβεβαιότητας για την τύχη που βασάνιζε καθημερινά τους ομοίους μας προ ολίγων αιώνων, όταν ήσαν έρμαια των σκληρών δεσποτών τους; Θυμηθήκαμε μήπως κάποτε, εκείνους που προσέφεραν την κεφαλή τους στο δήμιο και το σώμα τους στην πυρά, για να κλονίσουν, με την πίστη τους στα ανθρώπινα Ιδεώδη και να κάψουν έτσι τους θρόνους της κάθε είδους τυραννίας, ώστε να μπορούμε εμείς σήμερα να σκεπτόμαστε ελεύθερα, να συζητούμε ελεύθερα και να πιστεύουμε ότι μας υπαγορεύει η συνείδησή μας;

Σας ρωτώ, σπρέψαμε ποτέ ευγνώμονα τη σκέψη μας σ' εκείνους που διεξεδίκησαν με αγώνες σκληρούς και θυσίες αιματηρές τα δικαιώματα που έχουμε από τη φύση και που αρνούνται ν' αναγνωρίσουν οι συνάνθρωποί μας; Η εντιμότης μας επιβάλλει να ομολογήσουμε με ειλικρίνεια την ένοχη παράλειψή μας, που προδίδει αγνωμοσύνη. Για τον Ιπποτισμό, αλλά και για όλους εκείνους που έχουν εργασθεί για την πρόοδο και την ευδαιμονία του ανθρώπου έπρεπε σε κάθε χωριό να είχαν στήσει οι μεταγενέστεροι βωμούς και Ιερά ευγνωμοσύνης στους αγνώστους ευεργέτας της ανθρωπότητας, όπως στην αρχαιότητα. Και την στιγμή αυτή μου ήρθε στη μνήμη μια εκδοχή σοφού Ελληνιστού, σχετικά με την αναμνηστική πλάκα που είδε όταν απεβιβάσθη στο Φάληρο ο Απόστολος Παύλος. Η πλάκα εκείνη ήταν αφιερωμένη σαν βωμός ευγνωμοσύνης - Τω ευεργέτη αγνώστω Θεώ, ο οποίος είχε σώσει από κάποια επιδημία την περιοχή εκείνη! Ο Παύλος, για να στηρίξει την αποκάλυψη στους Αθηναίους του νέου Θεού Ιησού, θέλησε να συσχετίση την προφορική δήθεν επιγραφή του Φαλήρου με το νέο του κήρυγμα. Αλλά είναι γνωστό πως οι αρχαίοι Έλληνες εγνωρίζαν τον Δημιουργό Θεό, αφού οι φιλόσοφοι εις τα κοσμογονικά τους συγγράμματα ανέφεραν τις δυνάμεις και τις ιδιότητές Του. Επίσης εγνωρίζαν τους προσωπικούς Λόγους ή Θεούς και ήξευραν τα ονόματά τους και τις ιδιότητες ενός εκάστου. Κατά την γνώμη του Ελληνιστού, εδώ το «Αγνώστω» έχει την σημασία του Ανωνύμου. Επομένως για τους αρχαίους Έλληνες δεν υπήρχε άγνωστος Θεός. Γι' αυτό όταν ο Παύλος εξήγγειλε στον Άρειο Πάγο τις βάσεις της νέας Θρησκείας, οι Αθηναίοι δεν αντέδρασαν όπως οι Κύπριοι με την ποινή της φραγγελώσεως, ως και οι Κορίνθιοι, αλλά με αδιαφορία χαρακτήρισαν απλώς την διδασκαλία του σαν άσοφη και γεμάτη από ασυναρτησίες, χωρίς, βέβαια, να υποπτευθούν τότε ότι το κήρυγμα της Αγάπης και της Ισότητος της νέας θρησκείας θα συνάρπαζε τα πλήθη των ταπεινών και των αδυνάτων και θα ξερρίζωνε τα θεμέλια της Εθνικής Λατρείας, που ήταν η Θρησκεία των ολίγων και

των εκλεκτών.

Ας συνεχίσουμε, όμως, την αφήγηση μας. Αν θέλετε, γυρίστε πίσω μερικές σελίδες της Ιστορίας και σταματήστε στον δέκατο ή ενδέκατο αιώνα. Εκεί θ' αντιγράψετε τον Ισχυρό να έχει σφετερισθεί απέραντες εκτάσεις γης και μαζί μ' αυτές ανεξέλεγκτα να εξουσιάζει τους ανθρώπους που κατοικούσαν εκεί με απόλυτο δικαίωμα επί της ζωής και της τιμής τους. Η ανθρώπινη μορφή δεν υπολογίζεται σαν ενσυνείδητο ον, αλλά σαν πράγμα: res. Η αξία του ήταν μικρότερη από την αξία ενός υποζυγίου. Οι απάνθρωποι εκείνοι φεουδάρχαι, με το απολυταρχικό τιμαριωτικό σύστημα που επικρατούσε τότε σαν Κοινωνικός Νόμος, πουλούσαν σαν εμπόρευμα ή και έπαιζαν στα χαρτιά τις χιλιάδες των δουλοπαροίκων μαζί με τις οικογένειές τους. Ο άνθρωπος, η μεγαλύτερη δόξα της γης, το ον αυτό που φέρει δυνάμει τις ικανότητες της θεότητας, εξουθενώνεται από την κτηνώδη υλική υπεροχή των ομοίων του. Ξεφύετο τόσο όσο να μπορεί να εργάζεται για να παράγει όσα χρειάζεται, ώστε να ζει στη χλιδή και στην αζολασία ο κυριός του. Με αδράνεια και νάρκη διανοητική ποτιζόταν, για να εξυπηρετείται η εγγληματική σκοπιμότης της πλήρους υποταγής στις βουλές του αυθέντου του. Καμιά πρόοδος πνευματική δεν ήταν νοητή, ούτε κατορθωτή. Παράλληλα με την κοινωνική και την οικονομική δουλεία δρούσε τότε και η πνευματική Δεσποτεία. Η Παπική Τιάρα με την αιματόβρεχτη Ιερή Εξέταση σαν όργανό της έκαγε κάθε πνευματική και διανοητική ιεμάδα. Με το σίδερο και την πυρά εξουδετέρωνε κάθε προσπάθεια αποτινάξεως του απάσιου πνευματικού ζυγού. Το δικαίο και η ελευθερία δεν είχαν ούτε όνομα, ούτε υπόσταση. Μόνο το Δίκαιο του ισχυρότερου επικρατούσε και επεβάλλετο με κτηνώδη βία.

Χάος και έρεβος ηθών και νόμων είναι το γνώρισμα της εποχής εκείνης κατά την επιγραμματική διατύπωση των ιστορικών που περιγράφουν τόσο ζωντανά την τότε ηθική και κοινωνική κατάσταση των ανθρώπων. Η άγρια όμως καταπίεση των ασθενών από τους ισχυρότερους υπεδιαιόζε στις ψυχές των δυναστευομένων την αγανάκτηση και την οργή. Αυτές οργή - οργή καλλιέργησαν την δύναμη της διαμαρτυρίας, για να ξεσπάσει, τέλος, στην εξέγερση. Έτσι γεννήθηκε ένας λυτρωτικός θεσμός. Και ο θεσμός αυτός είναι ο **ιπποτισμός**.

Γενναίες και ευγενικές ψυχές, μη ανεχόμενες την δουλεία και τον εξευτελισμό της ανθρώπινης προσωπικότητας, από την αγανάκτηση και την διαμαρτυρία πήδησαν στην δράση. Συσπειρώθηκαν γάτω από ωριμαμένη ιδεολογία και συνέστησαν τον Ιερό Θεσμό για να λυτρώσουν τον άνθρωπο από την δουλεία των ομοίων του. Που όμως θεμελιώσανε την

ιδεολογία τους οι Ηρωϊκές εκείνες ψυχές; **Στον μεγάλο φυσικό Νόμο που λέγεται Δικαιοσύνη.** Μέσα από τις δοκιμασίες διέκριναν οι τολμηροί εκείνοι επαναστάτες μιά ακτίνα που σαν αποκάλυψη εφώτισε τον νου τους και τους ωδήγησε να πιστέψουν, ότι ο άνθρωπος έχει δικαιώματα στη ζωή αναφαίρετα και αναπαλλοτρίωτα. Όταν δε τυχόν δεν του τα αναγνωρίζουν οι άλλοι ή του τα καταπατούν, οφείλει να τα διεκδικήσει με όλες του τις δυνάμεις, ακόμη και με τα όπλα. Τότε οι καταφρονημένοι και οι αδικημένοι συσπειρώθηκαν γύρω σε οργανώσεις, που πίστευαν σε αρχές βγαλμένες από φυσικές αλήθειες. Έτσι κατά τον 10ον αιώνα ή και πριν ακόμη, φανήκανε τα Ιπποτικά Έγγραφα. Οι ιδρυτές τους ήσαν αρχικά αφανείς και ανώνυμοι, αλλά φωτισμένες συνειδήσεις που αγάπησαν τον άνθρωπο και θέλησαν να υπηρετήσουν την αλήθεια.

Με αυτά τα ευγενικά κίνητρα θέσανε σαν σκοπό της ζωής τους να αφοσιωθούν για την αφύπνιση του ανθρώπου, για την διαφώτισή του και για την απελευθέρωσή του από την πνευματική και την κοινωνική δουλεία. Αρχικά σκόρπισαν μερικές αλήθειες για να τους βγάλουν από τη νάρκη στην οποία τους είχε καθηλώσει η αμάθεια. **Λίδιαξαν ότι ο άνθρωπος είναι μια αξία στη Φύση. Του έμαθαν ότι έχει δικαιώματα, που του τα παραγνωρίζουν αδικαιολόγητα οι άλλοι και τον κάλεσαν να ενωθεί με τους πολλούς για να τα διεκδικήσουν με σταθερότητα και με θάρρος.** Πάνω σ'αυτές τις αρχές περίπου στηρίχθηκε ο Ιπποτισμός. Ο Ιπποτισμός, σαν θεσμός ανθρωπιστικός δεν είναι άλλο τι, σε τελευταία ανάλυση, παρά η συναίρεση της εννοίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας με την πιστή πλήρωση του καθήκοντος και του πρέποντος. Το απόφθεγμα «Fais ce que tu dois, advienne que pourra» ήταν η επιτακτική προσταγή που ηλέκτριζε και ωδηγούσε σε γενναίες πράξεις τους Ιππότες των Ιερών εκείνων ταγμάτων. Η αφοσίωση και η προσήλωσή τους στους κανόνες του Έγγραμτος έμεινε παροιμιώδης. Αλλά, ας διαβάσουμε τι έγραφε για τους Ιππότες ο Αγ. Βερνάρδος, την εποχή που ήσαν απλλαγμένοι πάσης κοσμικής φιλοδοξίας.

«Έφερον σιδηράν πανοπλίαν, άνωθεν δε αυτής χιτώνά λευκόν φέροντα ερυθρόν σταυρόν. Έζων, ουδέν ίδιον έχοντες. Απλώς ενδεδιμένοι, ηλιοκαείς, έχουσι το βλέμμα αυστηρόν και υπερήφανον. Μόνη των στολή η πανοπλία. Χρώνται αυτής θαρραλέως. Ο δε κίνδυνος αναδείκνυσι αυτούς. Ουδέ την λύσσαν των βαρβάρων φοβούνται, ουδέ το σμήνος αυτών. **Ελπίζ των ο Θεός και το Δίκαιον.** Υπέρ αυτών μαχόμενοι, νίκην βεβαίαν ή θάνατον θηρεύουσιν».

Οι αρχές που είχαν εγκολπωθή ο Ιπποτισμός και των οποίων επεδίωκε την πρακτική εφαρμογή με πίστη και σταθερότητα, ήσαν οι εξής:

1ον Η υπεράσπιση του αδικουμένου.

2ον Η ενίσχυση του αδυνάτου.

3ον Η καταπολέμηση της αμαθείας, του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας.

4ον Η διακήρυξη με παρηγορία της αληθείας παντού και πάντοτε.

5ον Ο σεβασμός της ελευθερίας της σκέψευς και της συνειδήσεως κάθε ανθρώπου.

6ον Η κατάργηση της αγοροπωλησίας της γυναίκος και του ατιμωρητου βιαστού της. Αντ' αυτών δε η επικράτηση του ευλαβικού προς αυτήν έρωτος, ο οποίος απαλύνει και εξωραΐζει τις ψυχές.

7ον Η αγνότης του βίου και η εκρίζωση του φόβου.

« Άψογος και άφοβος», ήταν ένα από τα αποφθέγματα των Ιπποτών που χαρακτηρίζει το μεγαλείο και το αγέρωχο των γενναίων εκείνων ψυχών. Οι πάρα πάνω αρχές αποτελούν ένα πλήρες και άρτιο ηθικό σύστημα, ικανό να αναμορφώσει κάθε κοινωνία ανθρώπων, εάν αυτές εφαρμόζοντο με ακρίβεια και με πίστη. Αρχικά στους κύκλους των Τάγματων εκείνων με αυστηρή προσήλωση αι αρχαί αυτά ετηρούντο σαν κανόνες του καθημερινού βίου. Ωνόμασα παραπάνω τα Τάγματα εκείνα Ιερά. Και πράγματι ήσαν ιερά, γιατί οι βάσεις, πάνω στις οποίες θεμελιώναν τις ηθικές και τις πνευματικές τους επιδιώξεις, ήσαν αλήθειες φυσικές, τις οποίες είχαν καθιερώσει σαν Ιερό επτάλογο άνδρες αγνοί και πεφωτισμένοι. Πολλοί συγγραφείς και Ιστορικοί των οργανώσεων αυτών αναφέρουν ότι οι ιδριτές τους ήσαν άνδρες μεμυημένοι σε διάφορα μεταχριστιανικά μυστήρια. Σε μερικές δε από αυτές ενεπιστεύθηκαν και εσωτερικές μυστηριακές αλήθειες στις οποίες φοβίσθηκαν οι «άψογοι και άφοβοι».

Τα γνωστότερα και τα σπουδαίτερα από αυτά τα Τάγματα ήσαν του Saint Graal και των Ιωαννιτών. Τα πρώτα έδρασαν στην Γερμανία και η έδρα τους ήταν σ' ένα λοφο Mont Salvat. Το Τάγμα τούτο έδρασε μάλλον σαν μυστηριακό, παρά σαν κοινωνικό. Το ιδεολογικό τους βάθρο στηριζόταν στην εξής παράδοση. « Ιωσήφ ο από Αρμα-θείας ενώ δεν ήταν από τους δώδεκα μαθητάς του Ιησού, υπήρξε όμως θαιμιαστής Του και αφωσιωμένος στον Διδάσκαλο. Προσέφερε τον πολυτελή ατομικό του τάφο όπου ετάφη ο Ιησούς. Περιέσωσε το Κρυστάλλινο Ποτήρι με το οποίο ετέλεσε ο Ιησούς τον Μυστικόν Δείπνον και με αυτό ο Ιωσήφ συνέλεξε το ιερό αίμα που έρρεσε από τα πλευρά του Εσταυρωμένου. Περιέσωσε επίσης και την λόγχη του Λογγίνου με την οποία εκεντήθη ο υιός του ανθρώπου».

Μετά τον θάνατον του Ιωσήφ, το Ιερό Ποτήριο και η λόγχη μετεφέρ-

ρθησαν στο Mont Salvat. Εκεί ανατίθεται η φύλαξη τους στα ακηλίδωτα χέρια και στις άγρυπνες φροντίδες των αγνών Ιπποτών του Saint Graal. Όταν ο αρχιερέυς Τιτουρέλ ετέλει τον Μυστικόν Δείπνο ανεπέμποντο ακίνεσ φωτός από το Άγιον Ποτήριον και κατηγύαζετο όλος ο Ναός, ο οποίος ήταν ρυθμοί Βυζαντινού. Οι αγνοί Ιπότες τότε ενισχύοντο, ετέλουν θείαν μυσταγωγίαν ερχόμενοι σε επαφή με θείες πνευματικές Λυνάμεις.

Τον Τιτουρέλ διεδέχθη ο Αμφόρτας. Αυτός παραισύθηκε από τις αδυναμίες του και τα πάθη του και απώλεσε την αγνότητά του. Όταν δε επεχείρησε να τελήση τον Μυστικόν Δείπνο δεν το κατώρθωσε. Ο φοβερός Μάγος Κλίγκμπορ αφείρεσε από τα μολυομένα χέρια του την ιερή λόγχη. Έκτοτε το Mont Salvat έπαυσε να φωτίζεται από το Πνευματικό φώς. Σκότος και λύπη επεκάθησαν επ' αυτού. Οι εναπομείναντες Ιπότες εδέοντο νυχθημερόν για να επανείρουν την Ιερή Λόγχη. Ο συνθέτης της παραδόσεως, γνήσιος Μύστης, θέλει να τονίσει ότι η ηθική πτώση του ασχολουμένου στα πνευματικά Έργα, παρά τους βαθμούς που κατέχει στην ιεραρχία και παρά τας μαρμαρυγάς των χρυσοποικίλων στολιών, δεν είναι σε θέση να προκαλέσει την σιμπαράσπαση του ουρανού, ούτε ν' αποκαλύψει μυστηριακές αλήθειες. Αντίθετα, τυφλός αυτός, οδηγεί τυφλούς στο σκότος και στην πλάνη.

Η θεία πρόνοια απέστειλε στο Mont Salvat ένα νέο με το όνομα Πάρσιφαλ, ο οποίος είχε ανατραφεί από την μητέρα του στα βουνά, μακριά από την βέβηλη κοινωνία, μακριά από την κακία των ανθρώπων και διατηρείτο αγνός και άμωμος. Ήταν απαίδευτος, αλλά εξεδήλωνε σιμπαθεία για κάθε πόνο και αγάπη για κάθε πνοή. Τα βήματά του τον έφεραν στον Mont Salvat. Ο Μάγος Κλίγκμπορ θέλησε να τον διαφθείρει και τον εξέθεσε σε τρομερούς πειρασμούς και δοκιμασίες. Αλλά ο Πάρσιφαλ ήταν αλύγιτος, άφοβος και αίτητος. Τέλος, ο Μάγος εκτοξεύει την ιερή Λόγχη για να τον πλήξει. Αλλά η Λόγχη εσπάθη αιωρούμενη πάνω από την κεφαλή του ήρωος Πάρσιφαλ, ο οποίος την αρπάζει και την φέρνει στους Ιπότες του Saint Graal. Τότε ανεγνώρισαν οι Ιπότες τον άξιο διάδοχο του αρχιερέως. Ο αγνός ήρως ετέλεσε τον Μυστικόν Δείπνον και ο Ναός πλημύρωσε και πάλι από φως.

Για την σύγχρονη σκέψη, ο μύθος και η αφήγηση αυτή ίσως θεωρηθούν σαν σύλληψη θρησκολήπτου διανοίας ή σαν εκδήλωση υστερίας κάποιας μυστικοπαθούς ιδιοσυγκρασίας. Εντυχώς, δεν σιμβαίνει ούτε το ένα, ούτε το άλλο. Εάν τον μύθον αυτό μελετήσουμε με το πρίσμο της Εσωτερικής Φιλοσοφίας, θα διακρίνουμε και εδώ τον τρόπο και τα μέσα του Αυτρωμού του ανθρώπου που παραβαίνει τον φυσικό και τον η-

θικό Νόμο. Τα ασφαλή δε μέσα του λυτρωμού είναι η αγνότης, η συμπάθεια και η αγάπη, οι οποίες προκαλούν την συμπαράσταση του ουρανού και εξασφαλίζουν την συνεργασία του, η οποία φωτίζει τον πιστόν και τον Ήρωα.

Όλα τα μυστήρια απαιτούσαν την κάθαρση του εισερχομένου σ' αυτά και τον υπέβαλαν σε φρικτές δοκιμασίες για να εξακριβώσουν την αποφασιστικότητα που είχε όπως εγκαταλείψει τον παλαιό έκτροπο βίο του για να ελέγξουν την νοημοσύνη του, το θάρρος και την πίστη του. Εάν τον θεωρούσαν κατάλληλο και ώριμο, τότε του απεκάλυπταν τα μέσα του ψυχικού του λυτρωμού.

Εις τα Ιουδαϊκά Μυστήρια, εις τα του Ιωάννου του Προδρομού και κατόπιν εις τα κηρύγματα του Θείου Ιησού, βλέπουμε ότι απαιτούσαν από τον επιθυμούντα τον Λυτρωμό, όχι μόνο να κατέχει την γνώση του Καλού και του Κακού, αλλά να έχει τη δύναμη ν' ακολουθεί το πρώτο και ν' αποφεύγει το δεύτερο. Η Γνώση αυτή τον οδηγούσε στην ανάληψη και κατόπιν στην ειλικρινή μετάνοια, ήτοι στην απόφαση ν' αποφεύγει στο μέλλον την ανομία και να επανορθώσει το αδίκημα, εάν τούτο ήταν εφικτό. Εάν έφθανε στην κατάσταση αυτή, τότε τον εμνούσαν στην θεουργία, δηλαδή στον τρόπο με τον οποίο θα επετύγγανε την εύνοια του ουρανού και την συνεργασία με φωτεινές πνευματικές υπάρξεις, οι οποίες θα του απεκάλυπταν τα μέσα της ψυχικής του απελευθερώσεως.

Με τον μύθο του Saint Graal ασχολήθηκαν ο Κριστιάν ντε Τρόϊγ, ο Βόλφραμ φον Έσσενηταχ, από τον οποίο παραλαμβάνει τον Μύθο ο Βάγνερ και με την μεγαλοφυή φαντασία του τον εμπλουτίζει με ιδέες δικές του καθαρού ανθρωπιστικού και μυστηριακού περιεχομένου...

Ας έλθουμε τώρα στο δεύτερο σπουδαίο Τάγμα, το Τάγμα των Ιωαννιτών. Τούτο ιδρύθηκε στα Ιεροσόλυμα μετά τις πρώτες Σταυροφορίες που ξεκίνησαν από την Γαλλία για να προσπατεύσουν, δήθεν, τους ιερούς τόπους από τους Μωαμεθανούς. Η χώρα μας έχει κακή ανάληψη από το πέρασμα των σταυροφόρων. Γιατί από όπου περνούσαν εκείνοι λεηλατούσαν τα πάντα και απεγύμωναν τους κατοίκους των. Όταν τέλος έφθασαν και εγκατεστάθηκαν στα Ιεροσόλυμα, μερικοί από αυτούς τους σταυροφόρους, ηθικοί και αγνών προθέσεων, συναντήθηκαν με μεμνημένους της ανατολής. Η γνωριμία τους υπήρξε καρποφόρος από πνευματικής πλευράς. Γιατί μετά από ένα χρονικό διάστημα, οι μύστες της ανατολής εμπήσαν αυτούς σε γηγενείς Μυστηριακές οργανώσεις, θέλοντας όμως οι Δυτικοί να επεκτείνουν τις εσωτερικές διδασκαλίες και στην Δύση, ίδρυσαν το Τάγμα των Ναϊτών, από το οποίο

προήλθε το Τάγμα των Ιωαννιτών. Τούτο εσθίριξε το Ιδεολογικό του σύστημα στα διασωθέντα από τους Γνωστικούς κατάλοιπα του Ιωάννου του Εναγγελιστού. Όπως είναι γνωστό, ο Ιωάννης ήταν ένας από τους 12 μαθητές του Ιησού και διέσωσε μέρος των μυσταγωγικών αληθειών του Θεού του Διδασκάλου. Αυτές οι αλήθειες έδωσαν την πνευματική αίγλη στο Τάγμα των Ιωαννιτών, όπως και σε παρόμοιες οργανώσεις, οι οποίες επέτυχαν μέσα στο έρεβος και την τρομοκρατία των Παπών και τον μεσαιώνα, να φωτίσουν πολλές ψυχές οι οποίες έσωσαν την ανθρωπότητα από την ολική κατάρρευση και τον πνευματικό μωραισμό της εποχής εκείνης. Από τα Ιπποτικά Τάγματα εξεκίνησαν οι πρόδρομοι του ανθρωπισμού. Και οι σωτήριες έννοιες και οι αρχές της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα στους Ναούς των εκηρυχθήκανε. Αυτές οι διδασκαλίες εχρησίμευσαν σαν λάβαρα για να επαναστατήσουν οι λαοί κατά των πνευματικών και των πολιτικών των τυράννων. Στους κόλπους των μυστικών οργανώσεων της εποχής εκείνης γαλουχίστηκαν οι τολμηροί επαναστάτες της Αμερικής, της Γαλλίας και της Ελλάδος. Από κεί μέσα άντλησαν την πίστη στην ελευθερία και από κει οργανώθηκαν για την κατάλυση της πολιτικής και κοινωνικής δουλείας, που είχε εξουθενώσει τους λαούς των χωρών εκείνων.

Αλλά, κάθε έργο ανθρώπινο έχει την ακμή και την παρακμή του. Έτσι ο Ιπποτισμός αφού διέγραψε μια φωτεινή τροχιά η οποία φώτισε τον δρόμο για την πρόοδο και την ελευθερία, μετά από αρκετά χρόνια παρεξέκλινε του αρχικού του προορισμού, εβεβηλώθη, διφθάρη και κατέπεσε ηθικώς και πνευματικώς. Αυτός είναι ο κλήρος όλων εκείνων των οργανώσεων που δεν τηρούν με αυστηρή προσήλωση τον Πηθικό Νόμο. Και τούτο γιατί, αφού παρέβη τους αρχικούς του σκοπούς, περιπλάκη σε κοσμικούς αγώνες επικρατήσεως και επιβολής δια της ισχύος των όπλων και του πλούτου. Οι αρχηγοί τους έλαβαν τον τίτλο του Πρίγκηπος και ήσαν ισοτίμοι με τους ηγεμόνες της Ευρώπης. Απέκτησαν στρατιωτική δύναμη τρομερή και ακατάβλητη. Διεξήγαγαν πολλούς νικηφόρους πολέμους και κατέκτησαν εδάφη απέραντα. Τα τρία τέταρτα των κτιρίων των Παρισίων ήσαν ιδιοκτησία των Ιωαννιτών. Στη χώρα μας διατηρούνται τα φρούρια σαν ίχνη της διαβάσεώς τους. Ακόμη και στην Συκάμνο της Αττικής κοντά στον Ωρωπό, στην Ακροκόρινθο, στην Ήπειρο, στην Πελοπόννησο, στα Δωδεκάνησα, στην Κύπρο, σώζονται εκκλησίες και φρούρια των Ιπποτών. Τα πλούτη τους ήσαν αμύθητα. Άλλοτε συνεμάχουν με τους πανισχύρους Πάπας και άλλοτε υφίσταντο την καταδίωξή τους... Η οργή της θείας δικαιοσύνης δεν εβράδι-

νε να πέση κατ' επάνω τους και εξηφανίσθησαν από προσώπου γης. Δυστυχώς, αυτή είναι τύχη όλων των παρομοίων οργανώσεων, οι οποίες εξεκίνησαν με θείους σκοπούς, αλλά βεβηλώθηκαν από την κακία και την άγνοια των μεταγενεστέρων ανθρώπων, που εισεχώρησαν σ' αυτές με όλα τα ελαττώματα και τις φιλοδοξίες των ατόμων που κυβερνοούν τις κοινωνίες. Οι διάδοχοι των Ιδεολόγων και των ευγενών Ιπποτών ανερωτηθήσαν έρποντες στην κορυφή της πυραμίδος της ιεραρχίας, χωρίς πίστη στους σκοπούς του Ιπποτισμού, αλλά με μόνον αντικειμενικό σκοπό τον κορσισμό της αρχομανίας τους, την θεραπεία των αδυναμιών τους και των ατομικών τους παθών. Έτσι, αντί να δια φωτίσουν και να εργασθούν, όπως οι προηγούμενοί τους, θυσιαζόμενοι για την πρόοδο και την ανύψωση του ανθρώπου, σκόρπισαν την σύγχυση, τον φανατισμό και τον όλεθρο.

Τώρα ο Ιπποτισμός που επρόβαλε τον 10ον αιώνα σαν ενλογία του ουρανού για τον εξουθενωμένο άνθρωπο, έπεσε και αυτός χαμιά!

Τότε, στην αρχή με την ανδροπρέπεια των οπαδών του και τις ανθρωπιστικές του επιδιώξεις ανασηκώσε τον δούλο και ανύψωσε την γυναίκα στην εμπρόσθια θέση. Τώρα κατακρημνίσθηκε στο χάος των ανθρωπίνων παθών, νικημένος από το πνεύμα του Κακού, που το τροφοδοτούν η άγνοια και οι αδυναμίες των ανθρώπων. Το πνεύμα του Σκότους καγχάζει γιατί επέτυχε ώστε σήμερα ο τίτλος του Ιππότη να δίδεται σαν διάκριση κοινωνική για να ικανοποιηται ο εγωϊσμός και η μωροφιλοδοξία των ανιχνών και των ταπεινών το φρόνημα ανθρώπων. Εάν όμως σαν θεσμός Ανθρωπιστικός ο Ιπποτισμός έπαισε να υπάρχει, ωστόσο η αρχική του έννοια με την πραγματική ευγένεια και την πνευματική του ρωμαλεότητα διαπιστώνεται ότι δεν εξέλιπε παντελώς. Υπολείμματα των αρχών του και των δοξασιών του έχουν καταμύγει σε μερικές μυστικές οργανώσεις της Ανατολής και της Δύσεως. Στην Αμερική μάλιστα δρουν περισσότερο φανερά παρόμοιες οργανώσεις. Από αυτές εκπέμπεται αμυδρό φως για να υπενθυμίξει στους σύγχρονους ανθρώπους την αρχική δόξα του την ηθική και την πνευματική του αίγλη, με την οποία τα είχαν περιβάλλει η αγιότης και η σοφία των πρώτων θεμελιωτών του Ιπποτισμού. Αυτήν την δόξα πρέπει να ερευνούν οι σύγχρονοι στοχαστές και προς αυτήν να στρέφουν την σκέψη τους για να αντλούν υψηλά ανθρωπιστικά διδάγματα. Αυτήν πρέπει να θυμώμασε όλοι και να μην ξεχνάμε τι του οφείλουμε. Από κεί να ζητούμε την έμπνευση και την δύναμη για να εφαρμόξουμε τις αρχές της ανθρωπίνης αξιοπρεπείας, του καθήκοντος και πρόποντος.

Όπως δε οι πρώτοι εκείνοι αγέρωχοι μύσται των Ιπποτικών Ταγμά-

των, οι πρόδρομοι και οι τολμηροί σκαπανείς των ανθρωπιστικών ιδεωδών, ας βαδίζουμε όλοι με πίστη το δρόμο της διαφώτισεως και της βοηθείας των συνανθρώπων μας για να αποβάλουν τον φόβο, την κακία και την άγνοια που τους εμποδίζουν την πρόοδο και τους στερούν τις χαρές της ζωής που δικαιούνται όλοι όσοι είδαν το φως του Ήλιου εδώ πάνω στη μητέρα μας Γη.

Ο άνθρωπος της Γης είναι άξιος καλύτερας τύχης. Ας τον βοηθήσουμε όλοι με όσες δυνάμεις διαθέτουμε για ν' ανανήψει και ν' ανυψωθεί στην εμπρέπουσα σ' αυτόν θέση. Είναι τούτο ανθρώπινο χρέος που βαρύνει όλους μας. Ας το εκπληρώσουμε με προθυμία και με θάρρος. Μη λησμονούμε όμως ότι κάποτε χρειάζονται και θυσίες. Ας μη διασπάσουμε να τις υποστούμε. Έτσι και άλλοι προγενέστεροί μας θυσίασθήκανε για μας. Ας προσπαθήσουμε ν' απαλλαγούμε από την κατάρρα της λησμοσύνης και ας θυμώμαστε έντονα τι μας επιβάλλει το καθήκον, για να πράττουμε σε κάθε στιγμή τó πρέπον με αποφασιστικότητα και με θάρρος.

Ο ΕΡΩΤΑΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΩΤΕΡΗ ΑΓΑΠΗ

Δεν έχω πει ποτέ ότι οι άντρες και οι γυναίκες δεν πρέπει ν' αγαπιούνται πολύ. Ναι, πρέπει να δίδει ο ένας στον άλλο πολλή αγάπη, αλλά μια αγάπη πιο ανώτερη, πιο φωτεινή. Δηλαδή, αντί να αρκείστε σε ανταλλαγές στο φυσικό επίπεδο, να διεγείρεστε, να ικανοποιείστε και στη συνέχεια να ροχαλίζετε, πρέπει να έχετε συνείδηση της σημασίας και μάλιστα της ιερής αξίας της σεξουαλικής πράξης. (...)

Θα πείτε: «Μα τότε, δεν πρέπει ποτέ να παίρνουμε ηδονή;» Ναι, αλλά θα πρέπει να ζητάτε μια ηδονή πολύ πιο αιθέρια, πολύ πιο πνευματική. Η ηδονή, όπως την καταλαβαίνουν σήμερα, μεταβάλλεται πάντοτε σε δηλητήριο και πόνο. Όταν κόβετε ένα κομμάτι μολύβι, για μερικές στιγμές λάμπει, ύπερα όμως από λίγο θαμπώνει. Να με τη μοιάζει η ηδονή: με το μολύβι. Για να μείνει η ηδονή σας τόσο λαμπερή και ανθεκτική σαν το χρυσό, πρέπει να την εξευγενίσετε, δηλαδή να της προσθέσετε ένα άλλο στοιχείο: Τη σκέψη.(...)

Βέβαια, πολλοί θα ισχυριστούν ότι η διαύγεια σκοτώνει την ηδονή. Όχι, στην πραγματικότητα, η σκέψη δόθηκε στον άνθρωπο για να ζει καλύτερα την πραγματική αγάπη· χωρίς αυτή, το κτηνώδες μέρος το

πρωτόγονο, θα άπλωνε πάνω του όλη του τη δύναμη. Είναι η σκέψη ακριβώς, είναι η νοημοσύνη διαμέσου της σκέψης που πρέπει να ελέγχει, να προσανατολίζει, να εξαγνίζει τις ενέργειες. Αν στην αγάπη σας κρατάτε τη σκέψη φωτεινή, αν αγριυνά, επιτηρεί, ελέγχει, διευθύνει τις δυνάμεις, είναι φανερό πως δεν θα αισθανθείτε μια ηδονή όπως πολλοί άνθρωποι νομίζουν, δηλαδή κτηνώδη, χινδαία, χονδροειδή, χωρίς ευγένεια, χωρίς πνευματικότητα και άλλως τε ανεξέλεγκτη, αλλά, χάρη στη σκέψη σας, θα μπορείτε να κάνετε μια πνευματική εργασία και, αντί να μεταβάλλεται σε μολύβι αυτή η ηδονή, θα μεταβληθεί σε καθαρό χρυσό, σε γοητεία, σε έξοπαση.

Ο Αϊβανχόφ (Η σεξουαλική δύναμη, σελ. 79-82)

Τίποτα το παράφορο, ή το σχετικό με την ακολασία, δεν πρέπει να πλησιάζει τον πραγματικό έρωτα.

ΠΛΑΤΩΝΑ (Πολιτεία, 403Α

(Ουδέν άρα προσοισιτέον ρανιζόν ουδέ συγγενές ακολασιώς τω ορθώ έρωτι.)

Η ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΑΓΝΟΤΗΤΑΣ

Απομακρύνει τα κακοποιά πνεύματα

Χαράλ. Μπάρακλι

ΑΠΟ ΤΟΝ «ΦΛΟΥΣΤ» ΤΟΥ ΓΚΑΜΕ

ΦΛΟΥΣΤ: Άκουσε, πρέπει να μου φέρεις αυτή την κόρη.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΙΣ (ΣΑΤΑΝΑΣ): Ποια κόρη;

ΦΛΟΥΣΤ: Αυτή που πέρασε προ ολίγου.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΙΣ: Αυτήν φέρει... Είναι εντελώς αθώο πλάσμα...

Σ'αυτή δεν έχω καμιά εξουσία...

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΗ» ΤΟΥ ΛΙΟΝ. ΤΑΤΣΗ

Στην εποχή μας γίνεται πολύς λόγος περί μαγείας, γι' αυτό παρουσι-

άζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον μία διήγηση του Γέροντα (του ονομαστού αγιορείτη διορατικού μοναχού Παϊσίου), την οποία παραθέτω όπως την κατέγραψε ένας επισκέπτης του:

«Πρέπει να ξέρετε ότι τα δαιμόνια σπρόχνοιν τον άνθρωπο εξωτερικά. Για να σας δώσω να καταλάβετε αυτά που λέω, θα σα πω ένα χαρακτηριστικό γεγονός με μια 40χρονη καθηγήτρια κι ένα 15χρονο μαθητή της. Το γεγονός μου το έγραψε η ίδια πριν λίγο καιρό. Αυτή λοιπόν ήταν ανύπαντρη και ήθελε ένα 15χρονο μαθητή του Γυμνασίου. Πήγε λοιπόν σ' ένα μάγο για να τον κάνει δικό της με τα μαγικά. **Όμως επειδή το παιδί ήταν αγνό**, δεν μπορούσε ο μάγος να τον κάνει τίποτα, γι' αυτό την συμβούλεψε να ρίξει το παιδί στην αμαρτία, έτσι ώστε να βρουν τόπο τα μαγικά, να βρουν δηλαδή την πόρτα της ψυχής του ανοικτή και να τον κάνει τότε ό,τι θέλει. Έτσι πήρε το παιδί στο σπίτι της, το παραπλάνησε και το έριξε στην αμαρτία. Αμέσως βρήκε ευκαιρία ο διάβολος και μπήκε μέσα του. Απ' εκείνη τη στιγμή το παιδί, κυριευμένο από τις δυνάμεις του κακού, έφθασε σε πολύ άσχημη κατάσταση, εξαντλημένο και εξασθενημένο, κοντεύει να πεθάνει. Δεν έχει όρεξη ούτε να διαβάσει, ούτε να πάει σχολείο, ούτε να φάει και να κάνει κάτι.

Και μου γράφει τώρα, του διαβόλου η γυναίκα, ότι λυπάται πολύ για το παιδί που είναι σε τέτοια κατάσταση και θέλει να προσευχηθώ γι' αυτό κι από την άλλη δεν θέλει να το χάσει...»

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΑΓΙΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ» ΤΟΥ Ο. Αϊνανή

Όταν οι κακοποιές οντότητες θέλουν να σας βλάψουν, αρχίζουν με την προσπάθεια να σας παραπύρουν να κάνετε κάποιο λάθος, γιατί αυτό το λάθος που κάνετε τους δίνει το δικαίωμα να σας βασανίζουν. **Αν τους αντισταθείτε, αν δεν κάνετε λάθη, δεν έχουν καμιά εξουσία να μπουν μέσα σας.** Γι' αυτό ο Διάβολος δεν έχει παρ' τη δύναμη που του δίνετε ανοίγοντάς τον μια πόρτα για να τον αφήσετε να εισέλθει μέσα σας. Δε σας αναγκάζει, σας κάνει μόνο υποδείξεις, και είστε εσείς που του λέτε ναι. Δέχετε να τρέφετε μέσα σας ορισμένες (κακές) σκέψεις, ορισμένα συναισθήματα, και ακριβώς αυτή τη στιγμή οι αρνητικές δυνάμεις βρίσκουν μια πόρτα ανοικτή.(...)

Είναι λάθος να παρουσιάζουν το Διάολο με μια αποκρουστική μορφή (...). Όχι είναι πολύ ελκυστικός. (...) και τον βρίσκουμε παντού όπου υπάρχουν απολαύσεις, τιμές, ή χρήματα για κλέψιμο.(...) Πρέπει λοιπόν να μάθουμε να διακρίνουμε τη φύση των υποδείξεων που μας παρουσι-

άξονται από τα πνεύματα του κακού. Είναι εκεί αδιάκοπα να μας ψιθυρίζουν ένα σωρό δειλαστικές υποσχέσεις για να μας πείσουν· κι αν τα αφήνουμε να μας πείσουν, τότε μας καταστρέφουν. Πόσοι άνθρωποι παραπονιούνται ότι έχουν αγωνίες, ότι βασανίζονται, ότι ταλαιπωρούνται! Δεν ξέρουν ότι αυτές οι αρνητικές καταστάσεις είναι η συνέπεια ορισμένων σφαλμάτων που διέπραξαν.(...)

Αυτά τα σφάλματα έδωσαν στις εχθρικές δυνάμεις τη δυνατότητα να εισέλθουν μέσα τους και να κάνουν καταστροφές.(...)

Ο Ιησούς είπε «Άγρυπνείτε και προσεύχεστε!» Αν συνηθίσετε να είστε πάντα συνειδητοί, άγρυπνοι, να ενώνεστε με τον Ουρανό, θα προστατεύεσθε.

ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΙΕΡΕΙΣ

Η Αγγλικανική εκκλησία επέτρεψε τη χειροτονία γυναικών ιερέων! Οι γυναίκες δεν είναι παιδιά του Θεού και γεννήτριες αγίων και σοφών; Το πρώτο προσόν της ιεροσύνης, είναι ο ακοίμητος πόθος για την βίωση των εντολών του Θεού.

Αυτή είναι η αποστολή της Εκκλησίας. Να διδάξει το άτομον να γίνει Χριστιανός στα έργα, υποτάσσοντας τον εαυτόν του στις εντολές του Θεού. Ασφαλώς συναντάει πολλές εσωτερικές αντιδράσεις. Διότι τοίτο χρειαζόμεθα ψυχοπνευματική πανοπλία. Και πρώτον τη γνώση του εαυτού μας.

Αδ. ΖΑΝΟΣ ΓΟΥΓΟΥΤΑΣ
Droit Michigan

ΑΠΟΤΙΣ ΓΡΑΦΙΣ

ΗΛΙΑΣ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ

ΧΡΙΣΤ. ΚΑΜΑΡΩΤΑΚΗ

«Και είπεν (ο Άγγελος) ἔξελθε και σπάθητε επί το ὄρος ενώπιον του Κυρίου. Και ιδού ο Κύριος διέβαινε, και άνεμος μέγας και δυνατός ἔσχιζε τα ὄρη, και συνέτριβε τους βράχους ἔμπροσθεν του Κυρίου· ο Κύριος δεν ἦτο εν τῷ ἀνέμῳ· και μετά τον άνεμον σεισμός· ο Κύριος δεν ἦτο εν τῷ σεισμῷ· και μετά τον σεισμόν πυρ· ο Κύριος δεν ἦτο εν τῷ πυρὶ· και μετά το πυρ ἡχος λεπτοῦ ἀέρος, ἐσκέπασε το πρόσωπον αὐτοῦ... και ἐξήλθε, και ἐστάθη εἰς την εἴσοδον του σπηλαίου. Και ιδού

φωνήν προς αυτόν λέγουσα. Τί κάμνεις ενταύθα Ιλίας;»

Οι λόγοι αυτοί της γραφής, μας αποκαλύπτουν ότι η φωνή του Παντοδυνάμου Θεού ακούεται τότε μόνον όταν υπάρχει γαλήνη και ηρεμία εις την ψυχή του ανθρώπου. Όταν η ψυχή δεν κλιδωνίζεται από την τρικυμία των παθών, τότε μόνον γίνεται αισθητή από αυτήν η θεία παρουσία του Κυρίου. Αλλ' όπως τότε και σήμερα η ψυχή υποδουλωμένη εις την υλική φύση έχει χάσει την θεία επαφή και συνεπώς δεν αισθάνεται την διάχυτη παρουσία του Θεού. Ας ηρεμήσουμε λοιπόν και εμείς από τα ανθρώπινα πάθη της υλικής μας υποστάσεως, τα οποία υπό την αγρία μορφή των στοιχείων της φύσεως διαταράσσουν τα ήρεμα ύδατα της ψυχής μας. Ας ανέλθουμε επάνω από τον θόρυβον του κόσμου, εις την κορυφήν του όρους, την ήρεμον περιοχή του Θεού, δια της δυνάμεως της ψυχής και του πνεύματος, δια να επικοινωνήσουμε με τον υπέρ τούτον Κύριον. Ας εξέλθει η ψυχή μας από το σπήλαιο του σώματος που είναι δεσμία, εις αναζήτηση του Θεού, όπως ο Ιλίας εις το όρος Σινά, δια ν' ακούσομεν και εμείς όπως αυτός, τον γλυκύτατο ψήθυρον της φωνής Του.

ΥΓΕΙΑ, ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΜΕΤΡΟ ΣΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Ανθολόγησι μελέτης ΤΟΥ ΜΕΝΕΛΑΟΥ ΠΑΛΛΑΝΤΙΟΥ Της Ακαδημίας Αθηνών

Είναι γνωστό ότι ως τον 19ο αιώνα η ιατρική ιδιοφυία του Ιπποκράτη - για ν' αναφερθούμε μόνο σ' αυτόν ως πατέρα της ιατρικής - κυριαρχούσε σε ολόκληρο τον κόσμο, ασκώντας το θεραπευτικό της έργο με τα μέσα και τον τρόπο που εκείνος είχε υποδείξει και που αποτελούσαν για την εποχή του καταπληκτική πρόοδο της ιατρικής, σε σχέση με την ως τότε πρακτική αντιμετώπιση των ασθενειών.

Ήταν τότε η μεγάλη εποχή της ακμής των επιστημών και των τεχνών. Χωρίς να επιθυμώ να παρουσιασθώ ως ιστορικός, δεν μπορώ παρά να σκεφθώ πως στον 5ο προ Χριστού αιώνα, που γεννήθηκε ο Ιπποκράτης, τον Χρυσό δηλαδή Αιώνα του Περικλέους, έχει μαζί αρχίσει να γεννιέται η μεγάλη ελληνική διανόηση. Λίγο πριν πεθάνει ο Αισχύλος, ο Σοφοκλής, ο Ευριπίδης, ο Αριστοφάνης, ο Ηρόδοτος, ο Θουκυδίδης, ο Φειδίας, ο Σωκράτης, ο Πλάτων ζουν και χαλκαίνουν το ελληνικό

θαύμα.(...) Μια περιπλάνηση σε αρχαία κείμενα μου έδωσε την ευκαιρία να ξεχωρίσω μερικά αποσπάσματα που ενδιαφέρουν την ιατρική και αναφέρονται γενικότερα στην υγεία, την αρρώστεια και τους ίδιους τους γιατρούς. Πολλά, βέβαια έχουν αλλάξει ή αναθεωρηθεί από τότε, τα βασικά όμως φαίνεται πως παραμένουν ακλόνητα. Οπωσδήποτε, το ενδιαφέρον για τις απόψεις των αρχαίων Ελλήνων στο θέμα της υγείας παραμένει αμείωτο.

Διαβάζω στον Πυθαγόρα: «δεν πρέπει να παραμελείς τη σωματική σου υγεία. Οφείλεις να κάνεις χρήση με μέτρο ποτού, φαγητού και γυμναστικής. Να σινηθίσεις η όλη σου δίαιτα να είναι καθαρή κι όχι πολυτελής. Μέτρο εννοώ αυτό που δε θα σε στενοχωρήσει».

Ο Πλούταρχος στα «Ηθικά» του σημειώνει με διάθεση ποιητική: «καθώς η γαλήνη εξασφάλιζε στις αλκινόνες ασφαλή και ωραία εγκυμοσύνη και τοκετό, το ίδιο και η υγεία στις κάθε είδους ευχαριστήσεις».

Ο Πυθαγόρειος Αριστοτέλης ο σενιστούσε ν' αποφεύγεται η πρώιμη απόκτηση παιδιών. Η ζωοποροία απαιτεί κάποιο χρονικό διάστημα για να προετοιμαστεί...

Ο Πλάτων στους «Νόμους» του κάνει τη σύσταση: «από όλες τις γυναίκες πιο πολύ θα πρέπει να προσέχουμε τις εγγύους, ώστε κατά την εγκυμοσύνη τους να μην παραδίδονται σε πολλές ηδονές και τρέλλες, ούτε να διζιμάζουν λύπες, αλλά να ζουν μια ζωή με διάθεση ήρεμη και καλόκαρδη».

Ο Πλούταρχος, πάλι, στα «Ηθικά» του ασχολείται και με τη διαιτολογία, τονίζοντας ότι: «τα λιτά φαγητά συγκρατούν στα φυσικά της μέτρα την όρεξη, ενώ οι τέχνες των μαγειρών... αλλάζουν συνεχώς τους όρους της ηδονής και την κεντρίζουν όχι προς το καλό». Αλλά ο ίδιος, παρακάτω, κρατώντας το μέτρο, δε δέχεται την υπερβολικά λιτή δίαιτα «που κάνει το σώμα ασπαθές και φοβισμένο και περιορίζει το αγέρωχο της ψυχής. Όπως το πανί του καραβιού, έτσι και το σώμα δεν πρέπει ούτε να το σφίγγουμε και να το πιέζουμε πολύ, ούτε όμως και να το χαλαρώνουμε υπερβολικά». Ο Πλούταρχος πάλι μας συμβουλεύει: «να προσέχουμε τον ύπνο μας μήπως δεν είναι συνεχής και ομαλός, αλλά παρουσιάζει ανησυχίες και σπασμούς και άτοπα όνειρα, που δείχνουν πως υπάρχουν μέσα στο σώμα πολλά και παχιά υγρά ή διαταραχές της αναπνευστικής λειτουργίας. Και οι ψυχικές εκδηλώσεις φανερώνουν πως το σώμα παρουσιάζει επισφαλή κατάσταση και οδηγείται σε αρρώστεια. Γιατί ανεξήγητες δυσθυμίες κατέχουν τον άνθρωπο και φόβοι που έρχονται ξαφνικά μας διώχνουν τις ελπίδες, ενώ δεν υπάρχει τίπο-

τα το φοβερό».

Ο Πυθαγόρας ξεχωρίζει τρεις φωνές της σάρκας: ζητά «να μην πεινά, να μη διψά, να μην κρυώνει».

Ο Πλούταρχος μας κάνει προσεκτικούς λέγοντας ότι, «η τροφή δεν είναι εφόδιο μόνο της ζωής, αλλά και του θανάτου, αφού από εκείνη, μαζί με τα σώματα τρέφονται και οι αρρώστιες».

Ο Ιπποκράτης σε έναν από τους «Αφορισμούς» του λέει: «οι δίαιτες που φθάνουν στα έσχατα όρια ισχύτητας είναι βλαβερές, τόσο, όσο και οι πολυφαγίες όταν φθάνουν κι εκείνες στα ακραία τους όρια».

Ο Σωκράτης συνιστούσε να φιλαγόμεστε από εκείνα τα φαγητά, που «μας ζητούν να φάμε χωρίς να πεινάμε και από τα ποτά εκείνα, που μας ζητούν να τα πίνουμε χωρίς να διψούμε».

Ο Γοργίας όταν ρωτήθηκε ποια δίαιτα ακολούθησε κι έφθασε στα βαθιά του γεράματα είπε: «ποτέ, ούτε έφαγα, ούτε έκανα κάτι για να αισθανθώ ευχαρίστηση».

Ο Ξενοφών στην «Κύρου Παιδεία» λέει: «τις μεταβολές τις υπομένει κάθε φυσικό ον με τη βαθμιαία αλλαγή. Αυτό μας διδάσκει και ο Θεός, που μας απομακρύνει λίγο - λίγο από τον χειμώνα στο καλοκαίρι, ώστε να υπομείνουμε τη δυνατή του ζέση».

Τέλος, ο Ιπποκράτης μας συνιστά: «φαγητό, ποτό, ύπνο, ερωτικές απολαύσεις, όλα με μέτρο».

Εδώ ακριβώς σκέφτομαι πως δε θα χρειαζόταν αναφορά και σε άλλα κείμενα ούτε και μεγάλος κόπος, για να διακρίνει κανείς καθαρά την αίσθηση του μέτρου και την επιταγή της επιβολής του, που κυριαρχούν σ' όλα τα αποσπάσματα που παραθέσαμε.

Ήταν εκείνη η χρυσή εποχή, που επέβαλε αυτή την ισορροπία που εξασφαλίζει το μέτρο.

Ήταν η λογική που το στήριζε και το κρατάίωσε. Ήταν η αντιστοιχία των φυσικών φαινομένων με τη ζωή του ανθρώπου που το καθιέρωσε «Μέτρον άριστον». Δυο μόνο λέξεις των αρχαίων Ελλήνων, με τόσο βαρυσήμαντο νόημα, που εγγίζει αλλά και αφορά σε κάθε φυσική και ανθρώπινη έκφραση και δημιουργία. Δεν είναι μια απλή θεωρία. Ηχεί σ' αυτήν μας ως αξίωμα σύμφυτο με την έννοια της ζωής πάνω στη γη. Δεν του δίνουμε όμως πάντοτε τη σημασία που του αρμόζει και το προσπερνούμε, επειδή ακριβώς το νιώθουμε τόσο φυσικό, ώστε να μη χρειάζεται να μας αποσχολεί. Συνήθως δε σκεφτόμαστε πόσο η παρουσία του είναι αναγκαία, παρά μόνο όταν κάποια παρέκκλιση από αυτό μας προκαλέσει τις αναπόφευκτες σοβαρές επιπτώσεις. Γιατί, ποιος υγιής άνθρωπος σκέπτεται άλλοτε την αναπνοή του, παρά μόνο όταν από κά-

ποια αρρώστειά του δυσκολεύεται; Ή, ακόμα, πόσες φορές έχουμε σκεφτεί ότι η ζωή μας εξαρτάται από τον ερχομό ή όχι του αμέσως επόμενου χτύπου της καρδιάς μας; Ποιος υγιής άνθρωπος αισθάνεται ότι ο οργανισμός του τρέφεται και ποτίζεται από το αίμα του, όταν αυτό κυλάει μέσα του κανονικά;

Κάθε σωστό, φυσικό και υγιές είναι στη συνείδησή μας τόσο αυτονόητο, ώστε να περνάει στη ζωή μας συνήθως απαρατήρητο. Έτσι και το μέτρο, στη σκέψη, στην πράξη, στη ζωή.

Δεν είναι, επομένως, περίεργο πώς δημιουργήθηκε το ελληνικό θαύμα της αρχαιότητας. Αδίστακτα μπορούμε να πούμε πως οφείλεται **στην τέλεια επικράτηση του μέτρου** σε κάθε έκφραση δημιουργίας, ή λέγεται αυτή φιλοσοφικός στοχασμός, ή λέγεται επιστήμη, ή λέγεται τέχνη. Ποιος μπορεί να φαντασθεί πώς θα ήταν δυνατό να επιζεί στους αιώνες η αισθητική τελειότητα του Παρθενώνα, αν δεν είχε τηρηθεί κατά την ανέγερσή του η στάθμη εκείνη, που επιβάλλει η απόλυτη τήρηση της εννοίας του μέτρου; Το μέτρο αποτελεί το φορέα, την εγγύηση και εξασφάλιση κάθε είδους ψυχικής, διανοητικής και σωματικής έκφρασης και δημιουργίας.(...)

Η υγεία εξασφαλίζεται κατά κανόνα με την τήρηση του μέτρου από τον άνθρωπο, σε όλες του τις εκδηλώσεις. Μόνο με τον τρόπο αυτό δεν θα αντιλαμβάνεται πως λειτουργεί μέσα του η ζωή, άρα θα είναι υγιής.

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Σας παρακαλούμε θερμά, αποστείλατε τη συνδρομή σας. Η καθυστέρηση, μας δημιουργεί σοβαρά προβλήματα για την εκτύπωση του περιοδικού.

* Ο «ΙΛΙΣΟΣ» Δέχεται προσφορές των φίλων του, για το πνευματικό έργο της Θεοσοφικής Εταιρείας.

* Εάν σας είναι δυνατόν, εγγράφατε ένα νέο συνδρομητή.

Ομιλία της RADHA BURNIER στη συνέλευση των Θεοσόφων το 1993.

Μετάφραση από το Theosophist: ΗΛΙΑ ΚΙΜΟΥ.

Αυτή η συνέλευση, υπήρξε μία θαυμάσια ευκαιρία, για όλους μας, να έρθουμε εδώ και να συναντήσει ο ένας τον άλλο. Δεν είναι δυνατό για τον καθένα από μας, να συναντήσει - να γνωρισθεί με όλους τους αντιπροσώπους των Θεοσοφικών τμημάτων, που ήρθαν από τις διάφορες χώρες, διότι, ο αριθμός είναι μεγάλος, αλλά είμαστε ενωμένοι μεταξύ μας πνευματικά. Είμαστε ενωμένοι στις καρδιές μας με αδελφότητα και αμοιβαία κατανόηση στην προσπάθεια για κοινή έρευνα. Αποκτήσαμε κάποια αξιόλογη επίγνωση και διανοητική αφύπνιση. Μερικές στιγμές ανυψωθήκαμε σε υψηλά επίπεδα τα οποία πριν δεν είχαμε αγγίσει - φθάσει.

- Στην Ινδία λένε ότι οι Θεοί ποτέ δεν αγγίζουν τη γη με τα πόδια τους. Οι Ινδοί, που είναι παρόντες, θα θυμούνται την ιστορία της Νταμαγιάντι (Damayanti), η οποία έπρεπε να διαλέξει σύζυγο στη γιορτή που είχε διοργανώσει ο πατέρας της. Ήταν τόσο αξιαγάπητη που πολλοί υποψήφιοι σύζυγοι ήρθαν, παίρνοντας τη μορφή του βασιλιά Νάλα (Nala), του οποίου ήθελε να διαλέξει. Αλλά εύκολα μπορούσε να ξεχωρίσει το Νάλα, διότι τα πόδια των Θεών δεν αγγίζανε τη γη, αφού οι Θεοί υπάρχουν - ζουν σε επίπεδο που είναι πάνω από τα γήινα πράγματα. Τα μάτια τους δεν ανοιγοκλείνουν ποτέ, διότι είναι πάντοτε ξύπνιοι. Δε ρίχνουν σκιές, διότι δεν έχουν εγώ. Το όνομά τους Ντέβα (Deva) δείχνει ότι είναι υπέρξεις φωτός. Κατά τη συνέλευση είχαμε στιγμές που ανυψωθήκαμε πάνω από τα γήινα πράγματα και φθάσαμε στη Θεϊότητα, με την αφύπνιση και τον περιορισμόν του εγωϊσμού.

- Το πρόβλημα τώρα είναι: Έχοντας λάβει πολλά από τη συνέλευση τι θα κάνουμε; Πώς θα ζήσουμε για να οφελήσουμε το ανθρώπινο γένος; Μια σκέψη - ιδέα ήρθε από τη Νέα Ζηλανδία, η ιδέα ότι και ο πιο απλός άνθρωπος μπορεί να κάνει «κάτι» για να οφελήσει το ανθρώπινο γένος. Και ένας άρρωστος άνθρωπος, ένας ανάπηρος άνθρωπος που δεν μπορεί να κινηθεί, μπορεί να ακτινοβολεί ειρήνη, χαρά και καλή θέληση, βοηθώντας έτσι την ειρήνη του κόσμου. Εάν όλοι όσοι είναι φυσικά ανήμποροι - αδύναμοι, εκπέμπουν από τους φαιτούς τους ακτινοβολίες ενέργειες, για βελτίωση του κόσμου, ο κόσμος μας σίγουρα θα σημειώσει μια αξιόλογη αλλαγή προς το καλλίτερο. Στέλνοντας προς τα

έξω, αισθήματα Ειρήνης, όχι απλά σκέψεις, ακτινοβολώντας αυτήν την ειρήνη, ιδιαίτερα σ' αυτούς που βρίσκονται σε διαμάχη - «πόλεμο» με τους εαυτούς τους και με τους άλλους, βοηθάμε την ειρήνη του κόσμου. Συμβάλλουμε στη «θεραπεία» ολόκληρου του κόσμου, που πάσχει από ψυχολογική ασθένεια - κρίση. Καθένας μπορεί να κάνει «κάτι» γι' αυτό το σκοπό. Αυτό θα είναι ευεργετικό και για τον ίδιο.

- Συχνά συγκρίνουμε τον εαυτόν μας μ' αυτούς που έχουν περισσότερα από μας, αλλά ας σκεφθούμε και εκείνους που έχουν λιγότερα. Ένας ομιλητής μίλησε για κάποιον άνθρωπο, ο οποίος δεν είχε παπούτσια - ήτανε ξυπόλητος -, μέχρις ότου συνάντησε κάποιον άλλον ο οποίος δεν είχε ούτε πόδια. Ας σκεφτόμαστε, λοιπόν, και εκείνους που έχουν λίγα και ας δούμε τι μπορούμε να κάνουμε, για να τους βοηθήσουμε. Καθένας μπορεί να δώσει κάτι από τα πλούτη του, και το υπερήμισμά του. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούμε ενθάρρυνση, χαρά και ελπίδα, αγαθότητα, καλό για τους άλλους. Υπάρχουν πολλά πράγματα τα οποία, μπορούμε να δώσουμε. Καλές σκέψεις, αγαθοποιά αισθήματα, υλικά πράγματα. Λίγα ή πολλά. Καθένας μόνος του θα βρει τι μπορεί να κάνει, τι μπορεί να προσφέρει για το καλό το όφελος κάθε ανθρώπινης ύπαρξης, ολόκληρου του ανθρώπινου γένους.

- Η Ινδική προσευχή, την οποία αρμόζει ν' αναγγείλουμε εδώ ως ένα μέρος των προσευχών, όλων των θρησκειών, λέει: «Είθε ο Θεός να έλθει όχι μόνο στις υπάρξεις - ανθρώπους με δύο πόδια αλλά και σ' αυτές που έχουν τέσσερα πόδια».

Είναι μία προσευχή για όλη τη γη. Η αρχαία αντίληψη - πεποίθηση είναι ότι όλα τα πράγματα, χωρίς εξαίρεση, έχουν αμοιβαία σχέση και ότι δημιουργώντας όφελος σ' ένα πράγμα, προκαλούμε ωφέλεια σ' όλη την ανασίδα - κύκλο των υπάρξεων. Εάν κάνουμε θυσίες, όχι βέβαια ριχνοντας θυμίαμα στην ιερή φλόγα, που είναι μια συμβολική πράξη, αλλά δίνοντας «κάτι» από τους εαυτούς μας, θυσιάζοντας τις ανέσεις μας, τις φιλοδοξίες μας, την υπηρημάνειά μας και την αγάπη για τον εαυτό μας και προσφέρουμε έμπρακτη αγάπη για τους άλλους, που την έχουν ανάγκη, τότε ευχαρισιούνται και οι Θεοί. Θεοί σημαίνει δυνάμεις της φύσης. Υπάρχει μία ολόκληρη ιεραρχία πνευματικών υπάρξεων γύρω μας, (θεοί, πνεύματα της φύσης κ.λ.π.), οι οποίες ζουν σε τέλεια αρμονία. Αν και οι υπάρξεις αυτές ζουν στη φύση, όπως οι άνθρωποι, εκτελούν το Θείο Θέλημα αισθώρητα και απόλυτα. Έτσι, δίνοντας τους εαυτούς μας σαν μια χαρούμενη θυσία για τους άλλους, στην πραγματικότητα αναγνωρίζουμε την κοινή σχέση των εαυτών μας με τους άλλους, τις άλλες υπάρξεις, στο ορατό και στο αόρατο επίπεδο.

- Αυτή η αρχαία πίστη για τη θυσία έχει υποβιβαστεί - αλλαχθεί με την πρακτική θυσίας ζώων, πτηνών, τροφών και άλλων υλικών αντικειμένων για θρησκευτικούς σκοπούς. Αυτή, όμως, δεν είναι αληθινή θυσία με αξία, είναι δεισιδαιμονία. **Εκείνο που πρέπει να θυσιάσουμε είναι τα κατώτερα πάθη μας, η προσκόλλησή μας στα υλικά πράγματα,** για να γίνουμε ικανοί να δώσουμε ελεύθερα - πρόθυμα ό,τι έχουμε, για τις ανάγκες των άλλων, το καλό τους. Τότε και οι Θεοί, που συμμετέχουν στην υλοποίηση του θείου θελήματος, στο ΜΕΓΑΛΟ ΣΧΕΔΙΟ, θα είναι ευ-χαριστημένοι - ευτυχιωμένοι. Και όλα θα είναι αρμονικά, θα είναι κα-λά. Θα βρέχει στην κατάλληλη εποχή. Σεισμοί δε θα γίνονται, γιατί η μητέρα γη η ίδια θα είναι ευτυχιωμένη, γνωρίζοντας ότι τα μεγαλύτερα από τα παιδιά της έχουν γίνει, περισσότερο εναισθητα. Αυτά λέει η πα-ράδοση, αλλά πρέπει να υπάρχει κάποια αλήθεια σ' αυτή.

- Όταν οι πράξεις μας είναι αρμονικές με το θείο θέλημα και έχουμε αυθόρμητα αισθήματα να βοηθήσουμε τους άλλους, τότε θα υπάρχει τόση πολλή αγάπη και καλοσύνη επάνω στη γη, με αποτέλεσμα να μη χρειάζεται από κανένα να κάνει σκληρή προσπάθεια να επιζήσει, και κανένας θα έχει αρκετά να ζήσει. Η κακοτυχία θα περιορισθεί και η ευημερία θα αναπτυχθεί. Εάν ζούμε εγωϊστικά, μόνο για τους εαυτούς μας, τότε δημιουργούμε δυσαρμονία στη θεία τάξη πραγμάτων, η οποία θα εκδηλωθεί με πολλά είδη κακοτυχιών και δυστυχιών. Τον τελευταίο χρόνο σημείωσα μια δήλωση της Έλενας Μπλαβάτσκι η οποία λέει ότι: «νέες ασθένειες και άγνωστες ανωμαλίες θα εμφανισθούν στη γη, των οποίων οι αιτίες θα οφείλονται στις διάνοιες των ανθρώπων». Πιστεύοιμε ότι αυτές οι ασθένειες προέρχονται από άγνωστες αιτίες. Στην πραγματικότητα προέρχονται από μας. Τα αρνητικά αισθήματά μας. Κατά συνέπεια ένας διαφορετικός, καλλίτερος κόσμος μπορεί να δημιουργηθεί εάν εφαρμοσθεί η αρχή στη συμπεριφορά μας, **να ζούμε όχι μόνο για τους εαυτούς μας, αλλά και για το καλό, προς όφελος του ανθρωπίνου γένους.**

- Εάν φροντίζουμε για την ευημερία όλων των πλασμάτων. Η κατανόηση και η αγάπη πρέπει να κυριαρχούν στις σχέσεις των ανθρώπων. Πολλοί ζουν με το δικό τους τρόπο και ανταπατούνται, ανίκανοι να δούνε ότι είναι καθαρό στην πνευματική αντίληψη - όραση. **Όταν βλέπουμε τους άλλους βλέπουμε τους εαυτούς μας και όταν κάνουμε :αλό στους άλλους γίνεται καλό και σε μας,** γιατί δεν υπάρχει διαχωρισμός, εκτός μόνο στις σκέψεις μας. Το καλό ποτέ δεν είναι προσωπικό. Είναι πάντοτε αιώνιο. Αυτό είναι ένας νόμος. Δεν υπάρχει προσωπική πρόοδος, προσωπική σωτηρία - ευτυχία. Το συνολικό, το παγκόσμιο περι-

κλείει τα προσωπικά, τα ατομικά. Ένας που δεν κατέχεται από άγνοια, ποτέ δεν αισθάνεται ότι είναι ξέχωρος - διαφορετικός από τους άλλους και αφήνει την αγάπη του να ρέει - να εκδηλώνεται προς τον καθένα, προς όλους.

- Έχουμε ακούσει και διαβάσει πολλά εμπνευσμένα λόγια, αλλά το ερώτημα είναι εάν αυτά έχουνε μπει στην καρδιά μας. Εάν έχουνε κυριαρχήσει μέσα μας και σκεπτόμαστε, βαθεία και σοβαρά επάνω σ' αυτά. Εάν προσπαθούμε, ειλικρινά να γίνουμε αληθινοί Θεόσοφοι. Εάν «αφομοιώσουμε μία ή δύο βασικές θεμελιακές διδασκαλίες και ζούμε σύμφωνα μ' αυτές, τότε θα οφεληθούμε και εμείς και θα οφελήσουμε τους άλλους πολύ περισσότερο, από το να διαβάζουμε ένα μεγάλο αριθμό θεοσοφικών συγγραμμάτων, αλλά χωρίς πρακτική εφαρμογή. Για παράδειγμα: «Το Φως επι της Ατραπού» αρχίζει με τη φράση: «Φύονευσε - εξεφάνισε τη φιλοδοξία». Εάν μπορέσουμε να εξαλείψουμε κάθε μορφή φιλοδοξίας θα «ανθίσουμε» πνευματικά, θα αναπτύξουμε την πνευματικότητα. Η φιλοδοξία παίρνει πολλές μορφές. Θέλει να βρισκεται στο κέντρο, ν' αναγνωρίζεται, να υπερέχει και ούτω καθ' εξής. Ομοιάζει με ένα δηλητηριώδες αγριόχορτο με πολλά κλαδιά. Δηλητηριάζει την ίδια τη ζωή μας.

- Είναι πιο σπουδαίο να εμβαθύνουμε σ' αυτά τα πράγματα και να ζούμε μιά αληθινή ζωή, παρά να προσπαθούμε να διδαχθούμε πολλές γνώσεις και να διδάσκουμε τους άλλους. Το να ζούμε ως Θεόσοφοι σημαίνει, να χρησιμοποιούμε, τη διανοητική και τις άλλες ενέργειες για μελέτη, αυτοπαρατήρηση και βελτίωση, αλλά και υπηρεσία - προσφορά. Η Θεοσοφική Εταιρεία μπορεί να γίνει μια μεγάλη δύναμη για το καλό, εάν όλα τα μέλη της ζουν μια διαφορετική - ανώτερη ζωή και αυθόρμητα - φυσιολογικά εκπληρώνουν το θείο θέλημα - σκοπό! Πρέπει να διδαχθούμε να γίνουμε συνεργάτες στο «Μεγάλο Σχέδιο». Αυτό είναι το έργο - το καθήκον που είναι μπροστά μας. Που πρέπει να επιτελέσουμε.-

Σημείωση: Η Radha Burnier είναι η νεο - εκλεγείσα Πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας από τη 17η Ιουλίου 1994.-

Το καθήκον μας είναι να πισούμε, χωρίς μεμφιμοιρίες, μέχρι τέλευ-ταία σταγόνα, το «κύπελλο της ζωής». Να κόβουμε τα «ρόδα» της ζωής για τις ευχαριστήσεις - το καλό που μπορούμε να προσφέρουμε στους άλλους και μεις να είμαστε ευχαριστημένοι με «σ' αγάθεια» της, εάν η απόκτηση αυτού του καλού ανηδύεται με τη στέρηση μας και την εργα-σία για κάποιον άλλο.

H.P. Blavatsky

ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Από το βιβλίο «Μεταψυχική» του Ε. Καλογερέα, Αθήνα 1975

Ο Γάλλος καθηγητής Περτύ αναφέρει εις το βιβλίο του «Πραγματικότητα των μαγικών δυνάμεων» τα εξής: Ένας πρόεδρος της Βουλής, προερχόμενος εκ Παρισίων αναγκάστηκε να διανυκτερεύσει εις το πανδοχείο ενός χωριού. Κατά την νύκτα παρουσιάσθη ενώπιόν του το ωχρό και αιματοβαμένο φάσμα ενός γέροντος και του είπε: «Εγώ είμαι ο πατέρας του σημερινού ιδιοκτήτη του οικοδομήματος. Ο υιός μου με δολοφόνησε, κατατεμάχισε το σώμα μου και το έθαψε εις τον κήπο. Να αποκαλύψεις αυτό το έγκλημα και να καταγγείλεις τον δολοφόνο».

Την επομένη ημέρα άρχισε ο πρόεδρος τελείως απλά και άδοξα να συζητεί με τον νεαρό ξενοδόχο, ερωτήσας δε αυτόν μεταξύ των άλλων από ποία ασθένεια απέθανε ο πατέρας του, του έκαμε εντύπωση η προκληθείσα ψυχική ανησυχία του ξενοδόχου. Απέφυγε όμως να του είπει, τι ε γνώριζε και όταν έφυγε, ανέφερε το συμβάν στις τοπικές αρχές. Αυτές βρήκαν το πτώμα εις τον κήπο και ο δολοφόνος ωμολόγησε το έγκλημα.

Ολίγον αργότερα είδε ο πρόεδρος εκ νέου το ίδιο φάσμα του γέροντος και τον ερώτησε, πώς μπορεί να τον ευχαριστήσει. «Να μου κατασπίσεις γνωστόν την ώρα του θανάτου μου, για να ετοιμασθώ καταλλήλως προς τούτο» ήταν η απάντηση του προέδρου. «Καλά θα σου το καταστήσω γνωστόν οκτώ ημέρες προηγουμένως» απάντησε το φάσμα.

Ύστερα από λίγα χρόνια εις την Τουλούζη, στη πόρτα του δωματίου του προέδρου ακούσθηκαν κτύποι μέσα στην νύκτα. Άνοιξε και είδε μπροστά του εκείνη την γεροντική μορφή, η οποία του είπε: «Εκπληρώ την υπόσχεσή μου. Οι ώρες σου είναι μετρημένες. Θα πεθάνεις, εντός οκτώ ημερών». Οι φίλοι του προέδρου, εις τους οποίους διηγήθη το περιστατικό, προσπαθούσαν ματαίως να τον πείσουν, ότι επρόκειτο «περί πλάνης των αισθήσεων», όπως την απέκάλουν.

Όταν ήλθε η ογδόη ημέρα και είδε, ότι είναι τελείως καλά, αυτός ο ίδιος άρχισε να αμφιβάλει. Αλλά το βράδυ, αφού είχε παρακαθήσει τελείως εύθυμος εις το δείπνο με άλλους, εξέφρασε την επιθυμία να κατεβεί εις την βιβλιοθήκη του, γιά να πάρει ένα βιβλίο,

περί του οποίου κατά τον δείπνον έγινε λόγος. Τότε ακούστηκε στον διάδρομο ένας πυροβολισμός και όταν κατήλθον, οι ένοιζοι εις την έξοδο να δουν τι συνέβη, ήύραν τον πρόεδρο να κείται στο έδαφος και να κολυμβά εις το αίμα του. Ο δολοφόνος είχε διαφύγει, αλλά ανεκαλύφθη βραδύτερον. Ήταν κάποιος κουρέας, ο οποίος ήταν τρελλά ερωτευμένος με την υπηρέτρια του προέδρου, αλλά εθεώρει αυτήν άπιστη· ενώ δε την παρεμόνευε κρυμμένος άκουσε τα βήματα του προέδρου, τον οποίον εξέλαβε ως αντεραστή του. Επιροβόλησε και εσκότωσε τον πρόεδρο, επλήρωσε δε την πράξιν του με την ζωή του.

Σε διάσκεψη κληριζών που έγινε εις Όμπεριμτρο της Γερμανίας ο Λιδ. Πήτερ Βόλφ ανεκοίνωσε το εξής μεταψυχικό φαινόμενο που συνέβη σ' ένα μοναστήρι τον Ιούνιο του 1956: Ένας καλόγερος αφηνίσθη αφηνιδίως και μέσα στο ημίφως του κελιού του είδε να βαδίζει προς το κρεβάτι του μία άύλη μορφή που ομοίαζε με κάποιο παλιό του συμμαθητή. Το φάσμα διελόθη, αφού υπενθύμισε στο καλόγερο μία υπόσχεση, που του είχε δώσει αυτός προ 25ετίας στη Θεολογική σχολή της Ρατισμπόν. Ο καλόγερος έντρομος ενεθυμήθη πράγματι, ότι την εποχή εκείνη είχε υποσχεθή σε κάποιο φτωχό συμμαθητή του παραπονούμενο, ότι δεν είχε κανέναν στον κόσμο, να του ψάλει ο ίδιος νεκρόσιμη δέηση, αν ζούσε και επληροφορείτο τον θάνατόν του. Ο καλόγερος την επομένη εξήτησε να πληροφορηθή για τον παλιό αυτόν συμμαθητή του, για να εκπληρώση την υπόσχεσή του, αλλά το φάσμα του παρουσιάσθη και την επομένην νύκτα παρακαλώντας τον να μην αμφιβάλει ότι είχε αποθάνει. Ο καλόγερος εσηκώθη τότε αμέσως και επήγε στο παρεκκλήσιο, όπου έψαλλε επιμνημόσυνη δέηση υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του παλαιού συμμαθητού του. Μετά από μερικές ημέρες πληροφορήθηκε ότι αυτός είχε αποθάνει ακριβώς την ώρα, που ενεφανίσθη η ψυχή του την πρώτη φορά.

- Χέρια που βοηθάνε, είναι πιο άγια από χείλη που προσεύχονται.
- Όταν ο Κύριος δεν πλησιάζει τον άνθρωπο, είναι γιατί η καρδιά του δεν είναι έτοιμη, δεν είναι καθαρή.

ΣΟΦΟΙ ΛΟΓΟΙ

Π χειρότερη καπάρια. Να μην είσαι ποτέ σε τάξη με τον εαυτό σου.

Κωστής Παλαμάς (Περιοδικό «Νουμάς», 25/2/1912)

Δεν έχω τίποτε άλλο μάλλον επείγον να πράξω, παρά να αναπτύσω τις δυνάμεις που μου απομένουν και να παλεύω εναντίον παντός ό,τι μέσα μου είναι κίβδηλο.

Ι. Β. ΓΚΑΓΓΕ (Από την επιστολή του προς τον Γουλιέλμον Ούμβολν, έξι ημέρες προ του θανάτου του).

Ουδέν απόλλεται διότι το παν μεταμορφούται. Όταν ακούτε τη λέξη θάνατος να εννοείτε μεταμόρφωση.

Σ. ΝΑΓΟΣ (Ο κάτοικος του σύμπαντος)

Όταν ευτυχείς, να μην είσαι υπερήφανος και όταν βρίζεσαι σε δυσκολία να μην ταπεινώνεσαι.

*ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ (Διογ. Λαερτ. Βίοι Φιλοσ. Ι, 93)
(Ευτυχών μη ίσθι υπερήφανος· απορήσεις μη ταπεινού.)*

Να εισπνέουμε και να εκπνέουμε βαθειά. Να κρατάμε την αναπνοή λίγα δευτερόλεπτα. Ευνοϊκό στην υγεία, στη θείληση και στη σζέψη. Διά μέσου του αέρα δεχόμαστε τη θεϊκή ζωή.

Ο Αϊβανχόφ (Γιά μια καινούργια ζωή)

Η αγάπη είναι ένα συμπαθητικό συναίσθημα, μία ψυχική διάθεση, αλλά συγχρόνως και ένα κίνητρο, το οποίο τον άνθρωπο να δίδεται, να παρέχει τον εαυτόν του και ό,τι αγαθό δύναται να διαθέση υπέρ των άλλων, αυθορμήτως ανεπιφυλάκτως, ανυστεροβούλως και χωρίς προσδοκία ανταποδόσεως.

Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ (Οι νόμοι της ζωής)

Η μυστηριακή γνώση προϋποθέτει ψυχική καθαρότητα.

*ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ (Προ του Ασκληπιείου της Επιδάουρου)
(Αγνεία δ' επί φρονείν όσαι)*

Τα ιερά πράγματα αποκαλύπτονται σε ιερούς ανθρώπους.

*ΠΗΠΟΚΡΑΤΗ (Νόμος, V)
(Τα δε ιερά έόντα πράγματα ιερούσιν ανθρώποισιν δείκνυνται)*

Η γλώσσα λέει τ' άδικο, η ψυχή τ' απολαμβάνει
 η γλώσσα λέει το καλό, η ψυχή τ' απολαμβάνει
 το σώμα κάνει το καλό, η ψυχή τ' απολαμβάνει
 το σώμα κάνει το κακό, η ψυχή τ' απολαμβάνει.

Από τη λαϊκή μας σοφία

Ψυχής γαρ όργανον το σώμα.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ (Ηθικά, 163 Ε)

ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΙΓΝΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Την πολυτιμότητα της ζωής στην ύπαιθρο, είχε συλλάβει το μεγάλο πνεύμα του Γκαίτε. Στο βιβλίο «Συνομιλία Έγκκερμαν με τον Γκαίτε», μετάφραση Ν. Καζαντζάκη, περιέχονται οι εξής στοχασμοί του μεγάλου ποιητή: «Υπάρχουν γονιμοποιές δυνάμεις στην άπαυση και στον ύπνο, καθώς επίσης και στην κίνηση. Υπάρχουν και στο νερό και προπάντων στην ατμόσφαιρα. Ο δροσερός αέρας της εξοχής, να η αληθινή μας θέση. Φαίνεται ότι εκεί το πνεύμα του Θεού αγκαλιάζει τον άνθρωπο με την πνοή του και εκεί υπόκειται σε κάποια θεϊκή δύναμη. Ένας από του γονιμότερους ανθρώπους του κόσμου, ο λόρδος Βύρον, πολλές ώρες περνούσε κάθε μέρα στην εξοχή... και έπειτα πήγαινε να λουσθεί στη θάλασσα κολιμπώντας για να εξασκήσει τις φυσικές του δυνάμεις».

*

Ο Πλούταρχος, ο ηθικοφιλόσοφος της μετακλασσικής περιόδου, είχε γράψει για το ίδιο θέμα (*Ανθ. Στοβαίου, ΝΗ.14*) «Στην ύπαιθρο οι ψυχές φτερουγίζουν καθώς διαποτίζονται από το καθαρότατο και γαλήνιο περιβάλλον της ησυχίας... Για τον λόγο αυτό και τα ιερά των Θεών, εκείνα που από τα πανάρχαια χρόνια λειτούργησαν, τα ίδρυσαν στα πιο έρημα μέρη».

Άλλο η φιλοσοφική γνώση και άλλο η φιλοσοφική συγκίνηση. Ο σοφός φέρνεται από την πρώτη. Ο ποιητής, συχνά δέρνεται από τη δεύτερη.

Κωστής Παλαμάς (Περιοδικό «Νουμάς», 7-4-1912)

ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΜΑΣ ΕΧΘΡΟΙ

Ο άνθρωπος ουδέποτε θα αντιληφθεί την αιωνία αλήθεια, εάν δεν αποβάλει την έπαρση και την οίηση. Ο ανθρώπινος νους, δέσμιος της πρωτογόνου υλικής του προελεύσεως, είναι γεμάτος από άπειρες προλήψεις και απατηλές ψευδαισθήσεις... Οι εσωτερικοί του ανθρώπου εχθροί, παντού και πάντοτε είναι εμπρός του, ακούραστοι, ακαταπόνητοι, τον κυνηγούν συνεχώς, ακόμη και τη νύχτα στον ύπνο του. Ο στρατός αυτός των πειρασμών, ωπλισμένος με τα μεταδοτικά μιάσματα των πονηρών και ασελών επιθυμιών, ένα έχει σκοπό: να μας σφαγιάσει όλους. Αλίμονο στον επιτόλαιο και κοίφο άνθρωπο που θα υποκύψει στον γενικό αυτόν κίνδυνο, θάβοντας τα ιδεώδη του.

Η ΓΙΟΓΚΑΝΑΝΤΑ (Η αυτοβιογραφία ενός γιόγκι)

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Οι Ινδικές Άγιες Γραφές τονίζουν ότι αυτοί που εκ συνηθείας λένε την αλήθεια, αναπτύσσουν μια δύναμη η οποία πραγματοποιεί τα όσα λένουν. Οι δηλώσεις που προέρχονται απ' την καρδιά τους πραγματοποιούνται.

Επειδή οι κόσμοι είναι δημιουργήματα της αλήθειας, όλα τα άγια βιβλία θεωρούν την αλήθεια ως το μέσον δια του οποίου ο άνθρωπος μπορεί να εναρμονίσει τη ζωή του με το άπειρον. Ο Μαχάτμα Γκάντι έλεγε συχνά: «Αλήθεια ίσον Θεός». Σ' όλη του τη ζωή αγωνίστηκε για απόλυτη αλήθεια, τόσο στη σκέψη όσο και στην πράξη. Στην κοινωνική ζωή των Ινδών, το ιδεώδες της αληθείας είναι βαθύτατα ριζωμένο. Ο Μάρκο Πόλο λέγει ότι οι βραχμάνοι για κανένα λόγο επί της γης δεν θα πούνε ψέματα. Ένας άγγλος δικαστής, ο William Sleeman, γράφει σ' ένα βιβλίο του περί Ινδιών τα εξής: «Είχα την προσωπική αντίληψη εκατοντάδων περιπτώσεων, που η περιορισία, η ελευθερία και η ζωή εξαρτώντο από ένα ψέμα, και πάντοτε ο ενδιαφερόμενος αρνήθηκε να το πει.

Η ΓΙΟΓΚΑΝΑΝΤΑ (Η αυτοβιογραφία ενός γιόγκι)

Ο ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΕΡΩΤΑΣ

Υπάρχει στο αίσθημα του έρωτα κάτι ιδιαίτερο, ικανό να επιλύσει όλες τις αναποδιές της ζωής και να δωρήσει στον άνθρωπο την απόλυτη εκείνη ευτυχία, της οποίας η επιζήτηση αποτελεί τη ζωή.

Η αρχή του έρωτα, η ρίζα του, δεν είναι όπως συνήθως φανταζόμαστε έκρηξη πάθους που συσκοτίζει το λογικό· είναι απεναντίας η ψυχική κατάσταση η περισσότερο αζινοβόλα και περισσότερο φωτεινή και συνεπώς η πιο ήρεμη και πιο λαμπερή απ' όσες υπάρχουν, είναι η κατάσταση η ιδιαίτερη στα παιδιά και στους σοφούς.

Α. ΤΟΛΣΤΟΙΗ (Αι νέαι ιδέαι, Αθήναι 1924)

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ, ΚΤΙΖΕΤΑΙ ΤΩΡΑ

Οι άνθρωποι δεν έχουν επαρκή τη συνείδηση, ότι το μέλλον είναι φτιαγμένο από αυτό που ήδη χτίζουν στο παρόν. Άρα, λοιπόν, το «τώρα» είναι αυτό που μετράει. Το μέλλον είναι μια προέκταση του παρόντος και το παρόν δεν είναι τίποτε άλλο από μια συνέπεια του παρελθόντος. Όλα είναι συνδεδεμένα μεταξύ της: το παρελθόν, το παρόν, το μέλλον, δεν είναι διαχωρισμένα. Το μέλλον θα χτιστεί επάνω στα θεμέλια που βάζεται τώρα. Αν αυτά τα θεμέλια είναι άσχημα, είναι φυσικά ανώφελο να περιμένετε ένα εξαιρετικό μέλλον. Αν είναι καλά, είναι το ίδιο ανώφελο να ανησυχείτε. Με τις συγκεκριμένες ρίζες θα έχετε το συγκεκριμένο κορμό, τα συγκεκριμένα βλαδιά και τους συγκεκριμένους καρπούς. Το παρελθόν έχει περάσει, έχει όμως φέρει στον κόσμο το παρόν και το παρόν είναι οι ρίζες του μέλλοντος. Έγκειται τώρα σε σας να χτίσετε το μέλλον σας με την πνευματική σας εργασία. Διότι εκεί βρίσκεται η ελευθερία σας: στη δημιουργία του μέλλοντός σας.

Λιβανιώης (Νίκη του πνεύματος: η ελευθερία).

Κάλλιο αργά παρά ποτέ,
όμως ποτέ πολύ αργά.

Π. Δ. ΑΝΘΩΝΟΣΤΟΥ : " ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΑ "

ΜΥΣΤΑΓΟΓΙΚΗ ΖΩΔΙΑΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ
ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΙ

ΠΥΛΗ ΘΕΣΗ (ΧΕΙΜ. ΤΡ. ΗΛΙΟΥ)

21/12

☾ ΥΠΟΡΧΟΟΣ = ΗΡΑ 21/2 ♃ ΚΡΟΝΟΣ ☽ ΑΪΘΗΡΕΣ = ΗΦΑΙΣΤΟΣ 21/1

☽ ΙΧΘΕΙΣ = ΠΡΟΤΕΙΔΩΝ 21/3 ♃ ΖΕΥΣ ♂ ΤΟΞΟΤΗΣ = ΑΡΤΕΜΙΣ 21/2

♃ ΚΡΙΟΣ = ΑΘΗΝΑ 21/4 ♂ ΑΡΗΣ ♀ ΣΚΟΡΠΙΟΣ = ΑΡΗΣ 21/4

→ 21/3 ΕΑΡΙΝΗ ΙΣΗΜ. ⚡ 21/9 ΦΘΙΝΟΠ. ΙΣΗΜ. ←

♃ ΤΑΥΡΟΣ = ΑΡΕΤΙΤΗ 21/5 ♀ ΑΡΕΤΙΤΗ = ΖΥΓΟΣ = ΕΣΤΙΑ 21/10

♃ ΒΡΥΧΙΟΙ = ΑΠΕΡΩΝ 21/6 ☽ ΣΕΛΗΝΗ ♃ ΠΑΡΕΜΟΣ = ΔΗΜΗΤΡΑ 21/9

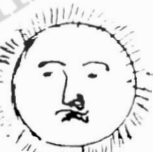
☽ ΚΑΡΚΙΝΟΣ = ΕΡΜΗΣ 21/7 ☉ ΗΛΙΟΣ Ω ΠΟΣΗ = ΔΙΑΣ 21/8

Κ.Β. Π.Ι.Ο. Β.Τ.Η ΑΚ. Π.Ι.Β.
(ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΠΡΕΤΕΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΤΙΣΕΤΑ)

ΠΥΛΗ ΑΝΘΩΝΟΣΤΟΥ (ΧΕΙΜ. ΤΡ. ΗΛΙΟΥ)

21/6

Handwritten signature and scribbles at the bottom of the page.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1995

Είσοδος Ελευθέρα- ώρα 8 μ. μ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- 3 Δευτέρα ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ Ασπ. Παπαδομηχελάκη: Η νηστεία και οι σκοποί της.
- 4 Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Επιστολές των Διδασκάλων προς τον Λ. ΣΙΝΝΕΤ: Η σύσταση του ανθρώπου (μέρος Α').
- 6 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ Ηλ. Κίμος: «Γ'ΝΩΘΙ Σ' ΑΥΤΟΝ» το βαθύτερο νόημά του.
- 7 Παρασκευή Κ. ΜΕΛΛΟΣ Χ.Μπάρακλις: Περί της ψυχής και της εξελίξεώς της. Το νόημα του θανάτου.
- 10 Δευτέρα ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ Ασπ. Παπαδομηχελάκη: Η τελετουργία της Μεγάλης Εβδομάδος.
- 11 Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Φράντς Χάρτμαν: Διδασκαλίες των Ροδοπαύρων.
- 13 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ Σταμ. Βαλιμάς: Τα ανεπανάληπτα φάρμακα της ζωής: αέρας, νερό, τροφή κίνηση.
- 14 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ Γ. Κολυβάς: Κρωναμούρτι.
- 18 Μ. Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Η εσωτερική έννοια της σταυρώσεως κατά τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά.
- 27 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ Γ. Σιβρής: Το εσωτερικό νόημα της Θεοσοφίας.
- 28 Παρασκευή ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Θ. Ε.

ΜΑΪΟΣ

- 2 Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Επιστολές των Διδασκάλων προς τον Λ. ΣΙΝΝΕΤ: Η σύσταση του ανθρώπου (μέρος Β').
- 4 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ Αρτ. Λαλεχού: Κάθαρσις - Η αφετηρία πάσης μνητιζής προόδου.
- 5 Παρασκευή Κ. ΜΕΛΛΟΣ Π. Αναγνώστου: Η Θέα του γάλλου και ο συμβολισμός της.
- 8 Δευτέρα ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΔΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ
- 9 Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Φράντς Χάρτμαν: Διδασκαλίες των Ροδοπαύρων.

- 11 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ Ηλ. Κίμος: Η μεταφυσική ερμηνεία του μυστηρίου του θανάτου.
- 12 Παρασκευή ΛΑΚΥΩΝ Γ. Κολυβάς: Κρισναμούρτι.
- 14 Κυριακή ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΛΧΗΜΕΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΨΥΧΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ*
- 15 Δευτέρα ΜΠΑΛΒΑΤΣΚΥ Ασπ. Παπαδομηγάλη: Η γιορτή της πλανητικής ευλογίας (ΒΕΣΛΚ).
- 16 Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Επιστολές των Διδασκάλων προς τον Λ. ΣΙΝΝΕΤ: Η Πλανητική αλυσίδα (μέρος Α).
- 18 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ Χρ. Καμαρωτάκης: Η δύναμη των μορφών - σκέψων.
- 19 Παρασκευή Κ. ΜΕΛΛΟΣ Π. Αναγνώστου: Η λειτουργία της νοήσεως.
- 22 Δευτέρα ΜΠΑΛΒΑΤΣΚΥ Ασπ. Παπαδομηγάλη: Οι σκοποί της θεοσοφίας.
- 23 Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Φράντς Χάρτμαν: Διδασκαλίες των Ροδοσταύρων.
- 25 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ Γ. Σιβρής: Το εσωτερικό νόημα της Θεοσοφίας.
- 26 Παρασκευή ΛΑΚΥΩΝ Γ. Κολυβάς: Κρισναμούρτι.
- 29 Δευτέρα ΜΠΑΛΒΑΤΣΚΥ Διαλογική συζήτη.
- 30 Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Επιστολές των διδασκάλων προς τον Λ. ΣΙΝΝΕΤ: Η πλανητική αλυσίδα (μέρος Β').
- ΙΟΥΝΙΟΣ
- 1 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ Χριστοφ. Καμαρωτάκης: Το εσωτερικό νόημα των Ομηρικών Επών
- 2 Παρασκευή Κ. ΜΕΛΛΟΣ Π. Αναγνώστου: Περί των Διονυσιακών στοιχείων.
- 6 Τρίτη ΗΛΙΟΣ Θ. Καφετζόπουλος: Φράντς Χάρτμαν: Διδασκαλίες των Ροδοσταύρων.
- 8 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ Συζητήσεις σε απορίες επί θεοσοφικών θεμάτων.

* ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: Για την ενόχληση των σκοπών της Θ. Ε. Κυριακή 14 / 5 / 95 ώρα 11 - 13.30' μ. μ. (Είσοδος: 5000 δραχ.)

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣ●Υ»
Βουκουρεστίου 25, άδροφος,
Κωδ. 106 71, είναι ανοιχτά
κάθε μέρα από 10.30 - 1 εκ-
τός Σαββάτου και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλούμε όπως αποστ-
τέλλετε τις συνδρομές με τα-
χυδρομική επιταγή προς: Πε-
ριοδικόν "ΙΛΙΣΟΣ", Βουκου-
ρεστίου 25, 106 71, Αθήνα.
Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνον εις:
Θεοσοφική Εταιρία,
Βουκουρεστίου 25, 106 71,
Αθήνα.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κουκουβίνος
Λαμία: Γ. Μοιτάφης
Λάρισα: Ισ. Φελλούς
Μυτιλήνη: Γ. Χωριατέλλης
Ξάνθη: Μάριος Κουτσουρίδης
Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης
Ρέθυμνο: Αντ. Βισπάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργωτής
Σέρρα: Ανεστης Σάββας
Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος
Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης
Κύπρος: Θεοφ. Παναγιώτου

Στοιχειοθεσία Εκτύπωση και βιβλιοδεσία: Τυποκίνηση

Α. Αλεξοπούλου

Σάλωνος 36, Καλωνάκι Αθήνα 106 73 - Τηλ. & Fax. 36 36 969 & 093 / 22 43 75

J. KRISHNAMURTI
(Α Λ Κ Υ Ω Ν)

ΣΤΑ ΠΟΔΙΑ
ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Οδός Βουκουρεστίου 25
ΑΘΗΝΑ

